

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

“SƏS” qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

İlham

SƏS

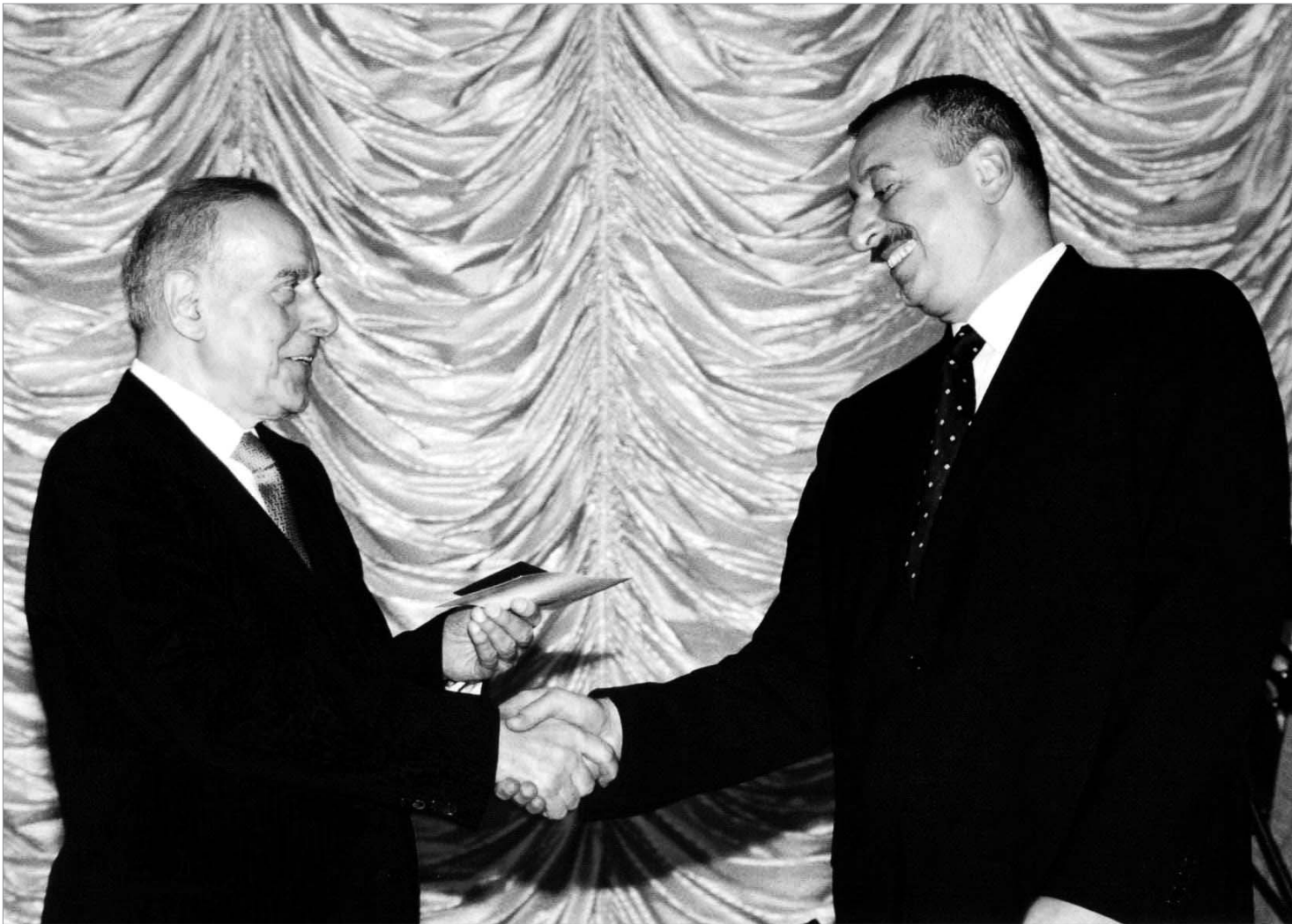
Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 212 (5443) 21 noyabr 2017-ci il. “Əlincə” Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

25 illik şərəfli tarix!

*Yeni Azərbaycan Partiyasının
yaradılmasından 25 il ötür*

**Bahar Muradova: “YAP müasir və güclü Azərbaycan quruculuğu
işində hər zaman aparıcı siyasi qüvvə olub və olacaq”**

“...Dövlətçilik tariximizdə, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında çox mühüm rol oynayan, Azərbaycanın ən mütəşəkkil, qüdrətli siyasi partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasından 25 il ötür. Bu günlər həm Yeni Azərbaycan Partiyasının strukturları, həm də ayrı-ayrı müəssisə, təşkilat, idarə kollektivləri tərəfindən respublikamızın hər yerində bu münasibətlə çoxsaylı tədbirlər keçirilir. Bu, təbiidir. Çünki qeyd etdiyim kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası xalqımızın, dövlətimizin həyatındakı iştirakına, roluna, verdiyi töhfələrə görə daim diqqət mərkəzində olan bir siyasi təşkilatdır və onun 25 illik yubileyi Azərbaycanı sevən hər kəsin bayram etdiyi bir gündür. Yubiley həm də bir hesabatdır. Bu günlər biz 25 il bundan əvvələ nəzər salırıq. İlk olaraq həmin dövr, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasını zəruri edən səbəblər yada düşür. Azərbaycan müstəqilliyinin bərpasını yenidən elan etmişdi. Amma bundan sonrakı məntiqi addımları atmaq üçün müəyyən mənada məhdudiyyətlər yaranmışdı...”

Bax → **12**

**Azərbaycan və Rusiya
arasındakı əlaqələr genişlənir**

→ **2**

**“Futbol Azərbaycanda
prioritet sahələrdən biridir”**

→ **2**

**Brüsseldə “Separatizm
beynəlxalq sülhə və
təhlükəsizliyə təhdididir”
mövzusunda
Beynəlxalq Forum
keçirilib**

→ **4**

**Azərbaycan Uşaqlarının
IV Ümumrespublika Forumu
keçirilib**

→ **9**

**Sergey Lavrov: “Dağlıq
Qarabağ münaqişəsi heç
kimin xeyrinə deyil, həll yolu
tapılmalıdır”**

→ **3**

**25 illik zəngin və şərəfli
inkişaf tarixinə malik olan
YAP Azərbaycanın aparıcı
siyasi
qüvvəsidir**

→ **10**

→ **3**

**Musa Quliyev: “Yeni
Azərbaycan Partiyası
dövrün tələbindən
yaranmış bir partiyadır”**

→ **14**

**Azərbaycan
diplomatiyası 25 ildə:
riskli və mürəkkəb
şəraitdə uğurun sirri**

→ **18**

**Hikmət Babaoğlu:
“YAP-ın güc aldığı
yeganə mənbə xalqdır”**

21 noyabr 2017-ci il

Azərbaycan və Rusiya arasındakı əlaqələr genişlənir

Prezident İlham Əliyev Rusiyanın xarici işlər nazirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 19-da Rusiya Federasiyasının xarici işlər naziri Sergey Lavrovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, qonaqları salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

-Hörmətli Sergey Viktoroviç, Sizi yenidən Azərbaycanda görməyə çox şadam. Xoş gəlmisiniz. Sizin səfəriniz bizim münasibətlərimizin gələcək inkişafı ilə bağlı məsələləri müzakirə etmək üçün yaxşı fərsətdir. Biz ölkəmizin dövlətlərarası münasibətlərindən çox məmnunuq. Bu münasibətlər praktiki olaraq bütün sahələri əhatə edir və çox yaxşı dinamikliyə malikdir. Dövlət başçıları səviyyəsində müntəzəm görüşlər keçirilir. Bu il bir neçə görüş keçirilib. Eləcə də xarici siyasət idarələrinin başçıları və müvafiq qurumların rəhbərləri mütəmadi olaraq görüşürlər. Bütün bunlar göstərir ki, münasibətlər yüksək səviyyədədir. Biz artıq bunu çoxdandır strateji tərəfdaşlar arasında münasibətlər kimi səciyyələndiririk və əminəm ki, gələcəkdə əməkdaşlıq potensialını gücləndirəcəyik.

Həmçinin ticari-iqtisadi sahədə yaxşı nəticələri qeyd etmək istərdim. Bu il bizdə ticarət dövriyyəsi, qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu artıb. Nəqliyyat sahəsində yeni imkanlar açılır. Biz bu istiqamətdə, energetika sahəsində fəal işləyirik. Əlbəttə, humanitar sahə də bizim ənənəvi əməkdaşlıq sahəsidir. Düşünürəm ki, bizim münasibətlərimiz bütün qonşular və tərəf-

daşlar üçün nümunə ola bilər. Əlbəttə, bu gün həm də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması ilə bağlı məsələlərdən danışacağıq. Azərbaycan bu münaqişənin tezliklə nizamlanmasında son dərəcə maraqlıdır. Bir daha xoş gəlmisiniz. Əminəm ki, səfər, həmçinin münasibətlərimizin möhkəmlənməsi işində mühüm məqam olacaq.

x x x

Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov:

-Hörmətli İlham Heydər oğlu, dövlətə və Sizinlə görüşmək imkanına görə çox sağ olun. Sizin siyasi dialoquma verdiyiniz qiymətlə tam razıyam. Lap bu yaxınlarda - noyabrın 1-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti ilə Tehrandə növbəti dəfə görüşdünüz. O, Sizə səmimi salamlarını çatdırır, məmnuniyyətlə Sizin görüşlərinizi xatırlayır. Biz Vladimir Vladimiroviçlə Sizin aranızda olan razılaşmaların yerinə yetirilməsinə sadıq. Onu da məmnuniyyətlə qeyd etmək istərdim ki, ticarət dövriyyəsi bizim

statistikaya görə, bu ilin ilk 9 ayında ən azı 60 faizdən çox artıb. Bu da iki il əvvəl özünü göstərən ticarət dövriyyəsinin azalması tendensiyasının qarşısını almaq və Sizin dediyiniz kimi, investisiya qoyuluşu sahəsində tempi artırmaq istiqamətində çox ciddi addımdır.

Bu il Stavropolda uğurla keçirilmiş Regionlararası Forumu qeyd etməliyəm. Bakıda parlamentlərarası komissiyanın iclası keçirilib. Biz diplomatik münasibətlərin 25 illiyi ilə əlaqədar həmkarımın qarşılıqlı səfərlər etmişik. Moskvada

arxiv sənədlərinin sərgisi keçirilib. Sabah bu tarixə həsr edilmiş əlavə tədbir keçirəcəyik. "ADA" Universitetində çıxış etmək dəvətinə görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Sabah məmnuniyyətlə bunu edəcəyəm. Həqiqətən də bizi birləşdirən əlaqələr çoxdur. Bir yaxşı nümunə: lap bu yaxınlarda Moskvada bizim kosmik proqramımızın banilərindən biri, SSRİ-nin Pilotlu Uçuşlar üzrə Dövlət Komissiyasının sədri Kərim Kərimovun 100 illiyi qeyd edilirdi. Düşünürəm ki, tariximizin bu cür dövrləri bizi əvvəlki kimi birləşdirməli və yeni qarşılıqlı münasibətlərimizə göstərici olmalıdır. Biz, əlbəttə, mənim həmkarımın beynəlxalq təşkilatlarda qarşılıqlı fəaliyyətimizdən danışacağıq. Bu fəaliyyət davamlı şəkildə inkişaf edir. Biz də, əlbəttə, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrilər üçlüyünün üzvü kimi dünyanın açılmasına hərtərəfli kömək göstərməkdə və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində irəliləyişi təmin etməkdə maraqlıyıq. Burada biz Sizinlə tamamilə razıyıq ki, bu istiqamətdə fəal səylər göstərmək lazımdır. Bu qəbula görə bir daha sağ olun.

x x x

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Rusiya dövlətinin başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

"Futbol Azərbaycanda prioritet sahələrdən biridir"

Prezident İlham Əliyev FIFA-nın prezidentini və təşkilatın baş katibini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 20-də FIFA-nın prezidenti Canni İnfantino və təşkilatın baş katibi Fatma Samouranı qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, FIFA prezidenti Canni İnfantino Azərbaycana gəlişindən və dövlətimizin başçısı ilə görüşündən məmnunluğunu bildirdi. O, Bakının FIFA İcraedici Futbol Sammitinin keçiriləcəyi dünyanın 12 şəhərindən biri seçilməsinin və ilk sammitin paytaxtımızda keçirilməsinin əhəmiyyətini qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyev Bakıda keçiriləcək FIFA İcraedici Futbol Sammitinin önəmini qeyd etdi və bu tədbirin çox uğurlu olacağına əminliyini bildirdi. FIFA prezidenti Canni İnfantononun və baş katib Fatma Samouranın Azərbaycana səfərini mühüm hadisə kimi qiymətləndirən dövlətimizin başçısı azərbaycanlı futbol azarkeşlərinin bu səfərdən sevinc hissi keçirdiklərini vurğuladı və qeyd etdi ki, bütün bunlar Azərbaycanın dünya futbol ailəsində özünəməxsus yerə malik olduğunu göstərir. Ölkəmizdə idmanın inkişafına toxunan dövlətimizin başçısı bildirdi ki, futbol Azərbaycanın prioritet sahələrindən biridir. İdmanın bu növünün inkişafı ilə bağlı xüsusi proqramın qəbul edildiyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev Bakıda, eləcə də Azərbaycanın digər şəhərlərində müasir tələblərə cavab verən xeyli sayda stadionun inşa edildiyini və bu gün futbolun inkişafı üçün ölkəmizdə bütün lazımi infrastrukturun tam şəkildə yaradıldığını qeyd etdi. Ölkəmizdə futbola olan marağın və azarkeşlərin sayının durmadan artdığını deyən dövlətimizin başçısı bildirdi ki, futbol üzrə Azərbaycan milli komandası və klublar daha yaxşı oyun nümayiş etdirir və bu sahədə daha çox uğurların və qələ-

mələrin qazanılmasına ümidvarıq. Prezident İlham Əliyev əminliklə bildirdi ki, FIFA prezidenti Canni İnfantononun və baş katib Fatma Samouranın ölkəmizə səfəri Azərbaycanın idman sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığı işinə də öz töhfəsini verəcək.

FIFA prezidenti Canni İnfantino dedi: "Azərbaycan, sözün əsl mənasında, futbol ölkəsidir. Mən hələ FIFA prezidenti olmamışdan öncə UEFA-da çalışdığım dövrdə biz AFFA ilə birgə əməkdaşlıq etmişik. Biz hələ o zaman irəliyə baxaraq

Azərbaycanla birgə layihələr üzərində düşündük. Mən və baş katib Fatma Samoura Azərbaycanda ümumilikdə futbolun və futbol hərəkatının inkişafının şahidiyik. Siz artıq 17 yaşına qədər olan qadınlar arasında futbol üzrə dünya çempionatının final mərhələsini Bakıda təşkil etmisiniz".

Canni İnfantino Bakının "Avro-2020"-yə ev sahibliyi edəcək 13 şəhərdən biri olmasının əhəmiyyətini qeyd etdi. O bildirdi ki, ölkəmizdə futbol infrastrukturunun yaradılmasına və uşaq futboluna böyük

önəm verilməsi Azərbaycanda futbolun inkişafına gətirib çıxarır. Canni İnfantino, eyni zamanda, bildirdi ki, 2019-cu ildə Bakıda keçiriləcək UEFA Avropa Liqasının final matçı Azərbaycanda futbolun inkişafının nəticəsidir. Canni İnfantino futbol üzrə Azərbaycan milli komandasının və "Qarabağ" futbol klubunun uğurlar qazandığını vurğuladı və AFFA-nın fəaliyyətinin bir çox ölkələr üçün nümunə olduğunu qeyd etdi. Sonra Canni İnfantino FIFA-nın xatirə hədiyyələrini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Əli Həsənov: Etnik separatizmlə oynamaq olmaz

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə keçirilən bu Beynəlxalq Forum ərazi bütövlüyü pozulmuş, əhalisi öz yurd-yuvasından didərgin salınmış xalqlara, dövlətlərə və onların apardığı mübarizəyə dəstək olacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri noyabrın 20-də Belçikanın paytaxtı Brüsseldə "Separatizm beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə təhdididir" mövzusunda keçirilən beynəlxalq forumda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

Prezidentin köməkçisi bildirib: "Biz uzun illərdir Avropaya, dünyaya xəbərdarlıq edirdik ki, etnik separatizmlə oynamaq olmaz. Etnik separatizmlə oynamaq sonda xalqlar və dövlətlər arasında münaqişəyə gətirir, qanlı münaqişələr törədir və bunun nəticəsində də insanlar əziyyət çəkir. Azərbaycan neçə illərdir ki, bu əziyyətin hər üzünü görüb - didərginliyi də, qaçqınlığı da, məcburi köçkünlüyü də, minlərlə insanın qətlə yetirilməsini də, insanların evsiz-eşiksiz qalmasını da. İndi Avropa öz üzərində bu təhlükəni, etnik separatizmlə oynamağın acı nəticələrini gördəndən sonra bizim haqq səsəməz səs verdi. Bugünkü Forum bunun əyani təsdiqidir. İspaniyanın ərazi bütövlüyü onun milli haqqıdır, dövlətin milli hüququdur və heç kim tərəfindən pozula bilməz. Bu, beynəlxalq hüququn təməl prinsiplərindən biridir. Düşünürəm ki, Avropa İttifaqı İspaniyanın ərazi bütövlüyünün dəstəklənməsində yekdillik nümayiş etdirdiyi kimi, eynilə digər xalqların, dövlətlərin həyatında baş verən etnik separatizmə də adekvat münasibət sərgiləyəcək, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü indiyədək necə tanıyırdısa, bundan sonra da tanıyacaq. Amma ərazi bütövlüyünün tanınması ilə məsələni bitmiş hesab etmək olmaz. İnənirəm ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü pozmuş, torpaqlarını işğal etmiş Ermənistanla qarşı daha təsirli tədbirlər görəcək, bu işğalçı dövlətə ciddi ictimai qınaq nümayiş etdirəcək.

Dövlət Sərhəd Xidməti:

Xəzərdə iki balıqçı xilas edilib

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Sahil Mühafizəsi tərəfindən Xəzər dənizinə çıxan üzmə vasitələrinə nəzarətin təşkili və xilasətmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi davam etdirilir.

DSX-nin mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, noyabrın 17-də Sahil Mühafizəsinin "Pirallahı" sahil nəzarəti məntəqəsinin əməkdaşları tərəfindən xidməti əraziyə baxış keçirilərkən "PR-1960" bort nömrəli balıqçı qayığının yanılma körpüsündə olmaması aşkarlanıb. Hava şəraitinin kəskin dəyişməyi nəzərə alınaraq, həmin qayıqda dənizə çıxmış balıqçıların xilas edilməsi üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görüldü, balıqçı qayığının gecə saatlarında Çilov adasının qərb reyndində köhnə dirəyə çırpılması müəyyən olunub. Axtarış-xilasətmə tədbirləri nəticəsində icazəsiz olaraq dənizə çıxmış balıqçılar - Pirallahı rayon sakinləri Qurbanov Arif Umud oğlu və Məlikov Ramiz Tofikoviç suda olan dirəyin üzərində aşkar ediliblər. Həmin şəxslər noyabrın 18-də saat 13:20 radələrində xilas edilərək sahilə təxliyə olunublar.

DSX Sahil Mühafizəsinin sərhəd gözetçi gəmisi tərəfindən dənizdə yarıbatmış vəziyyətdə olan "PR-1960" bort nömrəli balıqçı qayığı da aşkarlanaraq sahilə çıxarılıb.

Musa Quliyev: "Yeni Azərbaycan Partiyası dövrün tələbindən yaranmış bir partiyadır"

"Yeni Azərbaycan Partiyası müasir Azərbaycan tarixində ən böyük rol oynamış bir siyasi təşkilatdır". Bu fikri YAP Siyasi Şurasının üzvü, Milli Məclisin deputatı Musa Quliyev deyib.

M.Quliyev bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası dövrün tələbindən yaranmış bir partiyadır. Onun fikrincə, Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə YAP Azərbaycanın xilasını naminə yaranıb və bu missiyanı layiqincə yerinə yetirib.

"Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının inamı və Azərbaycan xalqının xilas yolunun Ulu öndərin rəhbərliyi altında təşkilatlanmaqda görməsi ölkəmizin müstəqillik illərində parçalanmaqdan, məhv olmaqdan qurtarmaq üçün xalqın göstərdiyi səylər YAP-ın yaranmasına səbəb olmuşdu. O zamanlar Azərbaycanın müxtəlif regionlarında yaşayan ziyalılar, vətənpərvər insanlar Ümummilli lider Heydər Əliyevə müraciət etdilər ki, belə bir qurum yaransın. Təbii ki, bu məşhur "91-lər" hərəkatı da belə yarandı. 25 il əvvəl yaranan partiya Azərbaycanın ictimai-siyasi mühitinə yeni bir ab-hava gətirdi. YAP Azərbaycanda siyasi mübarizə mədəniyyətinin başlanğıcını qoyan bir partiyadır. YAP yaranan gündən Azərbaycanın bütövlüyünü, müstəqilliyini, milli maraqlarını önə çıxardı və bu yolda sivil siyasi yolla mübarizə aparacağını bəyan etdi. Ümummilli lider 1993-cü ilin 15 iyununda xalqın qurtararı bir missiyanı öz üzərinə götürdü, Azərbaycanda vətəndaş müharibəsinin qarşısını aldı və Azərbaycanda yenidən rəhbərliyə başladı. Partiya xalqın ona inamını hər zaman doğruldur, artırır və xalq da bu partiyağa etimad göstərir. Bu gün partiyamız Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə böyük nailiyyətlər qazanır"- deyərək, YAP Siyasi Şurasının üzvü qeyd edib.

Azərbaycan dövlətinin uşaqların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı gördüyü işlər təqdirəlayiqdir

Azərbaycan dövlətinin uşaqların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı gördüyü işlər təqdirəlayiqdir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikir noyabrın 19-da Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədovun UNICEF-in Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə regional direktoru Əfşan Xan ilə görüşündə səsləndirilib.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynovanın da iştirak etdiyi görüşdə Əli Əhmədov Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət uşaq siyasəti barədə məlumat verib. O deyib ki, dövlətimizin uşaqlara diqqət və qayğısı hər zaman prioritet məsələlərdən biridir. Uşaqların hüquqlarının qorunması istiqamətində bütün imkanlar yaradılıb. Baş nazirin müavini Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin gördüyü işlərin təqdirəlayiq olduğunu vurğulayıb. O əlavə edib ki, komitə uşaqların müdafiəsi ilə bağlı xeyli işlər görüb.

UNICEF-in Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə regional direktoru Əfşan Xan Azərbaycanda uşaq hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı həyata keçirilən layihələri dəstəklədiyini deyib. O qeyd edib ki, bu cür layihələrin həyata keçirilməsi çox əhəmiyyətlidir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan dövlətinin uşaqların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, onların sağlam və xoşbəxt böyüməsi üçün atdığı addımlar təqdirəlayiqdir.

Sergey Lavrov: "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi heç kimin xeyrinə deyil, həll yolu tapılmalıdır"

Azərbaycanın və Rusiyanın xarici işlər nazirləri Elmar Məmmədov və Sergey Lavrov Bakıda keçirdikləri görüşdən sonra təşkil olunan mətbuat konfransında müzakirə etdikləri məsələlər barədə məlumat veriblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, Elmar Məmmədov görüşdə Rusiyanın ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri kimi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində rolunun müzakirə edildiyini söyləyib. "Mən cənab naziri Azərbaycanın mövqeyi və Moskvada ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrliyi ilə birgə keçirdiyimiz son müzakirənin nəticələri barədə məlumatlandırdım. Bu görüşdə konkret məsələlər müzakirə edilib və münaqişənin həlli üçün bir sıra variantlar əldə olunub", - deyərək qeyd edib.

Elmar Məmmədov deyib: "Ümumilikdə görüşün nəticələrini müsbət qiymətləndirərik. Həllini tələb edən bəzi məsələlər var, biz də xoş niyyətlə bu məsələləri müzakirə etdik və ortaq nöqtələr tapmaqla bağlı razılığa gəldik. Rusiya ilə Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır. Ölkələrimiz arasında bir çox sahələrdə əməkdaşlıq var, ticarət dövriyyəsinin həcmi ilbəil artır. Biz artıq Azərbaycan ilə Rusiya arasında çoxmilyardlı ticarət dövriyyəsindən danışa bilərik. Hesab edirik ki, bu məbləği daha da artırmaq olar".

Nazir qeyd edib ki, görüşlərdə, həmçinin parlamentlərarası əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib. O qeyd edib ki, bir çox platformalarda Azərbaycan ilə Rusiyanın mövqeləri üst-üstə düşür. Ölkələrimiz arasında humanitar sahədə də əməkdaşlıq genişlənir. Biz, həmçinin Xəzər dənizinin hüquqi statusu ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi apardıq. Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov bildirib ki, ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlərin 25 ili ərzində çox böyük uğurlar əldə olunub. Sözsüz ki, bu uğurların təməlinə Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətləri dayanır. Rusiya ilə Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır. Ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq bütün sahələrdə, o cümlədən ticarət, hərbi, parlamentlərarası, təhsil sahələrini əhatə edir.

Sergey Lavrov deyib ki, azərbaycanlı həmkarı ilə görüşlərdə, həmçinin ölkələrimiz arasında ticari-iqtisadi əlaqələr də müzakirə olunub. Biz beynəlxalq platformalar, o cümlədən BMT, Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa İttifaqı, MDB çərçivəsində sıx əməkdaşlıq edirik. Biz, eyni zamanda, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələlərinə də toxunduq. Bu münaqişə heç kimin xeyrinə deyil, həll yolu tapılmalıdır. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri kimi bu məsələnin sülh yolu ilə həlli üçün səylərimizi davam etdirəcəyik. İnənirəm ki, münaqişənin həllində diplomatiya qalib gələcək.

Mətbuat konfransı çərçivəsində Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 25 illiyinə həsr olunmuş xatirə zərfinin təntənəli şəkildə möhürlənməsi və mübadiləsi mərasimi olub.

Zərfləri Azərbaycanın və Rusiyanın xarici işlər nazirləri möhürləyiblər.

Sonra xarici işlər naziri Sergey Lavrov Moskva vilayətinin Lyubereçkom rayonu ərazisində Pexorka çayında batmaqda olan iki azyaşlı uşağı xilas edərkən faciəvi şəkildə həlak olmuş Salam Nağıyevin təltif edildiyi "Suda batanları xilas etdiyini görə" medalını Rusiya Fövqəladə Hallar Nazirliyi adından onun atası Həmdulla Nağıyevə təqdim edib.

21 noyabr 2017-ci il

Brüsseldə “Separatizm beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə təhdiddir” mövzusunda Beynəlxalq Forum keçirilib

Noyabrın 20-də Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Avropa Azərbaycanlıları Konqresi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Belçikanın paytaxtı Brüsseldə “Separatizm beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə təhdiddir” mövzusunda Beynəlxalq Forum keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Forumun işində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov, Milli Məclisin deputatları, Avropa Parlamentinin, habelə Avropa ölkələri parlamentlərinin üzvləri, həmçinin separatizmdən əziyyət çəkən bir sıra ölkələrin deputatları, siyasətçiləri, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə üzv olan bir sıra ölkələrin sabiq prezidentləri, ictimai-siyasi xadimlər,

Avropadakı Azərbaycan diaspor təşkilatlarının rəhbərləri, elm xadimləri və KİV əməkdaşlarından ibarət 200 nəfərə yaxın nümayəndə iştirak edib.

Forumun “Yeni dünya düzənində separatizm dalğası: Problemi necə həll etməli? Separatizm məruz qalmış ölkələrin təcrübəsi” adlanan ilk panelində toplantı haqqında məlumat verən moderator, Beynəlxalq və Avropa məsələləri üzrə İrlandiya İnstitutunun nümayəndəsi, Ukraynada rezident əlaqələndiricisi, səfir Fransis Martin O'DONEL tədbirin təşkilatçılmasına minnətdarlığını bildirib. O, separatizmin müasir dünyanın ən aktual problemlərindən biri olduğunu vurğulayaraq bir çox ölkələrin bu problemdən əziyyət çəkdiyini qeyd edib. F.O'donel Azərbaycanın da separatizmdən əziyyət çəkən ölkələrdən biri olduğunu diqqətə çatdıraraq, ölkəmizin bu

mövzu ilə bağlı mövqeyini ifadə etmək üçün sözü Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənova verib. Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Əli HƏSƏNOV Forumda çıxış edib.

Forumun müasir dünyanı narahat edən çox aktual bir mövzuya həsr olunduğunu vurğulayan Əli Həsənov deyib ki, tədbirdə beynəlxalq terrorizmin və etnik separatizm kimi təhlükəli meyillərin doğurduğu böhranın həlli yollarının axtarılması ilə bağlı müzakirələrin aparılması mühüm əhəmiyyət daşıyır. Qaçqın və miqrant problemlərinin, insan alveri və qaçaqmalçılığın, siyasi və iqtisadi sabitliyə, nəqliyyat-enerji təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş təhdidlərin aradan qaldırılmasındakı çətinliklər hamımızı narahat edir. Müşahidələr göstərir ki, bu təhdidlərin içərisində etnik separatizm və onun

mənfi təzahürləri xüsusi yer tutur.

Müasir dövrdə dünyada etnik separatizm meyillərinin güclənməsinin regional və beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin olunmasına, bəşəriyyətin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamasına mənfi təsir göstərən mühüm amillərdən biri olduğunu diqqətə çatdıran Prezidentin köməkçisi bildirib ki, hazırda dünyada 220 milyon nəfərdən çox əhalini və 12,7 milyon kvadratkilometr ərazini əhatə edən 50-dən çox əsas etnik separatizm ocağı mövcuddur. Etnik separatizmin nəticəsində yaranan münaqişələrin 20-dən çoxu hərbi toqquşmalarla müşayiət olunur.

“Etnik münaqişələrin yayılma coğrafiyası demək olar ki, dünyanın əksər bölgələrini əhatə edir. Avropada Böyük Britaniya ilə Şimali İrlandiya və Şotlandiya, Belçika ilə Flandriya və Valloniya, Fransa ilə Paris aqlomerasiyası

və Korsika, İspaniya ilə basklar və Kataloniya, Serbiya ilə Kosovo, Asiyada İsrail ilə Fələstin, Hindistan ilə Kəşmir və Pəncab, Çinlə Tibet, Afrikada Nigeriya ilə Şimali Nigeriya, Sudanla Cənubi Sudan, Amerikada Kanada ilə Kvebek, Meksika ilə Çyapas və s. arasındakı etnik münaqişələr uzun illərdir davam edir”, - deyə Əli Həsənov əlavə edib.

Soyuq müharibənin başa çatmasından sonra keçmiş SSRİ məkanında etnik separatizm meyillərinin yeni dalğasının meydana gəldiyini deyən Prezidentin köməkçisi deyib ki, Azərbaycanda Dağlıq Qarabağ, Gürcüstanda Abxaziya və Osetiya, Moldovada Dnestryanı münaqişələr regionun sabitliyini hər an poza biləcək potensial təhlükə mənbəyinə çevrildi. Bu münaqişələr beynəlxalq hüququn prinsiplərinin kobud şəkildə pozulmasına, dövlətlərin ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə qarşı ciddi təhdidlərin yaranmasına gətirib çıxarır. Bu gün BMT, ATƏT və Avropa Şurası kimi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların etnik separatizmə qarşı qətiyyətli mübarizə aparması vacib məsələlərdən biridir. Əks halda, etnik separatizm mənfi tendensiya kimi dünya ərazisinin böyük bir qismini millətlərarası münaqişələr meydanına çevirə bilər.

Hazırda beynəlxalq münasibətlər sistemində hökm sürən “iki-li standartlar” siyasətinin etnik separatizmə qarşı qətiyyətli və prinsipial şəkildə mübarizə aparılmasına əngəl törətdiyinin təəssüf doğurduğunu deyən Əli Həsənov bildirib ki, bəzi hallarda aparıcı beynəlxalq təşkilatlar etnik separatizmin aradan qaldırılmasını nəzərdə tutan, təsirli mübarizə metodlarını və cinayətkarların cəzalandırılması mexanizmini özündə ehtiva edən hüquqi normalara bütün dünya dövlətlərinin əməl edib etmədiyi məsələsinə biganə ya-

naşırlar. Bu isə BMT, ATƏT və Avropa Şurası kimi təşkilatların obyektivliyinin və prinsipiallığının üzünə kölgə salır. Ona görə də həmin qurumlar ikili standartlar mövqeyindən əl çəkməli və etnik münaqişələrin beynəlxalq hüququn normaları çərçivəsində həlli üçün səylərini artırmalıdır.

“Hazırda dini-irqi və milli dözümsüzlük, dağıdıcı separatizm kimi hallar insanları kütləvi şəkildə qaçqın və miqrant həyatı yaşamağa məcbur edir. Qeyd edək ki, bu sahədə mövcud olan problemlərin çətinliyini Ermənistanın etnik təmizləmə və işğalçılıq siyasətinə məruz qalmış Azərbaycan daha yaxından anlayır. Hələ 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti özünün dövlət müstəqilliyini elan etdiyi dövrdə erməni separatizmi ilə üz-üzə qaldı. Keçmiş SSRİ dövründə ermənilərin Azərbaycana qarşı separatçı hərəkatları fəal fazadan nisbətən közərməyə keçdi. Lakin SSRİ-nin süqutundan sonra Ermənistan Azərbaycana qarşı əsassız ərazi iddiaları irəli sürərək etnik separatizm və işğalçılıq siyasəti aparmağa başladı. Ermənistan silahlı qüvvələri 1992-ci ilin fevral ayında Xocalı şəhərinin azərbaycanlı əhalisinə qarşı soyqırımını törətdi. Ermənilərin etnik separatizm və ərazi iddiaları əsasında meydana gəlmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nəticəsində Azərbaycanın 20 faiz ərazisi işğal olunmuşdur. Erməni separatçıları Ermənistanın dəstəyi ilə Azərbaycanın ərazisində yaratdığı qondarma “Dağlıq Qarabağ” rejiminin fəaliyyəti beynəlxalq hüququn normalarının kobud şəkildə pozulması deməkdir. Təəssüf ki, bu məsələyə münasibətdə BMT başda olmaqla, beynəlxalq hüququn prinsiplərini təmin etmək missiyası yerinə yetirdiyini iddia edən təşkilatlar, eləcə də dünyanın aparıcı dövlətləri seyrçi mövqe tutmaqda davam edir”, - deyə Əli Həsənov vurğulayıb.

Prezidentin köməkçisi deyib ki, Azərbaycanın mövqeyinə görə, bir dövlətin beynəlxalq hüququn normaları ilə təsbit edilmiş ərazisi daxilində başqa bir dövlətin yaradılması və bu məqsədə nail olmaq üçün milli, etnik zəmində parçalanmaya əl atılması yolverilməzdir. Azərbaycan dünya birliyini Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin regionda törədə biləcəyi təhlükələr haqqında xəbərdar edərək, qəti şəkildə praktik addımlar atmağa və Ermənistanı işğalçılıq siyasətindən çəkəndirməyə çağırır. Həsab edirik ki, təcavüzkarın qarşısı alınmazsa, beynəlxalq dairələrin dünyada sülhün və sabitliyin bərqərar edilməsinə yönəldilmiş səyləri nəticəsiz qalacaq, etnik münaqişələrin miqyası daha da genişlənəcək ki, bu da dünya nizamı üçün böyük təhdid deməkdir.

Ardı Səh. 5

Brüsseldə “Separatizm beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə təhdiddir” mövzusunda Beynəlxalq Forum keçirilib

Əvvəli Səh. 4

Millətçilik və etnomədəni terrorizmle bağlı məsələlər dini inancların, milli mədəniyyətlərin yanaşı yaşaması və etnik müxtəlifliyin təmin olunmasının perspektivləri haqqında daha ətraflı fikirləşməyi tələb edir. Təəssüf ki, bu məsələyə münasibətdə bəzən xoşagəlməz yanaşmalar da özünü göstərir. Hesab olunur ki, guya mədəniyyətlərarası dialoq və yaxud etnik müxtəliflik milli kimliyə xələl gətirən dağıdıcı proseslərə səbəb ola bilər, etnik qruplar və miqrantlar isə məskunlaşdıqları ölkələrdə ictimai-siyasi və kulturoloji xarakterli problemlər yaradar. Təbii ki, bu cür mövqə ilə razılaşmaq mümkün deyil. Çünki bəşəriyyətin müterəqqi inkişafını sivilizasiyalararası dialoqsuz və etnik müxtəliflik olmadan təsəvvür etmək çox çətindir. Ona görə də həm sivil dünyada, həm də onun bir parçası olan Azərbaycanda bu gün mədəniyyətlərarası dialoq və etnik müxtəliflik cəmiyyətin sabit və dayanıqlı inkişafını təmin edən mühüm şərtlərdən biri kimi qiymətləndirilir.

Çıxışına davam edən Əli Həsənov vurğulayıb ki, mənim ölkəm 1993-cü ildən etibarən Avropa İttifaqı ilə münasibətlərdə maraqlı olduğunu bəyan edib və bu qurumla müxtəlif sahələrdə əlaqələr qurmağa başlayıb. “Qonşuluq siyasəti” və “Şərq tərəfdaşlığı” proqramları çərçivəsində, o cümlədən vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesində Azərbaycanın gördüyü işlər Avropa İttifaqı tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Cənubi Qafqaz və Xəzər-Qara dəniz hövzəsinin regional təhlükəsizliyi ilə bağlı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqının geosiyasi maraqları üst-üstə düşür və bu qurumu təmsil edən böyük transmilli korporasiyalar bölgədə həyata keçirilən transmilli layihələrdə yaxından iştirak edirlər.

Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft və qaz kəmərləri, o cümlədən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu kimi transmilli enerji-nəqliyyat layihələrinin həyata keçirilməsi Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasındakı strateji tərəfdaşlığın sayəsində mümkün olub. Azərbaycanın Xəzər hövzəsinin enerji resurslarının birgə istismarı və alternativ transmilli layihələr vasitəsilə Avropa bazarlarına ixracı sahəsində apardığı siyasət, Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri çərçivəsində çoxsaylı tranzit

sistemlərin müasir tələblərə uyğun yenidən qurulması Avropa İttifaqı tərəfindən dəstəklənir.

2007-ci ildə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında imzalanmış tərəfdaşlıq müqaviləsi “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin icrası istiqamətində mühüm addımlardan biri olub. Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən Trans-Anadolu qaz kəməri (TANAP) və Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri (TAP) kimi layihələr Avropa İttifaqının lazımı dəstəyini qazanıb və Avropa Komissiyasının ortaq maraqlara xidmət edən prioritet enerji təhlükəsizliyi layihələri sırasına daxil edilib. Xəzər hövzəsi və Orta Şərqlin zəngin enerji ehtiyatlarını Avropa bazarlarına çatdırmağı nəzərdə tutan “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsi ilə bağlı Azərbaycanın gördüyü işlər Avropa İttifaqı tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.

Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığının istiqamətləri barədə fikirlərini davam etdirən Prezidentin köməkçisi deyib: “Azərbaycan yalnız Avropa İttifaqının enerji təminatı və təhlükəsizliyi baxımından, habelə “Qonşuluq siyasəti”nin əsas tərəfdaşlarından biri kimi deyil, həmçinin dünyanın müxtəlif bölgələrində - Əfqanıstanda, İraqda, Balkanlarda və s. həyata keçirdiyi sülhəratma proseslərində birbaşa iştirakı, NATO-nun qeyri-hərbi ehtiyatlarla təchizatı, təhlükəsiz hava dəhlizinin təqdim olunması istiqamətində fəaliyyəti ilə Qərbin etibarlı tərəfdaşı hesab olunur. Hazırda Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında yeni saziş üzrə danışıqlar prosesi davam edir. Əminlik ki, bu sənədin

imzalanması tərəflər arasında siyasi dialoq, insan hüquqları, ticarət, investisiya, iqtisadi, qanunverici, mədəni və digər sahələrdə genişmiqyaslı əməkdaşlığın möhkəmlənməsi üçün əlverişli imkanlar yaradacaqdır. Təəssüf ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi kimi hələ də həllini tapmamış problemlər Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə yüksək səviyyədə tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişaf etməsinə maneçilik törədir. Münaqişə ilə bağlı BMT-nin, o cümlədən Avropa İttifaqının müvafiq qətnamələrinin tələblərinə baxmayaraq, Ermənistan Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətini davam etdirir. Hesab edirik ki, Avropa İttifaqının işğalçı dövlətə qarşı sərt mövqedən çıxış etməsi bu qurumla Azərbaycan arasındakı strateji tərəfdaşlıq əlaqələrini möhkəmləndirən növbəti mühüm amillərdən biri ola bilər.

Forumun işinə uğurlar arzulayan Əli Həsənov çıxışını aşağıdakı fikirlərlə başa çatdırıb: “Çıxışımın sonunda bildirmək istədim ki, milli-etnik qarşıdurmaların, dini dözümsüzlüyün, qaçqın və miqrant problemlərinin aradan qaldırılması, insanların sivil dinc yanaşı şəraitdə yaşamaları üçün mədəniyyətlərarası dialoqun və etnik müxtəlifliyin imkanlarından istifadə etmək zəruridir. Bununla yanaşı, daim nəzərə alınmalıdır ki, bəşəriyyəti narahat edən global problemlərin həllində ən mühüm vasitələrdən biri də dövlətlərarası siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni və elmi-texnoloji qarşılıqlı əlaqələrin möhkəmləndirilməsidir”.

Tədbirdə ölkələrin ərazi bütövlüyünün regional və global səviyyədə

pozulması halları, separatizm nəticəsində yaranmış münaqişələrin və separatçı meyillərin aradan qaldırılması yolları müzakirə olunub.

Ukraynanın sabiq Prezidenti Viktor YUŞENKO forumdakı çıxışında dünyada baş verən dini-etnik münaqişələrdən bəhs edərək onlardan çıxış yolları barədə danışdı. Sabiq Prezident bildirib ki, dünya üzrə balanslaşdırılmış təhlükəsizlik siyasətinə diqqət yetirilmədiyi üçün münaqişələr baş alıb gedir. Dini-etnik münaqişələr bir çox hallarda xarici qüvvələr tərəfindən ixrac edilir.

Viktor Yuşenko xalqların müqəddəratını təyinetmə hüququna və separatizm məsələsinə toxunaraq qeyd edib ki, bu gün xüsusilə də Şərqi Av-

Dövlətlərin ərazi bütövlüyünün bölünməzliyi prinsipinin vacib olduğunu vurğulayan sabiq Baş nazir qeyd edib ki, Moldova da bir çox Şərqi Avropa ölkələrinin keçdiyi çətin tarixi mərhələlərdən keçməli olub.

ATƏT-in İnsan Hüquqları və Demokratiya Komitəsinin sabiq sədri Cesus Lopez-MEDEL separatizmin doğurduğu problemlər haqqında fikirlərini Forum iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb. O, dünyada baş verən mürəkkəb siyasi proseslər haqqında danışdı, Kataloniya bölgəsi ilə bağlı yaranmış problemlərin həll ediləcəyinə inandığını vurğulayıb.

İsrail Knessetinin üzvü Robert İLATOV Avropada separatizmin genişlənməsi məsələsinə toxunaraq, ikili standartların bu problemin həllinə maneə yaradan əsas amillərdən biri olduğunu söyləyib. O, bir çox mürəkkəb problemlərin normal danışıqlar və sülh yolu ilə həll edilməsinin mümkün olduğunu bildirib.

Qısa fasilədən sonra Forumun “Avropada separatizm: səbəblər, nəticələr. Avropanın iqtisadi və siyasi gələcəyinə yaranan təhlükələr” mövzusunda ikinci panel iclası başlayıb.

“Aziz” Azərbaycan-İsrail Beynəlxalq Assosiasiyasının təsisçisi və prezidenti, siyasi şərhçi İosif ŞAQALIN moderatorluğu ilə keçirilən ikinci panel iclasda Azərbaycan Respublikasının Belçika Krallığı və Lüksemburq Böyük Hersoqluğundakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri, Avropa İttifaqı yanında nümayəndəliyin rəhbəri Fuad İSGƏNDƏROV çıxış edib. Səfir Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında Sazişin imzalanmasının həlləndirici mərhələyə qədəm qoyduğunu bildirib. O deyib ki, Avropa İttifaqının Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsinə münasibətinin yaxın vaxtlarda dəyişəcəyinin şahidi olacağıq. Əgər bir neçə il əvvəl Brüsseldə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə müəyyən qədər şəhərlər və soyuq münasibət göstərilirdisə, indi artıq çox şey deyilib. Avropa İttifaqı indi birmənalı şəkildə başa düşür ki, separatizm onun özünə zərbə vura bilər və Kataloniya bunun bariz nümunəsidir.

Azərbaycanın Almaniyanın Ştutqart şəhərindəki fəxri konsulu Otto HAUZER deyib ki, demək olar bütün separatçı ocaqlar qeyri-legitim zor tətbiqinə və mərkəzdənqaçma qüvvələrinin bir tərəfli olmasına söykənir. O deyib: “Paradoks bundan ibarətdir ki, Kataloniya silahsız, dinc separatizmin yeganə nümunəsidir, amma Avropa İttifaqı nədənsə yalnız onu böyük səylə rədd edib. Çünki Kataloniya artıq Avropa İttifaqının özüdür, onun evinin içidir”. Otto Hauzer hesab edir ki, vətənpərvərlik yaxşı haldır, amma separatizm vətənpərvərliyin heç də yaxşı forması deyildir. Məruzəçi deyib ki, Azərbaycan Avropa üçün əhəmiyyətlidir, Avropa öz tərəfdaşını başa düşməli və İspaniya kimi onu da dəstəkləməlidir. Münaqişənin həllinin özəyini qaçqınların və məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına qayıtması təşkil edir. İnsan haqları, insanın Vətən haqqı da ələ budur.

Brüsseldə “Separatizm beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə təhdiddir” mövzusunda Beynəlxalq Forum keçirilib

Əvvəli Səh. 5

Bolqarıstan parlamentinin deputatı, Bolqarıstan-Böyük Britaniya parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Stanislav ANASTASOV son illər ölkəsində bolqar müsəlmanların təqib edilməsi barədə söz açaraq etiraf edib ki, Bolqarıstan da vətəndaş müharibəsi ərafəsində olub, amma buna yol verilməyib. Bunu Yuqoslaviya barəsində demək olmaz. “Aİ-nin vəzifəsi təkcə parçalanmanın və separatizmin qarşısını almaq deyil, həm də xalqları birləşdirməkdir. Separatizmin sonu yoxdur”, - deyə Stanislav Anastasov vurğulayıb. O bildirib ki, Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərinə icazəsiz getmiş bolqarıstanlı siyasətçi Semyonov da millətçi partiyanın üzvüdür və bu da təəccüblü deyil.

Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti Sahil QASIMOV Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin bağlanması, ATƏT-in Minsk qrupunun passiv mövqedə durması ilə bağlı təəssüfləndiyini bildirib.

Siyasi şərhçi Azər HƏSRƏT diqqət çəkmək istədiyi əsas məsələnin erməni separatizmi olduğunu vurğulayaraq deyib: “Bu, sadəcə olaraq, ermənilərə azərbaycanlıların, Ermənistanla Azərbaycanın arasındakı problem deyil. Erməni separatizmi bütövlükdə region üçün problemdir. Çünki ermənilər sadəcə Azərbaycana yox, Türkiyəyə, Gürcüstana, hətta Rusiyaya qarşı bölücülük təşəbbüsü ilə çıxış edir, torpaq iddiası aparır. Biz unutmamalıyıq ki, Abxaziya münaqişəsində Gürcüstana qarşı vuruşanların böyük bir qismi də ermənilər idi. Erməni separatizmi bütövlükdə bizim region üçün ciddi təhlükə təşkil edir”.

Sonra Ukraynanın siyasi xadimi, Ukrayna-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Maksim KURYAÇİY, Avropa Parlamentinin deputatı Ramon Manesku, Lüksemburq parlamentinin sabiq deputatı, Lüksemburqun Hüquqşünaslar Mərkəzinin rəhbəri Jak Ayves HENKS, Rumıniyanın Münaqişələrin Qarşısının Alınması və Erkən Xəbərdarlıq Mərkəzinin rəhbəri Yulian ÇİFU, İsrailin Netanya Akademik Kollecinin Strateji Dialoq Mərkəzinin rəhbəri, istefada olan briqada generalı, keçmiş nəqliyyat və səhiyyə naziri Sneh EFRAİM, Yunanistan parlamentinin sabiq deputatı, keçmiş daxili işlər naziri və turizm naziri Yoannis KEFALOGİANNİS, Türkiyənin Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin sədri, Monteneqronun fəxri baş konsulu, Avrasiya İqtisadi Sammitinin təsisçisi Akkan SUVER panel iclasında çıxış ediblər. Natiqlər separatizm problemlərinin ölkələr və xalqlar arasında münaqişəni necə gücləndirdiyi barədə fikirlərini söyləyib, problemlərdən çıxış yolları haqqında tezislərini səsləndiriblər.

Forum çərçivəsində erməni separatizmindən bəhs edən videofilm təqdim olunub. Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin İsraildəki nümayəndəliyinin rəhbəri, beynəlxalq

xalq münaqişələr üzrə ekspert Arye QUT Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı sülh danışıqlarında Ermənistanın nümayiş etdirdiyi destruktiv mövqedən danışıraq deyib: “Mən düşünürəm ki, bu, çox gözəl platformadır. Həm ekspertlərin burada separatizmlə bağlı çıxışları olacaq, eyni zamanda, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı siyasəti, bu problemlə əlaqədar danışıqlar prosesi müzakirə olunacaq. Onu da deyim ki, bu tədbir həm Azərbaycan, həm də dünya üçün çox önəmlidir”.

Ukraynalı deputat Oleq MEDUNİTSİYA separatizmi bir çox hallarda “feyk təzahür” kimi qiymətləndirib. O deyib ki, öz imperiya statusunu saxlamaq istəyən ölkələr bundan istifadə edirlər. Onlar daim öz qonşuları arasında separatizmi qızışdırırlar. Əgər biz xəritəyə diqqət etsək, oradakı qanlı, separatist münaqişələrin daha çox keçmiş sovet ölkələri ərazilərində olduğunu görə bilərik.

Briqada generalı Sneh EFRAİM isə çıxışında Ermənistanın əleyhinə sərt danışib. O, separatizmin dünyada kök salmasında beynəlxalq gücləri təqsirləndirib. İkili standartlardan danışan S.Efraim Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə deyib: “Azərbaycanın ərazi bütövlüyü müqəddəsdir, beynəlxalq birlik hər kəsə şamil etdiyi prinsipləri Ermənistanla etmir. Bunun səbəbi nədir?” Dünyada Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı ikili standart var. Dövlətlərin ərazi bütövlüyünün pozulmasına göstərilən münasibət Azərbaycana gəldikdə dəyişir. Onlar bunu xalqların öz müqəddəratını təyinetmə hüququ adlandırırlar. Məgər hərbi təcavüzlə öz müqəddəratını təyinetmə mümkündürmü? Bu, absurddur. Ermənistanla istədiyi münasibət təkcə ikili standart yox, həm də riyakarlıqdır. 25 ildir insanlar əziyyət çəkirlər, onlar öz evlərinə qayıtmalıdırlar. Mən anlama bilmirəm: Azərbaycanın qazı və nefti yaxşıdır, özü isə pis? Aydın görünür ki, bu durum bəzilərinə sərf edir və onlar münaqişənin həllini bilərəkdən uzadırlar. “Qarabağ problemi ədalətli həll olunmalıdır ki, növbəti münaqişələrin qarşısı alınsın”, - deyən general vurğulayıb: “Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sülh danışıqlarına önəm verməsindən sui-istifadə olunmamalıdır”.

Növbəti fasildən sonra Akkan SUVERİN moderatorluğu ilə “Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və müasir dövrdə Avropadakı separatizm hərəkatının müqayisəli təhlili” mövzusunda üçüncü panel iclası keçirilib.

Bu paneldə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədr müavini, gənclər və idman komitəsinin üzvü Rövşən RZAYEV Forum iştirakçılarına məlumat verib ki, Dağlıq Qarabağın Ermənistan tərəfindən işğalı problemi onun üçün həm də şəxsi faciədir, çünki o, özü bu regiondandır və Dağlıq Qarabağ regionunda Azərbaycan icmasını təmsil edir. O qeyd edib ki, vaxtilə beynəlxalq birlik Dağlıq Qarabağın işğalına barmaqarası baxmasay-

dı, bu gün ola bilsin ki, nə Ukraynanın şərqində müharibə olardı və nə də Kataloniya separatizmi. Deputat, həmçinin Kataloniya və Qarabağ münaqişələrinin eyniləşdirilməsi ilə razılaşmadığını bildirərək deyib: “Kataloniyada üçüncü tərəfin həyata keçirdiyi etnik təmizləmə, soyqırımı, güc və silah tətbiqi olmayıb. Azərbaycan beynəlxalq birliyə inamı sarsılıb. Bu inam yalnız o zaman bərpa olacaq ki, beynəlxalq birlik Azərbaycanın ədalətli mövqeyini müdafiə edəcək, beynəlxalq qurumlar Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı qəbul etdikləri qətnamələrin yerinə yetirilməsini təmin edəcəklər. Deputat bu yaxınlarda Tbilisidə başlanmış “Sülh platforması”nın işindən də danışib.

Alman-Azərbaycan Forumunun həmsədri, AFR Bundeştəqının sabiq deputatı Helqa DAUB deyib ki, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsi işğal olunub. Bu, işğalın klassik formasıdır və burada “xalqların öz müqəddəratını təyin etməsi”ndən danışmaq yersizdir. “Xocalı soyqırımı barədə Almaniya az bilir. Lakin bu yaxınlarda Bundeştəqda Ermənistanın hərbi cinayətini xatırladan sənəd qəbul edilib”, - deyə Helqa Daub məlumat verib. O, Azərbaycan xalqına bütün Dağlıq Qarabağ ərazisində və ona bitişik 7 ətraf rayonda öz Konstitusiyasını tezliklə bərpa etməsini arzulayıb.

Moldovanın sabiq ombudsmanı və parlament vekili Aureliya QRIQORİU Dağlıq Qarabağa münasibətdə “münaqişə” terminini təkzib edib. O deyib: “Bu işğal, təcavüz nəticəsində etnik təmizləmədir. Ermənistanın indiki rəhbərləri Xocalıda azərbaycanlılara qarşı soyqırımında iştirak ediblər. Avropa İttifaqı isə münaqişənin həllini ATƏT-in fəaliyyətsiz Minsk qrupunun öhdəsinə buraxaraq dəvəquşu mövqeyi nümayiş etdirir”.

Jurnalist Maksim Şevçenko da Qarabağa münasibətdə “separatizm” termininin işlədilməsi ilə razılaşmayıb. O deyib: “Bu, müharibədir, separatizm deyil”. Maksim Şevçenko hesab edir ki, azərbaycanlılar Qarabağa qayıtmadan münaqişəni həll etmək mümkün deyil.

Tarix elmləri doktoru, Suxumi Dövlət Universitetinin professoru Quram MARXULİYA separatizmi ermənilərin xisləti adlandırıb. O deyib ki, ermənilər harada peyda olublarsa orada dövlət yaratmağa çalışıblar. 1985-ci ildə Afinada Daşnaksütyun partiyasının qurultayında Ermənistanın ərazisinin Gürcüstanın, yaxud Azərbaycanın torpaqları hesabına genişləndirilməsi məsələsi müzakirə olunub və bu işə yalnız bir səs üstünlüyü ilə Qarabağdan başlamaq qərara alınıb. “Bu, gürcüləri ayıltdı, əks halda, biz gürcülər də indiyədək yatardıq. Bu mənada Gürcüstan və Azərbaycan təbii müttəfiqlərdir”, - deyə Quram Marxuliya çıxışını “Ermənistan tarixin səhvidir və bunu düzəltmək lazımdır” sözləri ilə yekunlaşdırıb.

Kişineu Effektiv Siyasət İnstitutunun direktor müavini, ava.md in-

formasiya portalının siyasi analitiki, tarix elmləri doktoru Ruslan ŞEVÇENKO Qarabağa Dnestryanı arasında müqayisə aparıb və qeyd edib ki, hər iki halda vaxtilə bu regionlarda immiqrantlar yerləşdiriliblər, sonra özlərini bu yerlərin “sahibi” hiss ediblər və “öz müqəddəratını təyin etmə” barədə danışmağa başlayıblar.

Tarixçi, politoloq, qafqazşünas, pedaqoq, publisist, erməni terrorizmi barədə çoxsaylı elmi tədqiqatların müəllifi Oleq KUZNETSOV həmkarı Maksim Şevçenkonun fikirləri ilə razı olduğunu bildirərək deyib ki, Azərbaycana qarşı bir çox hallarda ədalətsizliyə yol verilir. O, 1992-ci ildə “Azadlığa dəstək” Aktına qəbul edilən 907-ci düzəlişin buna bariz nümunə olduğunu xatırladı.

Bohum Universitetinin professoru Hans-Yoaxim HEİNTZE deyib ki, öz müqəddəratını təyin etmə hüququ Dağlıq Qarabağ ermənilərinə aid edilməz, çünki onlar “millət” və ya ayrıca “etnos” deyil. O deyib: “Mən amerikalı siyasətçilərdən Qarabağ ermənilərinin öz müqəddəratını təyin etmə hüququ barədə hansı hüquqi əsasda danışıqlarını soruşduqda, onlar etiraf etdilər ki, erməni lubdisi və şantajının təsiri altındadırlar”. Professor bildirib ki, Dağlıq Qarabağ erməniləri milli azlıqdır və beynəlxalq hüquqa görə onlara müstəqillik düşmür.

Digər almaniyalı professor, Qarabağ haqqında bir çox kitabların müəllifi Yohannes RAU qeyd edib ki, ermənilər artıq bir dəfə öz müqəddəratlarını təyin etmə hüququnu reallaşdırıblar. Bu gün ABŞ-da ermənilər Dağlıq Qarabağdakından çoxdur. Məntiqə, onlar orada da dövlət yaratmalıdırlar. Gücün cavab gücü doğurduğunu və bunun çox təhlükəli olduğunu vurğulayan alim deyib: “Ermənistan Azərbaycanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ ərazisindən və digər bölgələrindən çıxmaldır, ümumi amnistiya verilməli, əsirlər dəyişdirilməlidir, onda Azərbaycan Qarabağa muxtariyyət verə bilər. İstənilən halda beynəlxalq hüquq Azərbaycan tərəfindədir”.

İraq parlamentinin deputatları Arşəd Raşad FATALLAH və Niyazi Mohammed MAHDİ, politoloq, Rusiya Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun əməkdaşı Aleksandr KARAVAYEV və başqaları çıxış edərək mövzu ilə bağlı fikirlərini və təkliflərini bildiriblər.

Panel iclaslarından sonra “Anti-Separatizm Hərəkatı” Beynəlxalq İctimai Təşkilatının Təşəbbüs Qrupunun bəyanatı qəbul edilib. Bəyanatda deyilir ki, mədəniyyətlərarası dialoqun son dərəcə mühüm aktualıq kəsb etdiyi müasir dövrdə “millətlərin öz müqəddəratını təyin etmə hüququ”nu əsas istinad mənbəyi kimi qəbul edərək baş qaldıran separatçı hərəkatlar nəinki əhatə etdiyi regionlarda, eyni zamanda, bütün dünyada dövlətlərin ərazi bütövlüyünü şübhə altına alır, xalqların birgəyaşayışına inamı sarsıdır, sülhü, sabitliyi, təhlükəsizliyi ciddi şəkildə təhdid edən qlobal problemə çevrilir.

Beynəlxalq Forumun bu bəyanatı imza atan iştirakçıları separatçı hərəkatların doğurduğu münaqişə ocaqlarının dünyada sülhə, təhlükəsizliyə, sabitliyə, bəşəriyyətin gələcəyinə ciddi təhdid yaratdığını və bu təhdidlərin qarşısının alınması istiqamətində yeni mexanizmlərin müəyyənləşdirilməsinin vacibliyini təsdiqləyiblər.

Sənəddə göstərilir ki, Forum çərçivəsində müxtəlif ölkələrin nümayəndələri, o cümlədən sabiq dövlət və hökumət başçıları, parlament üzvləri, ekspertlər, siyasi və ictimai xadimlərin iştirakı ilə aparılmış müzakirələr, irəli sürülmüş ideya və təkliflər əsasında qlobal sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasına töhfə vermək məqsədilə “Anti-Separatizm Hərəkatı” Beynəlxalq İctimai Təşkilatının Təşəbbüs Qrupunun yaradılması təşəbbüsünü dəstəkləyiblər.

Bəyanatda vurğulanır ki, hərəkatın yaradılması təşəbbüsü dünyanın müxtəlif regionlarında separatçılıq hərəkatları nəticəsində meydana çıxan, yüz minlərlə insanın qətlinə, qaçqın və köçkünə çevrilməsinə səbəb olan münaqişələrin qlobal sülhə təhdid olduğunu, bəşəriyyətin gələcəyi üçün ciddi təhlükəyə çevrildiyini dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaq ideyasına əsaslanır.

“Anti-Separatizm Hərəkatı” Beynəlxalq İctimai Təşkilatı bütün dövlətlərin, xalqların, millətlərin, etnik, yaxud dini azlıqların hüquqlarına hörmətlə yanaşacaq, qəti şəkildə heç bir dövlətin, xalqın, millətin, dini, etnik, yaxud digər azlıqların əleyhinə fəaliyyət göstərməyəcək, mədəniyyətlərarası dialoq, millətlərin birgəyaşayışı, sülh, sabitlik və təhlükəsizlik kimi ümumbəşəri ideyaların təbliğinə xidmət edəcək.

Forum çərçivəsində, həmçinin “Anti-Separatizm Hərəkatı” Beynəlxalq İctimai Təşkilatının təsis konfransının 2018-ci ilin birinci yarısında hərəkatın yaradılması ideyasını dəstəkləyən ölkələrdən birində keçirilməsi məqsəduyğun hesab edilib.

Bəyanatın sonunda isə dünya liderlərinə, beynəlxalq ictimaiyyətə, siyasi partiyalara, ekspertlərə, ictimai təşkilatlara, kütləvi informasiya vasitələrinə müraciət edilərək məramı yalnız sülhə, birgəyaşayışa, millətlərarası etimada, mədəniyyətlərarası dialoqa töhfə vermək olan “Anti-Separatizm Hərəkatı”nı dəstəkləməyə çağırış ifadə olunub.

Ekspertlərin və politoloqların çıxışları auditoriyadan suallar və debatlarla fəal iştirakla müşayiət edilib.

Forumun yekun vuran Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov məruzəçilərə və tədbirin iştirakçılarına təşəkkürünü bildirib.

Forumun gedişində iştirakçılara erməni separatizminin fəsadlarından bəhs edən kitablar və digər əyani vəsaitlər təqdim olunub.

Vüqar Seyidov
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Brüssel

25 illik yubileyi bütün ölkə miqyasında təntənə ilə qeyd olunan Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın siyasi tarixində möhtəşəm yer tutur. Ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində müstəqilliyini yenidən bərpa edən Azərbaycanın müstəqil və milli dövlət quruculuğunun tarixi, demək olar ki, YAP-ın adı ilə bağlıdır. Bu baxımdan, partiyanın 25 illik yubiley tədbirlərinin yüksək səviyyədə keçirilməsinin mühüm ictimai-siyasi əsasları vardır. Noyabrın 14-də Heydər Əliyev Mərkəzinə partiyanın təntənəli yubiley tədbirində YAP-ın Sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin söylədiyi nitq 25 illik dövrdə təşkilatın xidmətlərinə verilən yüksək qiymət kimi dəyərləndirilməlidir. Prezidentin sözügedən çıxışı məzmun etibarilə dolğun olmaqla yanaşı, partiyanın çoxşaxəli fəaliyyətinin əhatə edilməsi baxımından da əhəmiyyətlidir. Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyev bir qrup YAP üzvünü müxtəlif sahələrdəki fəaliyyətinə görə təltif edib.

Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın siyasi tarixində möhtəşəm yer tutur

Prezident İlham Əliyev təntənəli tədbirdəki çıxışında partiyanın yaranmasının tarixi və zəruri şərtlərini geniş və məzmunlu şəkildə ifadə edib: “25 il əvvəl Ulu Öndər Heydər Əliyevin Sədrliyi ilə Naxçıvanda Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı keçirilmişdir. Bu, böyük tarixi hadisə idi. Ondan təqribən bir ay əvvəl bir qrup vətənpərvər insan - məşhur “91-lər” Heydər Əliyevə müraciət ünvanlamışdılar. Ulu Öndər müraciətə müsbət cavab verərək, yeni yaradılacaq partiya rəhbərlik etməyə hazır olduğunu bildirmişdir və partiyanın təsis konfransının keçirilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir. Təbii ki, təsis konfransı Bakıda keçirilməli idi. Ancaq o vaxt Azərbaycanda hakimiyyəti qanunsuz şəkildə zəbt etmiş AXC-Müsavat hakimiyyəti buna imkan vermədi. Baxın, özünü demokrat adlandıran dairələr və hakimiyyət imkan vermədi ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı Bakı şəhərində keçirilsin. Belə olan halda, 500-dən çox nümayəndə, bütün bölgələri təmsil edən vətəndaşlar Naxçıvana gəldilər və Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə partiyamızın təsis konfransı keçirildi”.

Bu fikirlər Yeni Azərbaycan Partiyasının yarandığı dövrün siyasi mənzərəsinə özündə dolğun ehtiva edir. Partiyanın hansı çətinliklərlə, necə əzmkarlıqla yaradılması, təşkilatın yaranmasında xidmətləri olan insanların əməyinə verilən yüksək qiymət, partiyanın ilk Sədri, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrik və uzaqqören addımları Prezidentin nitqində öz əksini tapmışdır. Bu, Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətin istək və arzularından doğan bir siyasi təşkilat olduğunun bariz ifadəsidir. YAP-ın meydana çıxması mühüm bir hadisə - müasir Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində dönüş nöqtəsi idi. Bir qrup vətənpərvər insan bu tarixi missiyanı öz üzərinə götürərək, o zaman Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri olan Ulu Öndər Heydər Əliyevə müraciət etmiş,

Ümummilli Lider bu ziyalıların və onların arxasında olan milyonların arzusuna müsbət cavab verərək, yeni yaradılan siyasi təşkilata rəhbərlik etmək missiyasını öz üzərinə götürmüşdür.

1992-ci ilin noyabr ayında yaradılan siyasi təşkilat bir ildən də az müddət sonra ölkənin ağır ictimai-siyasi taleyini öz üzərinə götürdü. Təbii ki, burada böyük siyasi təcrübəyə malik olan partiyanın lideri, dahi siyasətçi Heydər Əliyev şəxsiyyəti, Onun siyasi qabiliyyəti və ustalıq mühüm faktor idi. Məhz bu amillərə görə yeni partiya müstəqilliyini təzəcə qazanmış bir dövlətin ağır problemlərini həll etməyi bacardı və onu uğurla irəli apardı.

Prezident İlham Əliyev yubiley tədbirindəki nitqində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin YAP-la bağlılığı, bu vəhdətin Azərbaycanın siyasi tarixindəki uğurların əsası olması faktorunu məzmunlu şəkildə ifadə edib: “1990-cı illərin əvvəllərində - xalqımız üçün ən ağır dövrdə yenə də Heydər Əliyev öz liderlik keyfiyyətlərini göstərmiş, böyük cəsarət, vətənpərvərlik göstərmiş və qanlı 20 Yanvar hadisələrini Sovet İttifaqının mərkəzində - Moskva şəhərində pisləmişdir. Mən o günü yaxşı xatırlayıram. Mən fəxr edirəm ki, o gün atamla birlikdə idim və Heydər Əliyevin o qətiyyətli çıxışı, Vətəninə və xalqına olan bağlılığı bütün Azərbaycan xalqına bir daha göstərdi ki, O, xalqa bağlı olan böyük bir liderdir... Torpaqlarımızın işğal altına düşməsi, iqtisadi böhran, sənaye böhranı və hərbi böhran, demək olar ki, ölkəmizin gələcək müstəqil həyatına böyük təhlükə yaradırdı. Belə olan halda, əlbəttə ki, xalq öz

ümidini Heydər Əliyevə bağlamışdı. Ona görə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması tarixi zərurət idi. Partiya yaradılandan sonra bütün cəmiyyətimizdə böyük dəstəyə malik oldu”.

Yeni Azərbaycan Partiyası, nəinki Azərbaycanın, bütövlükdə Cənubi Qafqaz regionunun ən böyük siyasi təşkilatıdır. Bu gün partiya öz ətrafında 700 mindən çox üzvü birləşdirir. Onların 40 faizi gənclərdən ibarətdir. Bu, o deməkdir ki, YAP qazandığı uğurlarla, gördüyü böyük işlərlə yeni nəsli və gəncləri öz ətrafında toplaya bilir. Beləliklə, bu siyasi təşkilat haqqında “Gələcəyin partiyası” ifadəsinin işlədilməsi olduqca təbiidir. Partiyanın Sədri, ölkə Prezidenti hər zaman bu amili yüksək qiymətləndirir: “Bu gün partiyamızın fəaliyyəti, ideyaları, apardığı siyasət gənc nəsil üçün də cəlbədidir və bu, çox müsbət haldır. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycanda bundan sonra da uzunmüddətli, dayanıqlı inkişaf təmin olunacaq və partiyanın təbliğ etdiyi, bəyan etdiyi prinsiplər bu gün xalq tərəfindən tam dəstəklənir. İndi Azərbaycanda görülmüş işlər, ölkəmizin uğurlu inkişafı, əlbəttə, hər bir vətənpərvər insana əyani şəkildə göstərir ki, bugünkü iqtidarı apardığı siyasət yeganə düzgün siyasətdir”.

Yeni Azərbaycan Partiyasının bütün fəaliyyəti Azərbaycanın milli maraqlarına xidmət üzərində qurulub. Bunun nəticəsidir ki, 24 il ərzində ölkədə keçirilən bütün seçkilərdə partiya xalqın böyük etimadını qazanmış, hər bir seçki prosesinin şəksiz qalibi olmuşdur. Prezident sözügedən nitqində bu uğurların tarixi köklərini, haqlı olaraq, Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə

bağlamışdır: “Azərbaycan xalqı o vaxt bir daha öz böyüklüyünü, müdrikliyini göstərərək Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etdi və 1993-cü ildən başlayaraq bu günə qədər Azərbaycan inkişaf yolu ilə gedir. 1993-2003-cü illər tariximizdə sabitlik, islahatlar və inkişaf illəri kimi qalacaq. Məhz o illərdə dövlətçiliyimizin əsasları qoyuldu. O illərdə bizim milli ideologiyamız - azərbaycançılıq ideologiyası təqdim edildi və xalq tərəfindən bəyənilədi. O illərdə Azərbaycan beynəlxalq təcridəndən çıxma və Dağlıq Qarabağ həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırma bilmişdir”.

Əlbəttə, bugünkü uğurların qazanılması vaxtilə qoyulan möhkəm təməlin bəhrəsidir. Prezident bunu böyük vəfa hissi ilə ifadə etmişdir: “Bir sözlə, 1993-2003-cü illərdə Azərbaycanda aparılmış böyük işlər ölkəmizi gücləndirdi. Azərbaycan bütün çətin sınaqlardan şərəflə çıxma bilmişdir və bugünkü sürətli inkişafın da təməli o illərdə qoyulmuşdur”.

Hər bir siyasi təşkilatın uzunmüddətli qalibiyyətinin arxasında böyük əməli fəaliyyət və gərgin iş dayanır. Uzun illər xalqın dəstəyini qazanmağa nail olmaq, sadəcə, təbliğatla mümkün ola bilməzdi. Bu etimadın davamlılığını təmin edən əsas faktor YAP-ın xalqımızın rifah halının yüksəlməsində, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artmasında, iqtisadi inkişafın davamlılığında axtarmaq lazımdır. Son 14 ildə görülmüş işlər Azərbaycanı dünya miqyasında ən sürətli inkişaf edən ölkələr sırasına daxil edib. Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu layiqincə davam etdirən partiyanın Sədri, Prezident İlham Əliyevin yürütdü-

yü uzaqqören və pragmatik siyasət nəticəsində, hazırda Azərbaycan həm iqtisadi inkişafına görə, həm də beynəlxalq aləmdəki statusuna görə bölgənin lider dövlətlərindən birinə çevrilib. Həyata keçirilən böyük beynəlxalq layihələr nəticəsində, ölkəmiz Şərqlə Qərbi, Şimala Cənubu birləşdirən açar dövlətə çevrilib. Bu gün qitələrarası yolların qapıları, məhz Azərbaycandan açılır.

Prezident çıxışında qarşıda duran vəzifələrə də geniş yer verib. Bu sırada Azərbaycan üçün həlli vacib problemlərdən birincisi kimi Ermənistan- Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münakaşesinin həlli və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsini başlıca məqsəd kimi qeyd edib: “Dağlıq Qarabağ münakaşesinin həlli işində bizim prinsipial mövqeyimizdə heç bir dəyişiklik olmayacaq. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münakaşəsi ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Bunun başqa yolu yoxdur. Biz heç vaxt imkan verə bilmərik ki, tarixi torpağımızda ikinci erməni dövləti yaradılsın. Beynəlxalq hüququn normaları tam tətbiq edilməlidir, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri tam icra olunmalıdır, Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Bu, prinsipial mövqedir”.

Prezident İlham Əliyev sözügedən nitqində Azərbaycanın gələcək inkişaf istiqamətlərinin konturlarını dəqiq göstərmişdir. Bu, ərazi bütövlüyünün qeyd-şərtsiz təmini, müstəqil siyasət, iqtisadi tərəqqi və demokratik inkişaf yoluudur.

“Səs” Analitik Qrupu

YAP - gələcəyin partiyasıdır!

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycan Uşaqlarının IV Ümumrespublika Forumu keçirilib

Noyabrın 20-də Azərbaycan Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin, Heydər Əliyev Fondunun və BMT-nin Uşaq Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə Bakıda Azərbaycan Uşaqlarının IV Ümumrespublika Forumu keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Forumda Azərbaycanın bütün şəhər və rayonlarından fəallıqları, xüsusi bacarıq və qabiliyyətləri ilə fərqlənən, liderlik keyfiyyətlərinə sahib 6-18 yaş arasında 380 uşaq iştirak edib.

Forum başlamamışdan öncə uşaqların əl işlərindən ibarət sərgi və foyedə uşaq hüquqlarına dair filmlər nümayiş olunub.

Azərbaycan Respublikasının dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə ötən üç forumda iştirak edən uşaqlar estafeti IV Forumun iştirakçılmasına təhvil veriblər. Sonra Azərbaycanda dövlət uşaq siyasətindən bəhs edən videoçarx nümayiş etdirilib.

Baş nazirin müavini Əli Əhmədov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Forum iştirakçılmasına təbrik məktubunu oxuyub. Əli Əhmədov Prezident İlham Əliyevin təbriklərini uşaqlara çatdırmaqdan məmnun olduğunu bildirib. O deyib ki, uşaqlar həm sayca artmalı, həm də onların potensialını müəyyənləşdirən digər keyfiyyət parametrlərinə malik olmalıdırlar. Bütün dövlət qurumları, o cümlədən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi uşaq hüquqlarının qorunması, uşaqların sağlam böyüməsi üçün dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində səmərəli fəaliyyət göstərirlər.

Forumun əhəmiyyətini qeyd edən Ailə, Qadın və Uşaq Prob-

sələrlə bağlı bir çox məqsəd və hədəflər göstərilib. O hədəflərə çatmaq üçün çox çalışmaq lazımdır. İnandırıcı ki, estafet çox etibarlı əllərdədir.

Komitə sədri uşaqların hüquqlarının qorunması sahəsində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın və onun rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun gördüyü işləri xüsusi vurğulayıb. Hicran Hüseynova Forumun məhz 20 noyabrda keçirilməsinin heç də təsadüfi olmadığını və bu tarixin artıq 61 ildir Ümumdünya Uşaqlar Günü kimi qeyd edildiyini diqqətə çatdı-

lemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova bildirib ki, Prezident İlham Əliyev hər zaman uşaqlara diqqət göstərir, onların hüquqlarının qorunması sahəsində bütün imkanları yaradır. Uşaqların hüquqlarının müdafiəsi valideynlərlə yanaşı, dövlətin də qarşısında duran əsas məqsəddir. Hər bir sənəddə, qanunvericilik aktlarında uşaq problemləri öz əksini tapıb. 2016-2030-cu illər üçün Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərində uşaqların daha yaxşı təhsil almaları, sağlam böyümələri, rahat şəraitdə, təmiz mühitdə yaşamaları və digər mə-

rib. Bildirib ki, Ümumrespublika Uşaq forumları uşaqların öz hüquqlarına dair qərarların qəbul olunmasında iştirakını təmin etmək, onlara problemlərinin həlli ilə bağlı təşəbbüslər irəli sürmək və təkliflər vermək imkanı yaratmaq, ictimaiyyətin diqqətini uşaq hüquqlarının qorunmasına yönəltmək baxımından çox əhəmiyyətlidir.

UNICEF-in Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə regional direktoru Əfşan Xan Forumun uşaqların gələcək həyatlarında danılmaz əhəmiyyəti olacağına əminliyini bildi-

rib. Azərbaycan hökumətinin uşaqlara və onların hüquqlarının təmin olunması məsələlərinə çox həssaslıqla yanaşdığını qeyd edən Əfşan Xan bütün uşaqları öz ailələrinin və xalqlarının gələcəyinə davamlı töhfə verməyə qadir vəziyyətə gətirmək üçün onlara imkanlar yaratmağın vacibliyini vurğulayıb. UNICEF-in Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə regional direktoru uşaqlara, xüsusilə ən həssas vəziyyətdə olan, xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara dünyanın hər yerində həssaslıqla yanaşmanın vacib amil olduğunu qeyd edib.

Türkiyə Respublikasının ailə və sosial siyasət nazirinin müavini Mehmet Karabay, Bolqarıstanın Uşaqların Müdafiəsi üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini Valentin Dimitrov Forumun keçirilməsində uşaqların fikirlərinin nəzərə alınması və onların maraqlarının qorunmasını yüksək qiymətləndirdiklərini qeyd ediblər. Bildirilib ki, uşaqlara öz problemlərini səsləndirmək, təşəbbüslərlə çıxış etmək fərsətinin verilməsi onların hüquqlarının təmin edilməsinə böyük kömək göstərməkdir.

Sonra AZƏRTAC tərəfindən hazırlanan, Azərbaycan Uşaqlarının IV Ümumrespublika Forumunun seçim mərhələsini özündə əks etdirən videoçarx nümayiş olunub. Forumda iştirak edən uşaqların regionlarda seçimi zamanı göstərdi-

Bolqarıstandan uşaqlar çıxış ediblər.

Daha sonra Forum iştirakçıları adından Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya verilməsi üçün ölkəmizin bütün bölgələrindən gətirilmiş torpaqlarla hazırlanmış Azərbaycan xəritəsi təqdim olunub. Rəsmi hissənin sonunda bölgələrdən olan uşaqların təkliflərini əks etdirən video nümayiş etdirilib. Burada ən çox maraqla qarşılanan Cəfər Mərcanlıdan olan qız uşağının uşaqların öldürülməsi faktına dünya ictimaiyyətinin diqqətini yönəltməsi olub. Cəfər Mərcanlı sakini Ermənistanın vandal siyasətinə son qoyulması üçün dünya birliyi tərəfindən təzyiq göstərilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Forum iştirakçıları adından

yi köməyə görə AZƏRTAC-a AQUPDK tərəfindən xüsusi təşəkkür elan edilib.

Budəfəki Forumda daha bir yeniliyə imza atılıb. Belə ki, uşaqlar hökumət nümayəndələri ilə dialoqa girərək onlara müxtəlif suallar ünvanlamaq imkanı qazanıblar. Uşaqların tribunasına dəvət olunan Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradova, AQUPDK-nın sədri Hicran Hüseynova, daxili işlər nazirinin müavini Oruc Zalov, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini İlqar Rəhimov, səhiyyə nazirinin müavini Elsevər Ağayev, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini Elmır Vəlizadə, təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, gənclər və idman nazirinin müavini İntiqam Babayev "Uşaq hüquqları: inkişaf üçün birləşək", "Təhsildə yeni standartlar: çağırışlar və bərabər imkanlar", "Uşaqların internet təhlükəsizliyi", "Sağlamlığın qorunması, sağlam həyat tərzli. Ətraf mühitin mühafizəsi", "Asudə vaxtın səmərəli təşkili və dəyərləndirilməsi", "Uşaqların şəxsiyyət kimi formalaşmasında ailə və cəmiyyətin rolu", "Vətəni sevmək, ona layiq olaq. Qarabağ həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq" kimi mövzularda uşaqların suallarını cavablandırılıb.

Forum çərçivəsində Türkiyə və

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə müraciət, beynəlxalq təşkilatlara bəyanat və Forumun bəyannaməsi qəbul edilib.

Ümumrespublika Uşaq forumları uşaqların öz hüquqlarına dair qərarların qəbul olunmasında iştirakını təmin etmək, onlara problemlərinin həlli ilə bağlı təşəbbüslər irəli sürmək və təkliflər vermək imkanı yaratmaq, ictimaiyyətin diqqətini uşaq hüquqlarının qorunmasına yönəltmək baxımından əhəmiyyətlidir. Forumlar uşaq hüquqlarının qorunması və təbliği, uşaqlarla bağlı siyasi və hüquqi qərarların qəbulu, qanunvericilikdə, proqram və layihələrin hazırlanması və həyata keçirilməsində uşaqların fikirlərinin nəzərə alınması və onların maraqlarının qorunması, uşaqlara öz problemlərini səsləndirmək, təşəbbüslərlə çıxış etmək və tövsiyələr vermək imkanının yaradılması, dövlət orqanlarının, ictimaiyyət və vətəndaş cəmiyyətinin, eləcə də kütləvi informasiya vasitələrinin diqqətini uşaqların hüquq və azadlıqlarının qorunması və təmin edilməsinin zəruriliyinə cəlb edilməsi məqsədilə keçirilir. Forumların əsas xüsusiyyəti və fərqləndirici cəhəti onu bütünlüklə uşaqların idarə etməsidir.

25 illik zəngin və şərəfli inkişaf tarixinə malik olan YAP Azərbaycanın aparıcı siyasi qüvvəsidir

YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzovun yap.org.az-a müsahibəsi

Azərbaycan siyasi palitrasında milli siyasi iradəni təmsil edən avantqard siyasi qüvvə olan Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) yaranmasından 25 il ötür. Yeni Azərbaycan Partiyası ötən əsrin 80-ci illərinin sonu - 90-cı illərinin əvvəllərində ölkəmizdə meydana çıxan mürəkkəb siyasi situasiyanın daxili məntiqindən, zamanın tələbindən irəli gələrək Azərbaycan xalqının arzu və istəklərinin ifadəçisi kimi yaranan partiyadır.

1992-ci il oktyabrın 16-da 91 nəfər ziyalı Ulu öndər Heydər Əliyevə müraciət etdi. Ümummilli lider Heydər Əliyev ziyalılara göndərdiyi 24 oktyabr 1992-ci il tarixli cavab məktubunda Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasına və ona rəhbərlik etməyə razılıq verdi. 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda keçirilən təsis konfransında Yeni Azərbaycan Partiyası təsis edildi və Ulu öndər Heydər Əliyev partiyanın Sədri seçildi. YAP-ın yaranması, Ümummilli lider Heydər Əliyevin bu partiya Sədr seçilməsi respublikanın o zamankı gərgin, təhlükəli ictimai-siyasi vəziyyətindən və getdikcə bu vəziyyətin daha da kəskinləşməsindən irəli gələn tarixi zərurət oldu. O zamankı hakimiyyətin Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasına mane olmaq cəhdləri, ardıcıl təzyiqlər bu yola qədəm qoyan insanları özlərinin ali məqsədlərindən döndərə bilmədi. Çünki bütün uzaqqören insanlar Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbəri olduğu bu qurumun xilaskar bir missiya üçün yarandığını anlayır və Yeni Azərbaycan Partiyasına dəstəklərini əsirgəmirədilər.

Xalqın Ümummilli lider Heydər Əliyevə olan inamı isə tez bir zamanda siyasi səhnədə parlayan Yeni Azərbaycan Partiyasının tarixi məsuliyyəti öz üzərinə götürməsinə imkan verdi. Ümummilli liderimizin nüfuzu, Azərbaycan xalqının Ona göstərdiyi yüksək etimad Yeni Azərbaycan Partiyasının qısa müddət ərzində təşkilatlanmasına, ölkənin bütün regionlarında özəklərini yaratmasına və 1993-cü ildə hakimiyyətə gəlməsinə şərait yaratdı.

Ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu siyasətin Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün reallıqlarına, tələblərinə və qanunauyğunluqlarına müvafiq surətdə uğurla davam etdirilməsi sayəsində bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycan siyasi palitrasının ən güclü təşkilatı qismində çıxış etməkdədir.

Müstəqilliyin ilk illərində ölkəmizdə cərəyan edən mühüm ictimai-siyasi hadisələrin fonunda Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasını şərtləndirən amillər, o cümlədən partiyanın ötən müddət ərzində keçdiyi inkişaf yolu və

qarşıda duran vəzifələr barədə suallarımızı YAP-ın İcra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov cavablandırır.

- Siyavuş müəllim, noyabrın 21-də Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasının 25-ci ildönümünü tamam olur. Ötən müddət ərzində zəngin və şərəfli inkişaf yolu keçən YAP-ın ölkəmizin inkişafında, müstəqil dövlətçiliyimizin əsaslarının möhkəmlənməsində tarixi rolunu və misilsiz xidmətlərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Ötən 25 ildə şərəfli inkişaf yolu keçən Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində, milli dövlətçiliyimizin əsaslarının gücləndirilməsində, inkişafa, sabitliyə, tərəqqiyə xidmət edən milli məqsədlərin reallaşdırılmasında və yeni hədəflərin müəyyənləşdirilməsində misilsiz xidmətlər göstərib. YAP bu cür ali məramlı fəaliyyəti və müstəsna əhəmiyyətə malik olan misilsiz xidmətləri ilə ümumxalq partiyasına çevrilib. Yeni Azərbaycan Partiyası dilindən, dinindən, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq ölkəmizdə yaşayan bütün insanların, eləcə də bütün xalqların partiyasıdır. YAP, həmçinin öz sıralarında cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan insanları birləşdirən avantqard siyasi qüvvədir.

Əlbəttə, Yeni Azərbaycan Partiyasının ötən müddət ərzində milli maraqlara xidmət edən fəaliyyətinin əsaslarını, başlıca istiqamətlərini tədqiq etmək üçün müstəqilliyin ilk illərində ölkəmizdə cərəyan edən ictimai-siyasi hadisələrə, siyasi şəraitə və bunların fonunda partiyamızın yaranmasını şərtləndirən amillərə diqqət yetirmək lazımdır.

Əvvəla qeyd etmək lazımdır ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ictimai-siyasi və tarixi zərurətdən yaranıb. Məlumdur ki, həmin dövrdə Azərbaycan olduqca çətin vəziyyətdə idi və çoxsaylı iqtisadi, siyasi problemlərlə qarşı-qarşıya idi. Milli maraqlardan uzaq mövqe tu-

tan səriştəsiz insanların hakimiyyətdə olması həm ölkə daxilində hərc-mərcliyin, kaosun, ciddi böhran və tənəzzül meyillərinin yaranmasına, səbəb olmuşdu, həm də erməni təcavüzü ilə üzleşən Azərbaycan çarəsiz vəziyyətdə qalmışdı. Ayrı-ayrı siyasi partiyalar isə ölkənin milli maraqlarını, təhlükəsizliyini qorumaq əvəzinə, öz məhdud maraqları uğrunda mübarizə aparırdı. Silahlı dəstələrə malik olan belə partiyaları məhz hakimiyyət uğrunda mübarizə maraqlandırır.

Belə bir vəziyyətdə Azərbaycan xalqının görkəmli nümayəndələri - ziyalılar, tanınmış insanlar ölkəmizi düşdüüyü bu beladan - məhv olmaq təhlükəsindən, kaos, anarxiya və böhran vəziyyətindən xilas etmək üçün böyük dövlət xadimi, Ümummilli lider Heydər Əliyevə müraciət etdilər. Xalqımız həmin dövrdə Naxçıvan Ali Məclisinin sədri olan Ulu öndər Heydər Əliyevi yeganə xilaskar şəxsiyyət olaraq dəyərləndirirdi və bütün ümidlər Ümummilli liderimizə bağlanmışdı. Məlumdur ki, o zaman Ulu öndər Heydər Əliyevə Bakıda yaşamağa imkan vermədiklərinə görə Ümummilli liderimiz məcburiyyət qarşısında qalaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasına getmişdi. Amma Ona qarşı təzyiqlər Naxçıvanda da davam edirdi, həmçinin Heydər Əliyevin tərəfdarlarına qarşı güclü təqiblər aparılırdı. O zaman Azərbaycan Respublikasının Ali Sovetinin Nizamnaməsində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədrinin respublika Ali Sovetinin sədrinin müavini olmasını təsbit edən maddəni dəyişdirdilər. Bunlara paralel olaraq 1992-ci ildə Azərbaycan Konstitusiyasının 121-ci maddəsinin II bəndinə belə bir maddə əlavə olunmuşdu ki, yaşı 65-dən yuxarı olan şəxslər prezident seçilə bilməz. Bu, bilavasitə Ümummilli lider Heydər Əliyevə qarşı yönəlmişdi. Həmin düzəlişə etiraz olaraq Azərbaycanın xilasını və qurtuluşunu məhz Ulu Heydər Əliyevdə gören insanlar - Ümummilli liderimizin tərəfdarları 18 gün müddətində Bakıda Ali Sovetin qarşısında etiraz aksiyaları keçirdilər, mitinqlər təşkil etdilər.

Həmin dövrdə müvafiq qanuna əsasən müəssisə və təşkilatlar da namizəd irəli sürə bilirdilər. Ümummilli lider Heydər Əliyevin namizədliyi o vaxt Azərbaycanın 300-dən artıq ayrı-ayrı müəssisə və təşkilatları tərəfindən irəli sürülmüşdü. Amma Mərkəzi Seçki Komissiyası Konstitusiyadakı bəhs olunan düzəlişə görə Heydər Əliyevin namizədliyini qeydə almadı. Bundan başqa, seçkilərin ardınca yaş senzine qarşı çıxaraq Ulu öndərin namizədliyini müdafiə edən şəxslərə qarşı təqiblər gücləndirildi, onların yaşadıkları yerlərə hücumlar oldu, insanlara çoxsaylı xəsarətlər yetirildi. Belə olan halda, Azərbaycanın xilasına nail

olmaq üçün Heydər Əliyevi müdafiə edənlər fəaliyyəti davam etdir-mək üçün siyasi partiya yaratmaq qərarına gəldilər. 1992-ci ilin may ayında "Əlincə" xeyriyyə cəmiyyəti tərəfindən Ümummilli liderimizin rəhbərliyi altında siyasi partiyanın yaranması təklifi irəli sürüldü.

Mayın 28-də "Əlincə" xeyriyyə cəmiyyətinin nümayəndələri olaraq Naxçıvanda Ümid körpüsünün açılışında iştirak etdik. Ümummilli liderimiz ilə görüşdə partiyanın yaradılması barədə fikir mübadiləsi apardıq. İyulun 13-də isə ziyalılardan ibarət digər qrup Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər etdi. Ümummilli liderimizə partiyanın yaradılması təklif olundu, lakin Heydər Əliyev bu təklifi qəbul etmədi. O, bu zamana qədər bir partiya - Kommunist Partiyasında olduğunu və daha heç bir partiya-ya rəhbərlik etmək istəmədiyini dedi. Amma ölkəmizdə baş verən hadisələrin fonunda, kaos, anarxiya, hərc-mərclik və siyasi böhran şəraitində zəngin dövlətçilik təcrübəsinə malik olan, öz xalqına, dövlətinə dərinlən bağlı olan Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev də gördü ki, belə bir partiyanın yaradılması zərurətdir. Məhz bu ərəfədə - 1992-ci ilin oktyabrın 16-da 91 nəfər ziyalı Ümummilli liderimizə müraciət etdi. Müraciətdə qeyd edilirdi ki, "öz adımızdan və on minlərlə respublika vətəndaşı adından Sizdən xahiş edirik ki, təşəkkül tapan Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərlik etməyə razılıq verəsiniz. Azərbaycan Sizin sözlünüzü və qəti qərarınızı gözləyir". Ümummilli lider Heydər Əliyev ziyalılara göndərdiyi 24 oktyabr 1992-ci il tarixli cavab məktubunda Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasına və ona rəhbərlik etməyə razılıq verdi.

Həmin vaxt hakimiyyətdə olan AXC-Müsavat cütüüyü Ümummilli lider Heydər Əliyevə müraciət ünvanlayan şəxslərə qarşı ciddi təzyiqlər edirdi. Onlar Bakı şəhər Prokurorluğuna çağırılıb, müxtəlif təhdidlər və fiziki təqiblərə məruz qalırdılar. Eyni zamanda, o zaman hakimiyyətdə olan qüvvələr Bakı şəhərində partiyanın təsis konfransının keçirilməsinə icazə vermədilər. Bu səbəbdən 50 nəfər partiyanın təsis konfransında iştirak etmək üçün Naxçıvan Muxtar Respublikasına yola düşdü və noyabrın 21-də 550 nəfərin iştirakı ilə Yeni Azərbaycan Partiyası təsis olundu. YAP dekabr ayında Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçdi və respublikamızın hər yerində artıq təsis konfransları keçirilməyə başlandı. Bunun qarşısını almaq üçün mövcud hakimiyyət ölkədə fəvqəladə vəziyyət elan etdi və beləliklə, toplantılar, yığıncaqlar qadağan olundu.

Bütün bu təzyiqlər və təqiblərə baxmayaraq, Yeni Azərbaycan Partiyası öz fəaliyyətini davam etdirdi və qısa müddət ərzində haki-

miyyətə gəldi. İnsanlar böyük dövlətçilik təcrübəsinə, xarizmaya malik olan güclü Lider ətrafında yaranan Yeni Azərbaycan Partiyasına üz tutmağa başladılar. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən Yeni Azərbaycan Partiyası müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsinə, milli inkişafın təmin olunmasına xidmət edən fəaliyyətini davam etdirdi və bunun nəticəsində Azərbaycan tənəzzüldən xilas olaraq tərəqqi yoluna qədəm qoydu.

- Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətinin konseptual əsaslarını onun ideoloji prinsiplərini təşkil edirdi. Bu prinsiplər milli həmrəylik və inkişafa, müstəqilliyin möhkəmləndirilməsinə və dövlətin gücləndirilməsinə xidmət etməklə yanaşı, həm də gələcəyə baxışı ifadə edirdi. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- YAP sağlam təməllər üzərində qurulan partiyadır. Partiyamızın ideoloji prinsipləri müstəqil Azərbaycanın dövlət prinsipləridir və inkişafa, milli həmrəyliyə, dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Qanunçuluq, azərbaycançılıq, varislilik, konstruktiv əməkdaşlıq və vətəndaş həmrəyliyi, sosial ədalət partiyamızın başlıca ideoloji prinsipləri kimi çıxış edir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Nizamnaməsini Ümummilli liderimiz yazıb. Bu Nizamnamə partiyamız üçün proqram xarakteri daşıyır və indiyə qədər qüvvədədir. Bu, təkcə partiyamızın deyil, Azərbaycanın sonrakı dövr üçün də inkişafını əks etdirən proqram idi. Oradakı əsas prinsiplər - azərbaycançılıq, dövlətçilik, sosial ədalət və digərləri bu gün ölkəmizdə ali prinsiplər kimi həyata keçirilir. Bu, təbii ki, Ulu öndərimizin uzaqqörenliyinin nəticəsidir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının proqramı sonradan dövlətin inkişaf proqramına çevrildi və dövlətin sütunları bu proqram əsasında qurulmağa başladı. Azərbaycanın ən çətin və ağır vaxtında bütün məsuliyyəti öz üzərinə götürən Yeni Azərbaycan Partiyası bu prinsiplər əsasında fəaliyyət göstərərək dövlətçiliyimizi qorudu, müstəqilliyimizi möhkəmləndirdi.

Digər tərəfdən, həmin dövrdə partiyamızın əsas aparıcı qüvvəsi məhz onun Lideri idi. Yeni zəngin dövlətçilik və idarəetmə təcrübəsinə malik olan, ömrünü və bütün fəaliyyətini Öz xalqına və dövlətinə xidmətə həsr edən bir şəxsiyyətin - Ümummilli lider Heydər Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərlik etməsi partiyamıza olan inam, etimad və dəstəyi artırırdı. YAP-ın fəaliyyəti Heydər Əliyev siyasi xətti olaraq qəbul edilirdi.

25 illik zəngin və şərəfli inkişaf tarixinə malik olan YAP Azərbaycanın aparıcı siyasi qüvvəsidir

YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzovun yap.org.az-a müsahibəsi

Əvvəli Səh. 10

Bu səbəbdən YAP qısa müddət ərzində ümumxalq partiyasına çevrilərək avanqard siyasi qüvvə və lokomotiv güc mərkəzi kimi davamlı islahatların həyata keçirilməsinə müstəsna töhfələr verdi, müstəqil Azərbaycanın inkişafını təmin etdi.

- YAP həm də Azərbaycanın siyasi sistemini formalaşdırdı, sivil siyasi mübarizə qaydalarını müəyyənləşdirdi və siyasi mədəniyyətin təşəkkülünü təmin etdi...

- Bəli, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması həm də müstəqil Azərbaycanın siyasi sisteminin əsasının qoyulması idi. Partiyamız sivil siyasi mübarizə qaydalarını müəyyənləşdirməklə yanaşı, çoxpartiyalılığın əsasını qoydu, siyasi plüralizm və demokratiyanın bərqərar olunmasını təmin etdi. Ölkəmizdə sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin olunmasında Yeni Azərbaycan Partiyası tarixi əhəmiyyət kəsb edən misilsiz xidmətləri həlledici rol oynadı. 1994-cü və 1995-ci illərdə ölkəmizdə dövlət çevrilişlərinin qarşısının alınmasında, ictimai-siyasi sabitliyin qorunmasında partiyamızın hər bir üzvü bir əsgər kimi dövlətçiliyimizin, müstəqilliyimizin keşiyində fədakarcasına durdu.

Müxalifət partiyası kimi yaranan Yeni Azərbaycan Partiyası həm də müxalifətçiliyin sivil qayda və formalarını müəyyənləşdirdi. YAP göstərdi ki, xalqa, dövlətə qarşı müxalifətçilik etmək olmaz. Müxalifətçilik odur ki, sabitliyə, təhlükəsizliyə, rifahə, tərəqqiyə və inkişafa xidmət edən alternativ ideyalar və layihələr ortaya qoyulsun, sağlam, konstruktiv və milli maraqlara xidmət edən mövqə nümayiş etdirilsin. Bir sözylə, YAP Azərbaycan siyasətinə real müxalifətçilik anlayışını gətirdi.

Bunlarla yanaşı, Yeni Azərbaycan Partiyası iqtidara gəldikdən sonra digər siyasi partiyalara müvafiq qanunlar əsasında fəaliyyət göstərməyə əlverişli şərait yaratdı, rəqabət mühiti formalaşdıraraq siyasi plüralizm və çoxpartiyalılığı təmin etdi. Məhz bu ənənə bu gün də davam edir, Yeni Azərbaycan Partiyası konstruktiv siyasi qüvvələrlə dialoqa və müzakirələrə açıq olduğunu hər zaman bəyan edir, şəffaflıq prinsipini əsas götürür. YAP öz siyasi fəaliyyətini bu prinsiplər və dəyərlər üzərində davam etdirir və gələcəkdə də bu cür olacaq...

- Siyavuş müəllim, yeri gəlmişkən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, YAP-ın Sədri cənab İlham Əliyevin partiyanın yaradılmasının 25 illiyinə həsr edilmiş təntənəli yubiley mərasimində ifadə etdiyi fikirlər və tövsiyələr partiya üzvləri qarşısında nə kimi vəzifələr qoyur?

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyev YAP-ın yaradılmasının 25 illiyinə həsr edilmiş təntənəli yubiley mərasimində keçmiş nəzər saldı, hazırkı vəziyyəti diqqətə çatdırdı və gələcəyə baxışı ifadə etdi. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, "bizim əldə edilmiş bütün uğurlarımızda Yeni Azərbaycan Partiyasının, onun üzvlərinin böyük əməyi, zəhməti, rolu var. Bu gün partiyamız ölkəmizin aparıcı siyasi qüvvəsi kimi bu böyük məsuliyyəti hiss edir, onu öz üzərinə götürür. Partiyamızın üzvləri müxtəlif sahələrdə ölkəmizin ümumi inkişafına çox böyük töhfələr verirlər. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası dünya miqyasında çox

böyük və güclü partiyadır. Bizim beynəlxalq əlaqələrimiz də genişlənir".

Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası Ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin Sədrliyi ilə öz fəaliyyətini müvəffəqiyyətlə davam etdirir, qatıldığı bütün seçkilərdə parlaq qələbələr qazanır. Təsədüfi deyil ki, YAP qələbələr partiyası kimi səciyyələndirilir. Bu gün Azərbaycanda Yeni Azərbaycan Partiyasına rəqib ola biləcək siyasi qüvvə yoxdur və partiyamız öz sıralarını mütəmadi olaraq genişləndirir. Dövlətimizin başçısı onu da qeyd etdi ki, "son 25 il ərzində partiyamız uğurla inkişaf edib və bütün seçkilərdə - həm parlament, həm prezident seçkilərində böyük səs çoxluğu ilə qalib gəlib. Bu gün Azərbaycanda bizim partiyamıza rəqib ola biləcək hər hansı bir siyasi qüvvə mövcud deyil. Yeni Azərbaycan Partiyası, sözün əsl mənasında, ümumxalq partiyasına çevrilibdir. Cəmiyyətimizin bütün təbəqələri partiyamızda birləşib. Buna baxmayaraq, biz həmişə qabağa baxmalıyıq və əldə edilmiş uğurlarla kifayətlənməməliyik. Uğurlarımızın səbəblərindən biri də məhz ondan ibarətdir ki, əldə edilmiş uğurlar bizə əlavə stimül verir. Çatışmayan cəhətləri aradan qaldırmaq, sosial ədaləti daha da böyük dərəcədə bərqərar etmək üçün biz bundan sonra da fəal çalışmalıyıq".

Prezident İlham Əliyev bəhs olunan çıxışı zamanı həm də partiya üzvləri qarşısında çox ciddi vəzifələr qoydu. Partiyamızın üzvləri bundan sonra da dövlətimizin qüdrətinin artmasına, müstəqilliyimizin möhkəmlənməsinə, dayanıqlı inkişafın davamlı xarakter daşmasına xidmət edən fəaliyyətlərini davam etdirməli, qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olmaq üçün yorulmadan çalışmalıdırlar. Bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi gündən günə güclənən Azərbaycanın bundan sonra da öz inamlı inkişafını davam etdirməsinə imkan verəcək.

- Qeyd etdiyiniz kimi, Prezident İlham Əliyev bəhs olunan çıxışı zamanı bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının dünya miqyasında çox böyük və güclü partiya olduğunu diqqətə çatdırdı. YAP-ın beynəlxalq əlaqələrinin hazırkı səviyyəsi ilə bağlı nə söyləyə bilərsiniz?

- YAP Azərbaycanın aparıcı siyasi qüvvəsi, Cənubi Qafqazın ən böyük partiyasıdır. Partiyamızın beynəlxalq əlaqələri də yüksələn xətt üzrə inkişaf edir, əməkdaşlığın coğrafiyası və məzmunu genişlənərək keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoyur. YAP-ın beynəlxalq əlaqələri, hər şeydən əvvəl, Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulan və Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən balanslaşdırılmış və məqsədyönlü xarici siyasət kursuna əsaslanır. Partiyamız dünya ölkələrinin aparıcı siyasi partiyaları ilə çoxşaxəli və səmərəli əlaqələrə malikdir. MDB üzvü olan ölkələrin, Avropa və Asianın bir sıra aparıcı siyasi partiyaları və qurumları ilə münasibətlərin inkişafı partiyamızın beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsinə mühüm töhfələr verir. Partiyamız, həmçinin "Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransı" (İCAPP), Avropa Parlamentində çoxluğa sahib olan Avropa Xalqları Partiyası (EPP) kimi qurumlarda aktiv təmsil olunur, ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrini mütəmadi olaraq genişləndirir. Bütün bunlar, nəticə etibarilə, Yeni Azərbaycan Partiyasının beynəlxalq nüfuzunun artmasına xidmət edir.

Sergey Lavrov "ADA" Universitetinin tələbələri qarşısında çıxış edib

Noyabrın 20-də Rusiya Federasiyasının xarici işlər naziri Sergey Lavrovun "ADA" Universitetində tələbələrle görüşü olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, "ADA" Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev Rusiya xarici siyasət idarəsi rəhbərinin bu ali təhsil ocağında ikinci dəfədir tələbələrle görüşdüyünü deyib. O bildirib ki, "ADA" Universiteti Rusiya universitetləri ilə sıx əməkdaşlıq edir, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu, Moskva Dövlət Universiteti və digər ali təhsil ocaqları ilə tələbə və müəllim mübadiləsi aparır. Hafiz Paşayev Azərbaycan və Rusiya ali təhsil müəssisələri arasında ilk forumun məhz Bakıda keçirildiyini xatırladaraq "ADA" Universitetinin Azərbaycan və Rusiya arasında təhsil sahəsində əlaqələrin inkişafına öz töhfəsini verdiyini söyləyib.

Sergey Lavrov çıxışının əvvəlində təhsil sahəsində əlaqələrə toxunub, "ADA" Universitetinin 11 il ərzində tam formatlı bir təhsil müəssisəsinə çevrildiyini, qısa müddətdə böyük nəticələrə nail olduğunu deyib. O, burada rusiyalı tələbələrin oxumasının, həmçinin azərbaycanlı gənclərin Rusiya universitetlərində təhsil almasının təhsil sahəsinin ikitərəfli inkişafının yüksələn xətlə davam etdiyini göstərdiyini deyib. S.Lavrov Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda 80-dən çox azərbaycanlı tələbənin oxuduğunu və say etibarilə Qazaxıstandan sonra onların ən böyük xarici tələbələr qrupu olduğunu bildirib.

Azərbaycan və Rusiya arasında diplomatik əlaqələrin 25 ilinin tamam olduğunu söyləyən nazir Azərbaycanın və Rusiyanın strateji tərəfdaşlar olduğunu vurğulayıb. "Keçən müddət ərzində biz dostluq və mehriban qonşuluq münasibətlərini nəinki qoruya, hətta daha da inkişaf etdirə, çoxşaxəli müqavilə-hüquq bazası yarada bilmişik. Azərbaycan və Rusiya hər sahədə fəal şəkildə əməkdaşlıq edir, Qafqaz regionunda, Xəzər dənizində təhlükəsizliyin təmin edilməsinə birgə töhfələr verir. İki ölkə rəhbərləri arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olması əməkdaşlığın inkişafına böyük impuls verir. Azərbaycan və Rusiya ikitərəfli əlaqələrin tükənməz potensialından daha çox istifadə etməlidir", - deyən nazir qeyd edib.

Tələbələrle interaktiv dialoqda nazir bir sıra beynəlxalq əhəmiyyətli məsələlərlə bağlı fikirlərini bölüşüb. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu ilə bağlı məsələyə münasibət bildirən nazir Rusiyanın belə layihələrə "kənarda qalma" mövqeyindən baxmadığını deyib. O, regionda belə layihələrin reallaşdırılmasının əhəmiyyətindən danışaraq Rusiya, Azərbaycan və İran arasında üçtərəfli formatda sıx əməkdaşlığın olduğunu söyləyib: "Bu tərəfdaşlıq hər üç tərəfin təşəbbüsü ilə Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin müvafiq hissəsinin qurulmasında əks olunur. Buna görə də hesab edirəm ki, infrastruktur layihələri bərabər şəkildə əməkdaşlıq imkanlarını daha da zənginləşdirir".

Sergey Lavrov beynəlxalq terrorizmlə mübarizədə iki ölkənin əməkdaşlığı ilə bağlı suala cavabında, ilk növbədə, bu işdə bütün dünyanın birləşməsinin vacibliyini önə çəkib. "Azərbaycan və Rusiya ən geniş beynəlxalq əməkdaşlığın tərəfdaşdır ki, terrorizmlə mübarizə ikili standartlar olmadan həyata keçirilsin. Heç kim terrorçulardan öz məqsədlərinə nail olmaq üçün istifadə etməməlidir", - deyən o diqqətə çatdırıb. Nazir iki ölkənin BMT çərçivəsində fəaliyyət göstərdiyini, terrorizmlə mübarizədə ümumi mexanizmlər hazırladığını, həmçinin MDB-də antiterror layihələrdə iştirak etdiklərini, ikitərəfli səviyyədə müvafiq qurumların sıx əlaqədə fəaliyyət göstərdiklərini bildirib.

Rusiya xarici siyasət idarəsinin rəhbəri Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsinə Minsk qrupunun həmsədrləri olan ABŞ və Rusiyanın hazırkı ikitərəfli əlaqələri kontekstində münasibət bildirib. O, ABŞ və Rusiya arasında bir çox problemlərlə əlaqədar fikir ayrılığının olmasına baxmayaraq, bunun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması üzrə əməkdaşlığa ziyan vurmadığını söyləyib. Nazir həmsədrlərin münaqişənin həlli məsələsində ümumi mövqedə olduqlarını qeyd edib.

Görüşdə Sergey Lavrov, həmçinin BMT-nin fəaliyyəti, bu strukturda islahatların aparılması, iqtisadi və siyasi ittifaqların global səviyyədə əməkdaşlığı yollarından danışdı. O, tələbələrə tövsiyələrini də verərək diplomat olmaq üçün çox bədi kitab oxumağın, insanlarla xoş ünsiyyət qurmağı bacarmağın, həmsöhbəti anlamağa çalışmağın, güzəştli mövqə tapma bilməyi öyrənməyin vacib olduğunu söyləyib. Sonda "ADA" Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev Sergey Lavrova kitab və universitetin medalını təqdim edib.

Bahar Muradova: “YAP müasir və güclü Azərbaycan quruculuğu işində hər zaman aparıcı siyasi qüvvə olub və olacaq”

Bu günlərdə ölkəmizdə Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) yaradılmasının 25 illik yubileyi təntənəli şəkildə qeyd edilir.

Milli Məclisin sədr müavini, YAP İdarə Heyətinin üzvü Bahar Muradova Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranma tarixi, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında oynadığı mühüm rol ilə bağlı AZƏRTAC-ın müxbirinin suallarını cavablandırır.

-Bahar xanım, ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasını zərurətə çevirən amillər barədə danışmağınızı xahiş edirik.

-Dövlətçilik tariximizdə, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında çox mühüm rol oynayan, Azərbaycanın ən müstəşkil, qüdrətli siyasi partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasından 25 il ötür. Bu günlər həm Yeni Azərbaycan Partiyasının strukturları, həm də ayrı-ayrı müəssisə, təşkilat, idarə kollektivləri tərəfindən respublikamızın hər yerində bu münasibətlə çoxsaylı tədbirlər keçirilir. Bu, təbii. Çünki qeyd etdiyim kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası xalqımızın, dövlətimizin həyatındakı iştirakına, roluna, verdiyi töhfələrə görə daim diqqət mərkəzində olan bir siyasi təşkilatdır və onun 25 illik yubileyi Azərbaycanı sevən hər kəsin bayram etdiyi bir gündür. Yubiley həm də bir hesabatdır. Bu günlər biz 25 il bundan əvvəl nəzər salırıq. İlk olaraq həmin dövr, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasını zəruri edən səbəblər yada düşür. Azərbaycan müstəqilliyinin bərpasını yenidən elan etmişdi. Amma bundan sonrakı məntiqi addımları atmaq üçün müəyyən mənada məhdudiyyətlər yaranmışdı. Azərbaycana xaricdən müdaxilələr, yenidən elan olunmuş müstəqilliyimizə maneçilik törətmək, ölkəmizi tutduğu yoldan döndərmək, beynəlxalq maraqlı dairələrin iqtisadi, siyasi və hərbi maraqlarını burada reallaşdırmaq istəyən qrupların istəklərinə təbə olmaq istiqamətlərində cəhdlər var idi. Separatizm baş alıb gedirdi və bu da bir çox hallarda xaricdən kömək olardı. Görün, Azərbaycanda nə çox həyatı təhlükələr vəd edən proseslər gedirdi - Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana təcavüzü, insanların öz ev-əşiklərindən qovulmaları, üstəlik də tarixi Azərbaycan torpaqlarından, Qərbi Azərbaycandan (bugünkü Ermənistan ərazisindən) qaçqın düşmələri, bütün bunlarla yanaşı, ölkəni o zaman idarə etmək səlahiyyətini dövlət çevrilişi vasitəsilə mənimsəmiş siyasi qrupların bu idarəetmənin qarşısında acizliyi və ölkəni getdikcə daha artıq xaosla, anarxiyaya, ziddiyyətə sürükləyən hərə-

kətlərə rəvac vermələri və s. Bundan başqa, Azərbaycanda o zaman iqtisadi, sosial vəziyyət kifayət qədər gərgin idi. İttifaqdan ayrılmış bir ölkənin imkanlarının çox məhdud olması, əhəlinin sosial vəziyyətinin getdikcə acınacaqlı hala düşməsi, üstəlik çətin sınağa çəkmək təhlükəsinin yaranması - baxın, nə qədər ağır, çətin bir dövr xatırlamalı oluruq. Həmin dövrü Azərbaycan xalqı, əlbəttə, çətinliklərlə, məşəqqətlərlə qarşılasa da, ondan şərəflə çıxmağı bacardı. Ona görə ki, atılması zəruri olan addım düzgün müəyyənləşdirildi. Hər bir xalqın taleyində belə dövrlər olur. Xoş olan odur ki, xalq belə hallardan çıxmağı bacarır və bunun üçün düzgün yol müəyyənləşdirilir. Həmin dövrdə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev çətin vəziyyətlə üzləşmiş xalqımız üçün ümid çırağı idi. Azərbaycanın sayılan, seçilən, vəziyyətin bu cür davam etməsinin çox təhlükəli olduğunu anlayan ziyalıların Heydər Əliyevə belə bir müraciəti oldu: “Xalq Sizin sözlünüzü gözləyir”. Bu müraciət yeni bir siyasi partiyanın yaradılması ideyasının onun tərəfindən dəstəklənməsi xahişini özündə əks etdirirdi. Əlbəttə, bunu vacib edən səbəblər də müraciətdə göstərilirdi. Heydər Əliyev o zaman ittifaq hakimiyyətindən kənarlaşdırıldıqdan sonra dərhal Moskvada və Azərbaycanda təqiblərə məruz qaldığı üçün Naxçıvanda məskunlaşmışdı və orada yaşayan əhəlinin təkidli tələbi ilə Naxçıvanda Ali Məclisin sədri seçilmişdi. Mərkəzi hakimiyyətin bu çətin durumdan çıxış yolları axtarması, amma tapa bilməməsi, tapdığı yolların da əksinə, onu daha dərin uçuruma sürükləməsinə baxmayaraq, Naxçıvanda normal idarəetmə həyata keçirilirdi və Heydər Əliyevin əhəlinin, regionun potensialı, resursları səfərbər olunaraq həm Naxçıvana gözlənilən erməni təcavüzünün qarşısını almağa, əhəlinin təhlükəsizliyini təmin etməyə, onun maddi təminatını ödəməyə və qonşu ölkələrlə normal, sivil münasibətlər, qarşılıqlı yardıma

əsaslanan münasibətlər qurmağa yönələn fəaliyyəti ortada idi. Bu çətinliklər həm bütövlükdə Azərbaycan üçün, həm də onun bir parçası üçün mövcud idi. Amma düzgün, dürüst idarəetmə nəticəsində bu çətinliklərin öhdəsindən gəlmək mümkün olurdu. Xalq da bunu gördü. Gördü ki, bir qrup şəxs hər şeydən üstün tutduğu maraqlar mübarizəsini mənimsədiyi hakimiyyət daxilində aparır. Xalq, ölkə, onun təhlükəsizliyi və maraqları isə tamamilə kənarda qalıb. Ona görə də təbii olaraq diqqət Naxçıvana yönəlməli idi və yönəldi də. Azərbaycanda diqqətin ictimai-siyasi proseslərin ağırlıq mərkəzinə - Naxçıvana yönəldiyini mövcud hakimiyyət də hiss edirdi. Belə bir şəraitdə bu prosesləri idarə etmək, xalqın gücünü bir mərkəzdə səfərbər etmək və onu da Azərbaycanın problemlərinin həllinə yönəltmək istiqamətində addımın atılması üçün siyasi təşkilatın yaranmasına zərurət meydana çıxdı. Ona görə də Heydər Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasına razılıq verdi. Partiyanın təsis konfransını Prezident İlham Əliyevin də bir neçə gün öncə vurğuladığı kimi, çox təəssüf ki, Bakı şəhərində, Azərbaycanın paytaxtında keçirmək mümkün olmadı. Təsis konfransı Naxçıvanda Heydər Əliyevin yaşadığı və işlədiyi məkanda keçirilməli oldu. Respublikadan 500-dən artıq təəssübkeş Naxçıvana toplaşdı və 1992-ci ilin noyabr ayında burada Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı keçirildi. Qəbul edilən qərarlar, partiyanın Heydər Əliyevin qələmindən çıxmış nizamnaməsi, proqramı, bu proqramda və nizamnamədə müəyyən edilmiş vəzifələr sonradan Azərbaycanın bir dövlət kimi qarşısında dayanan vəzifələr olacaqdı və Azərbaycan dövləti, Azərbaycan xalqı məhz bu proqram sənədində nəzərdə tutulan vəzifələri ardıcıl olaraq Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirəcəkdi. Hələlik bu proseslər Naxçıvanda gedirdi. Amma çox qısa zamanda respublikanın hər yerində insanlar

böyük ruh yüksəkliyi ilə bu partiyanın yaradılmasına dəstək verdilər, təşəbbüs qrupları yaradıldı, yerli təşkilatların təsis konfransları keçirildi, rəhbər orqanlara nümayəndələr seçildi, insanların itmiş inamı özlərinə qayıtmağa başladı. Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqına verdiyi ilk töhfə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması və onun da fəaliyyəti nəticəsində insanların inamının qaytarılması oldu. İnsanlar öz gələcəklərinə inanmağa başladılar, öz güclərinə və bu gücün reallaşdırılması üçün onu səfərbər edə biləcək bir siyasi təşkilata və onun irəli sürdüyü ideyalara, konkret olaraq azərbaycançılıq ideologiyasına inandılar, bu ideologiyanın Azərbaycanı nicat yoluna çıxara biləcək yeganə siyasi yol olduğunu qəbul etdilər. Ona görə də hesab edirəm ki, Heydər Əliyevin məhz o zaman qısa müddətdə Naxçıvanda dövlətçilik naminə atdığı addımlar sonradan təhlükə qarşısında qalan müstəqilliyin xilas olunmasının, onun dönməzliyinin, əbədliliyinin təmin edilməsinin ilkin addımı, bünövrəsi oldu. Sonralar hadisələrin inkişafı o istiqamətdə cərəyan etdi ki, ölkədə idarəetmə iflic oldu, hakimiyyət öz vəzifələrinin öhdəsindən gələ, xalq qarşısında götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirə, onun təhlükəsizliyini təmin edə bilmədi və proseslər vətəndaş müharibəsi həddinə gəlib çıxdı. Təbii ki, belə olduqda Azərbaycan xalqı öz sözünü dedi. Xalqımız əgər əvvəl Heydər Əliyevdən bir siyasi partiyanın yaradılmasına razılıq verməsi və onun rəhbərliyinə gəlməsi xahişini etmişdisə, sonradan onu Azərbaycanda hakimiyyətə dəvət etmək qərarı verdi. Hesab edirəm ki, 1992-ci ilin noyabrından 1993-cü ilin mayınadək keçilən yol Azərbaycanın dövlətçilik həyatında çox əhəmiyyətli bir yoldur. Həmin aylar xalqımız sonradan uzun illər hesablanmış vəzifələrin müəyyən olunması üçün Heydər Əliyevə göstərdiyi dəstək, onun Azərbaycan rəhbərliyinə gətirilməsinin vacib dönməsi kimi yadda qalıb. Bundan sonra əlbəttə ki, Azərbaycanın həyatında çox böyük bir dönüş baş verdi.

-Yeni Azərbaycan Partiyasının Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatındakı rolu barədə nə deyə bilərsiniz?

-Əlbəttə, yuxarıda qeyd etdiklərim Yeni Azərbaycan Partiyasının ölkəmizdə ictimai-siyasi proseslərin mərkəzi fiquruna çevrilməsi ilə yeni Azərbaycan quruculuğu naminə fəaliyyətə başlaması dövrünü əhatə edirdi. 1993-cü ilin iyun ayında Heydər Əliyev parlamentdə yüksək vəzifəyə seçildikdən sonra baş verən hadisələr daha ciddi addımların atılması zərurətini qarşıya çıxardı. Heydər Əliyev parlament sədri seçilərkən mövcud hakimiyyətə düşdüyü vəziyyətdən çıxmaq

üçün dəstək xarakterli tədbirləri həyata keçirmək barədə düşündü. Düşündü ki, hakimiyyət onun məsləhətlərini, tövsiyələrini rəhbər tutaraq buraxdığı səhvləri aradan qaldırmağa və sonradan cinayət hesab edilə biləcək hərəkətlərin qarşısını almağa, öz vəzifələrini yerinə yetirməyə çalışacaq. Amma hadisələr tamamilə başqa cür cərəyan etdi. Heydər Əliyev Bakıya gələndən bir neçə gün sonra hakimiyyətdə olan AXC-Müsavat cütüyü öz vəzifələrini dondurdular, bir-birinin ardınca istefaya getdilər, ölkə prezidenti isə Bakı şəhərini tərk edərək Naxçıvanın ucqar Kələki kəndinə getdi. Azərbaycanda paradoksal bir vəziyyət yaranmışdı. Prezident öz səlahiyyətlərindən imtina etmədi, amma onu Kələkidən həyata keçirmək iddiasını ortaya qoydu. Amma bunun da qeyri-mümkün olduğu açıq-aydın idi. Belə vəziyyətdə insanların bir çoxu çaşqınlıq içərisində idi. Bu halda xalqın məsləhəti, parlamentin iştirakı ilə qəbul edilən qərarlar avqust ayında prezidentə etimad haqqında referendum keçirilməsi zərurətini ortaya qoydu. Xalq birmənalı şəkildə prezidentə etimadsızlıq nümayiş etdirdi və ondan sonra seçkilərin elan olunması, ölkədə oktyabr ayında prezident seçkilərinin keçirilməsi barədə qərar verildi. Bu müddətdə xalqla onun lideri arasında olan monolit birlik, vahid mövqe, bütün çətinliklərə sinə gərmək, öz problemlərini bir kənara qoyaraq dövlətin, xalqın, müstəqilliyin problemlərinin həlli istiqamətində göstərilən səylər - bütün bu proseslərdə Yeni Azərbaycan Partiyasının aparıcı rolu çox böyük əhəmiyyətə malik idi. Bundan sonra siyasi proseslər Yeni Azərbaycan Partiyasının artan rolunu, bu proseslərə verdiyi töhfələrin və onun müsbət nəticələrinin ölçüyəgəlməz dərəcədə olduğunu göstərdi. Amma Azərbaycan üçün çox gərgin bir dövr yenə də davam edirdi. 1993-cü ilin payız aylarında baş verən proseslər həm ölkə daxilində, həm də xaricdə Azərbaycanla bağlı mərkəli planların heç də aradan qalxmadığını göstərdi. Bir-birinin ardınca baş verən dövlət çevrilişləri, Azərbaycandakı ictimai-siyasi vəziyyəti gərginləşdirmək, vətəndaş qarşıdurması yaratmaq istiqamətində baş verən sui-qəsdlər, Heydər Əliyevin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyasının iclasında iştirakı zamanı ölkənin yüksək vəzifəli şəxslərinin qətlə yetirilməsi xalqı və dövləti çaşqın vəziyyətə salmaq və öz planlarını reallaşdırmaq məqsədi güdürdü. Amma yenə də həmin o birlik, Azərbaycan xalqının Heydər Əliyevin ətrafında möhkəm birləşməsi və yalnız ona olan inamı bizi bu çətin durumlardan xilas etdi. Bununla bərabər, Azərbaycanın həyata keçirmək istədiyi enerji layihələrinə mane ol-

Bahar Muradova: “YAP müasir və güclü Azərbaycan quruculuğu işində hər zaman aparıcı siyasi qüvvə olub və olacaq”

maq və bunun vasitəsilə ölkəni yenə də vətəndaş qarşıdurmasına sürükləmək planlarının da qarşısı alındı. Bu, birmənalı idi və tarix də sonradan sübut edəcəkdi və göstərdi də ki, məhz bu qətlər, bu dövlət çevrilişinə cəhdlər Azərbaycanın enerji layihələrinin imzalanmasının qarşısını almaq məqsədini güdürdü. Çünki hər kəs bilirdi ki, Azərbaycanın yeganə ümid mənbəyi enerji resursları idi və bizi düşdüymüz iqtisadi, sosial çətinlikdən yalnız bu layihələrin reallaşması xilas edə bilirdi. Yenə də Heydər Əliyevin müdrikliyi, xalqla birlikdə atdığı addımlar bunun qarşısını ala bildi, üstəlik hərbi sahədə də bir sıra nailiyyətlər qazanıldı. Ordu quruculuğu işində addımlar atıldı, müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, atəşkəsin əldə olunması üçün işlər görülməyə başlandı. Heydər Əliyevin noyabr ayının 2-də xalqa müraciəti oldu ki, hər kəs Vətən uğrunda silaha sarılmalıdır. Baxmayaraq ki, silahımız az idi, vacib mütəşəkkil ordumuz yox idi, müxtəlif insanların maraqlarına qulluq edən ayrı-ayrı dəstələr var idi, ilk olaraq könüllü dəstələrin vahid mərkəzdə birləşdirilməsi, vahid komandanlığa təbə edilməsi, buna müqavimət göstərənlərin silahlılaşdırılması üçün işlər görüldü. Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyinə yalnız seçkilər yolu ilə mümkünlüyü hər kəsə qəbul etdirildi. Həmin dövrdə Ermənistanın ardıcıl təcavüzkar hərəkətləri, xari-

ci dairələrin məkrli planları, daxilə buna cavab verən qrupların mövcudluğu, ölkənin zəifliyi - bütün bunların müqabilində, üstəlik belə çevriliş cəhdlərinin baş verməsi çox çətin bir vəziyyət yaradırdı. Bilirsiniz ki, ən çətin anlarda Heydər Əliyev üzünü xalqa tuturdu, xalqa müraciət edirdi. Bu müraciətə ilk cavab verən də hər zaman Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələri oldu. Qıyam gecəsi Prezident Administrasiyasının binası önünə ilk gələnlər də Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələri idilər. Mən yaxşı xatırlayıram, o zaman Partiyamızın üzvləri Bakının rayonlarındakı qəragahlarda toplaşır, partiya sədrinin tapşırıqlarını yerinə yetirirdilər. Onlar yuxu bilmədən, yorğunluq bilmədən bu prosesin içərisində idilər. Bu hadisələri dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin də vurğuladığı kimi bir-iki saata danışmaq mümkün deyil.

Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən keçilmiş yol Azərbaycanın quruculuğu yoludur. Bu, çox çətin, gərgin, eyni zamanda, şərəfli bir yoldur. Bu yol Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin əbədi və dönməzliyinin təmin edilməsi, Azərbaycan dövlətinin qurulması yolu idi. Bu yolu Yeni Azərbaycan Partiyası böyük şərəflə keçdi. Həmin çətin, ağır zamanlar arxada qaldı, iqtisadi tənəzzül aradan qaldırıldı. Biz böyük iqtisadi dirçəliş yoluna qədəm qoyduq, layihələrimiz artıq

səmərə verməyə başladı. Prezident İlham Əliyev YAP-ın 25 illik yubiley tədbirindəki nitqində Heydər Əliyevin 2003-cü ilə qədər olan prezidentliyi dövrünü Azərbaycan-da inkişaf, sabitlik və dirçəliş dövrü kimi xarakterizə etdi və bundan sonra daha sürətli və dinamik inkişafın bünövrəsinin qoyulduğunu bildirdi. Əlbəttə ki, həm Heydər Əliyevin zamanında, həm də 2003-cü ildən sonra keçən 14 il ərzində Prezident İlham Əliyevin fəaliyyəti dövründə onun ən yaxın silahdaşı, ən yaxın köməkçisi, onun istinadı, dayağı, arxası həm də sədrlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyası olub. Biz gücümüzü liderimizə vermişik, liderimizin gücü Yeni Azərbaycan Partiyasının gücü olub və bu qarşılıqlı dəstək nəticəsində biz xalqın mütləq əksəriyyətinin etimadını və inamını qazanmışıq. Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında 25 ildir ki, mövcuddur. Biz bu günə qədərki bütün seçkiləri çox böyük səs çoxluğu ilə qazanmışıq. Bu, təyinat deyil, bu, xalq tərəfindən etimaddır. Xalq bu etimadını bizə liderimizin təmsilində, onun fəaliyyətinin nəticələrinə görə verib, özü də sevə-sevə verib. Yeni Azərbaycan Partiyası hər zaman bəyan edir ki, o, iş və əməl partiyasıdır. Biz seçkidən-seçkiyə güclü liderimizlə və nailiyyətlərimizlə gəlmişik. Xalqımız da Yeni Azərbaycan Partiyasının - Heydər Əli-

yev ideyaları, azərbaycançılıq ideologiyası ilə yaranmış bu siyasi təşkilatın Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatının vacib bir hissəsi olduğunu qəbul edib, onun namizədlərinə inanıb, onun nümayəndələrinə daha çox səs verib və hər zaman da səmərəsini öz həyatında hiss edir. Bu gün Azərbaycan Prezidentinin də vurğuladığı kimi, partiyamız ən güclü, ən qüdrətli dövrünü yaşayır. Bu gün biz öz sözmüzün, öz resurslarımızın sahibiyik. Öz siyasi iradəmizi həm ölkə daxilində, həm ölkə xaricində həyata keçiririk. Heç kəsdən asılı olmayan, heç kəsin marağına xidmət etməyən, yalnız Azərbaycan dövlətinin və xalqının maraqları naminə bu maraqları uzlaşdırmağı bacaran bir siyasətə maliklik. Bizim Prezidentimiz dünya miqyasında Azərbaycanı çox böyük ləyaqətlə və cəsarətlə təmsil edir. Onun qətiyyəti sayəsində bu gün Azərbaycan dünyanın sayılıb-seçilən ölkələrindən birinə çevrilib. Biz regionun ən güclü ölkəsiyik, lider ölkəsiyik. Bizim ordumuz regionun ən güclü ordusudur. Bunu ötən ilin aprelində təmas xəttində əldə etdiyimiz nailiyyətlər də göstərdi. Əgər 1994-cü ildə atəşkəsin əldə olunması üçün Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən Horadiz əməliyyatı düşməni bizim gücümüzlə hesablaşmağa vadar etdisə, bu gün Ermənistanı bu güclə hesablaşmağa aprel hadisələri vadar etdi. Yeni, əgər bu illər ərzində er-

mənilər özlərini qalib ölkə olduqlarına inandırmışdılarsa aprel hadisələri belə fikirləri dəyişdi. Azərbaycan xalqı 25 ildən sonra növbəti dəfə öz gücünə, öz ordusuna inamını möhkəmləndirdi və düşmənin növbəti dəfə qorxuya düşdü. Bütün bu nailiyyətlərin əldə olunması Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdə aparıcı rolu ilə mümkün olub və biz bir an da olsa, bizi bu yoldan döndərmək istiqamətindəki hərəkətlərin qarşısında boyun əyməmişik. Heç zaman öz gücümüzə şübhəmiz olmayıb. Biz hər zaman böyük güc olduğumuza inanmışıq və xalq da bunu qəbul edib. Bu, bu gün də belədir, sabah da belə olacaq. Nə qədər Azərbaycan var, Yeni Azərbaycan Partiyası da müasir və güclü Azərbaycan quruculuğu işində aparıcı siyasi qüvvə olacaq. Mən YAP üzvlərini, partiyamızın Azərbaycanı irəliyə aparan bir siyasi qüvvə olduğunu qəbul edən Azərbaycan vətəndaşlarını, partiyanın üzvü olmayan Heydər Əliyevçiləri, Prezidentimizə dəstək verən bütün vətəndaşlarımızı, xalqımızı ürəkdən təbrik edirəm. Hesab edirəm, bu, möhtəşəm bir bayramdır. Çünki bu, bizi yeni-yeni qələbələrə, yeni-yeni uğurlara aparan bir partiyanın bayramıdır. Mən ulu öndərimiz Heydər Əliyevin xatirəsini çox böyük minnətdarlıq və ehtiramla yad edirəm, Prezidentimiz, partiyamızın sədri İlham Əliyevə yeni-yeni uğurlar, nailiyyətlər arzulayıram.

“YAP Azərbaycan siyasi palitrasının əsas güc mərkəzi, lokomotividir”

“Bu günlərdə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasının 25-ci ildönümünü böyük təntənə ilə qeyd edirik. YAP -ın 25 ildə qazandığı nailiyyətlər haqlı olaraq qürur hissi verir, həm də müstəqil Azərbaycan dövləti ilə yanaşı addımlayan partiyamızın bu illər ərzində keçdiyi yola bir daha nəzər salırıq.

Bir fikri mütləq və tam obyektiv olaraq qeyd etməliyəm ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycan siyasi palitrasının əsas güc mərkəzi, lokomotividir. Biz bu fikri vurğulayarkən sadəcə olaraq partiyamızın siyasi marafonlarda qazandığı nailiyyətlərə istinad etmirik. Çünki bu partiya fəaliyyət göstərdiyi illər ərzində Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişafına, müstəqilliyimizin möhkəmlənməsinə, xalqımızın rifah halının daha da yaxşılaşdırılmasına verdiyi mühüm töhfələrdir. Bir sözlə müstəqil Azərbaycan dövlətinin inkişaf tarixində

Yeni Azərbaycan Partiyasının rolu danılmazdır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Sahibə Qafarova deyib.

Onun sözlərinə görə, Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ideyaları, uzaqgörən siyasəti və qətiyyəti nəticəsində yaradılan, YAP Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında mühüm yerə malikdir: “Ulu Öndərin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyası ötən dövrdə şərəfli yol keçib. Hazırda bu partiya öz sıralarında 700 min nəfərdən artıq Azərbaycan vətəndaşını birləşdirən nəhəng siyasi qüvvəyə, bu günün və gələcəyin ən böyük partiyasına çevrilib. Azərbaycan siyasi mühitinin ən güclü, monolit və mütəşəkkil siyasi qüvvəsi olan

Yeni Azərbaycan Partiyasının möhtəşəmliyinin bariz təzahürü, bu partiyanın cəmiyyətin bütün sosial-ictimai maraqlarının ifadəçisi olmasıdır. Çünki Azərbaycan xalqının istəkləri, cəmiyyətin sosial-iqtisadi sifarişləri YAP-ın konseptual strateji proqramında ana xətti təşkil edir”.

Millət vəkili vurğulayıb ki, Yeni Azərbaycan Partiyası fəaliyyəti illərində Azərbaycan cəmiyyətinə siyasi əxlaq, siyasi mədəniyyət gətirib. Bu siyasi mədəniyyət bütövlükdə milli mədəniyyətimizi keyfiyyətdə yeni mərhələyə daşıyıb. Hazırda YAP-ın ölkənin ictimai-siyasi proseslərində aparıcı, mühüm rol oynadığını söyləyən Sahibə Qafarova qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə YAP Azərbaycanın siyasi palitrasının lokomotivi, xalqın maraqlarını qoruyan siyasi qüvvədir: “Yeni Azərbaycan Partiyası Ulu öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin avanqard qüvvəsi kimi xalqımızın qarşısında dayanan vəzifələrin həll edilməsinə layiqli töhfəsini verir. Bu,

bundan sonra da davam edəcək, partiyamız Ulu öndərimiz, Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin ideyalarını yaşadacaq, Heydər Əliyev siyasi məktəbinin, onun yolunun və ideyalarının davamçısı olacaq. Bu gün partiyamızın Sədri, ölkə Prezidenti İlham Əliyev Ulu öndərimizin müəyyənləşdirdiyi siyasi kursu uğurla davam etdirir. Azərbaycan Heydər Əliyev siyasəti, Heydər Əliyev dəst-xətti ilə cənab Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən idarə edilir və bütün dünya dövlətləri arasında öz sözünü deməklə yanaşı seçilən dövlətlər sırasında yer almağa nail olub. Azərbaycan xalqının iradəsini ifadə edən cənab Prezident İlham Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin Prezidenti, həm də dünya azərbaycanlılarının lideridir” Daha sonra S.Qafarova deyib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasını digər partiyalardan fərqləndirən digər bir mühüm cəhət isə partiyamızda cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan insanların fəal təmsilçiliyinə şərait ya-

radılmasıdır. “Bu gün Azərbaycan gəncləri öz siyasi gələcəklərini məhz Yeni Azərbaycan Partiyası ilə bağlayır, burada Azərbaycan dövlətçiliyinə xidmət etmək, özlərini inkişaf etdirmək imkanı qazanırlar. O cümlədən, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası cəmiyyətimizin fəal qadınları üçün də geniş imkanlar təqdim edir. Azərbaycanın Birinci vitseprezidenti, Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyəti nəinki partiyamızda təmsil olunan yüzminlərlə qadınlarımız, o cümlədən, bütövlükdə Azərbaycan qadını üçün nümünə və həyat məktəbi sayılır. Mən bir daha yubiley münasibəti ilə sizləri təbrik edir, əminliklə vurğulayıram ki, bundan sonra da partiyamız Ulu Öndərimizin ideya və siyasi xəttinə sadıq qalaraq dövlətimizə, xalqımıza uğurla xidmət edəcək. Çünki Ümummilli liderimiz, partiyamızın qurucusu Heydər Əliyevin də qeyd etdiyi kimi, Yeni Azərbaycan Partiyası dünyanın, bu günün və gələcəyin partiyasıdır”

Azərbaycan diplomatiyası 25 ildə: riskli və mürəkkəb şəraitdə uğurun sirri

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi-şöbə müdiri, fəvqəladə və səlahiyyətli səfir Novruz Məmmədov Azərbaycan diplomatiyasının 25 ildə əldə etdiyi uğurlar barədə analitik məqalə yazıb. AZƏRTAC məqaləni təqdim edir.

Diplomatiya tarix boyu hər bir dövlət üçün xüsusi əhəmiyyətli fəaliyyət sahəsi olub. Dövlətçilik tarixi müəyyən mənada diplomatiya tarixi ilə sıx bağlıdır. Diplomatik fəaliyyət dövlətin suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün və təhlükəsizliyinin təmin olunmasında, beynəlxalq miqyasda yerinin, rolunun, ümumiyyətlə, imicinin və mövqeyinin formalaşdırılmasında olduqca mühüm rol oynayır.

Danılmaz faktdır ki, bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyi öz varlığına görə ulu öndər Heydər Əliyevə borcludur. Xalqın təkidli tələbi ilə Ümummilli Liderin yenidən hakimiyyətə gəlişi dövlətin nəzəri-praktiki əsaslarının formalaşdırılmasına imkan yaratdı. Ümummilli Lider ərazi bütövlüyü pozulmuş, müharibə şəraitində olan və müxtəlif istiqamətlərdən gələn təhlükələrlə üz-üzə qalmış ölkənin qarşısında duran çoxsaylı vəzifələrin həllini təmin etdi. Heydər Əliyev müstəqil dövlət quruculuğunun bütün incəliklərini dəqiq müəyyənləşdirdi, böyük uzaqgörənliklə xarici siyasətin əsas prinsiplərini və istiqamətlərini konkretləşdirdi.

Hazırda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev həmin kursu uğurla inkişaf etdirməkdədir. Azərbaycan diplomatiyasının qısa zaman ərzində beynəlxalq səviyyədə əldə etdiyi uğurların əsas səbəbi də məhz xarici siyasətdə varisliyin təmin edilməsi və Heydər Əliyev kursunun müasir reallıqlara uyğunlaşdırılmaqla tətbiq olunmasıdır.

Bu gün dövlətimizin başçısının xüsusi diqqət yetirdiyi sahələrdən biri də diplomatik fəaliyyətdir. Prezident İlham Əliyevin 2007-ci il avqustun 24-də imzaladığı Sərəncamla hər il iyulun 9-u Azərbaycanın diplomatik xidmət orqanları əməkdaşlarının pəşə bayramı günü kimi qeyd edilir. Bu il 28 May - Respublika Günü münasibətilə təşkil edilmiş rəsmi qəbuldakı dərin məzmunlu və proqram xarakterli nitqində dövlətimizin başçısı Azərbaycan diplomatları qarşısında yeni vəzifələr müəyyənləşdirib. Bu vəzifələrin reallaşdırılması Azərbaycanın son 25 il ərzində qazandığı uğurları daha da gücləndirməyə imkan verəcəkdir. Bütün bunların fonunda müstəqil Azərbaycan diplomatiyasının keçdiyi yolun təhlili ötən illər ərzində əldə olunmuş nailiyyətlərin qiymətləndirilməsi və perspektivlərin müəyyənləşdirilməsi baxımından faydalı olardı.

Diplomatiyada ənənə və varislik: Heydər Əliyev imzası

Hər bir xalq özünün dahi şəxsiyyətləri və siyasətçiləri ilə fəxr edir. Nümunə üçün, türklər Atatürk, ingilislər Çörçil, fransızlar de Qol, amerikalılar Ruzvelt, almanlar Adenauer ilə qürur duyurlar.

Azərbaycan xalqı isə özünün ümummilli lideri Heydər Əliyevlə fəxr edir. Heydər Əliyev bütövlükdə dünya diplomatiyası tarixində xüsusi imzası olan lider olub. Bu böyük şəxsiyyət çox çətin və mürəkkəb tarixi-geosiyasi şəraitdə Azərbaycanın müstəqil döv-

Novruz Məmmədov, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi-şöbə müdiri, fəvqəladə və səlahiyyətli səfir

lət quruculuğu konsepsiyasını işləyib, onun xarici siyasətinin strateji məqamlarını müəyyənləşdirib və diplomatik fəaliyyəti ilə onu reallaşdırmağın səmərəli nümunəsini göstərib.

Özünəməxsus ənənələrə malik olan Azərbaycan diplomatiyasının zəngin tarixi vardır. Qafqaz Albaniyasının balanslaşmış diplomatiyası, Atabəylər, Şirvanşahlar, Qaraqoyunlu və Səfəvi dövlətlərinin diplomatik fəaliyyətləri Azərbaycanın diplomatiya tarixinin şərəfli səhifələrindəndir. Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycan coğrafi baxımdan mühüm mövqedə yerləşdiyindən daim gərgin geosiyasi mübarizələrin meydanı olub. Tarixi İpək Yolu üzərində yerləşməsi ölkənin beynəlxalq maraq dairəsində olmasını şərtləndirib. Bunu təsdiq edən maraqlı faktlardan biri Ağqoyunlu Uzun Həsənin dövründə Azərbaycanın Şərqlə Qərb arasında körpü rolunu oynamasıdır. Bu prosesdə həmin dövrdə bütün Şərqdə yeganə qadın diplomat Sara Xatunun əvəzsiz xidmətləri olub.

Azərbaycan ərazisindəki xanlıqlar da ciddi diplomatik fəaliyyət göstərmişlər. Onlar bu üsulla bir müddət varlıqlarını qoruya bildilər. Lakin bütövlükdə dünyada cərəyan edən geosiyasi proseslərin xarakteri və formaları sürətlə dəyişirdi. Azərbaycan ərazisindəki xanlıqlar müxtəlif səbəblərdən birləşə bilmədilər. Azərbaycanın çar Rusiyasının tərkibində olduğu dövrdə isə hər hansı diplomatik fəaliyyət mümkün deyildi. Yalnız 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması ilə bu fəaliyyət bərpa olundu. Artıq 1919-cu ildə Bakıda 16 xarici dövlətin diplomatik nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərirdi.

Azərbaycanın SSRİ tərkibinə daxil edilməsi ilə diplomatiya tariximizin də tənəzzül dövrü başladı. Müəyyən formal istisnaları çıxmaq şərti ilə 1991-ci ilədək Azərbaycanın müstəqil diplomatik fəaliyyətindən danışmaq olmur. Lakin onu da unutmamaq lazımdır ki, sovet dövrü Azərbaycana Heydər Əliyev kimi böyük siyasi xadim, əvəzsiz lider və mahir diplomat yetişdirdi. Məsələnin bu tərəfinin ayrıca tədqiqə ehtiyacı vardır.

Beləliklə, XX əsrdə yenidən müstəqilliyinə qovuşan Azərbaycanın qarşısında dövrün tələblərinə uyğun xarici siyasət kursunu müəyyənləşdirmək və onu reallaşdırmaq üçün əsaslandırılmış diplomatik fəaliyyət konsepsiyası formalaşdırmaq vəzifəsi dururdu. Bu vəzifənin öhdəsindən ümummilli lider Heydər Əliyev böyük ustalıqla gəldi. Azərbaycan diplomatiyasının son 25 ilini əhatə edən təcrübəyə nəzər saldıqda, bunu aydın görə bilərik. Azərbaycan diplo-

matiyasının 25 ildə keçdiyi yolu təhlil edən mütəxəssislər vurğulayırlar ki, ölkəmiz bu istiqamətdə ciddi uğurlar əldə edib. Bu nailiyyətlərin obyektiv və elmi təhlili bir çox maraqlı məqamları üzə çıxarır.

İlk növbədə, dövlətçilik baxımından çox əhəmiyyətli sayılan bir incə məqamı vurğulamaq istərdik. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etmiş ölkələr sırasında siyasi-diplomatik fəaliyyətdə varislik prinsipini həyata keçirən nadir ölkələrdəndir. Müstəqil siyasi-diplomatik fəaliyyətin prinsipləri və çərçivələri ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmişdir. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, indiki tarixi mərhələdə geosiyasi, iqtisadi, energetik, hərbi, diplomatik, siyasi mühit sürətlə dəyişir və bu vəziyyətdə çevik və düzgün qərarlar qəbul etmək böyük ustalıq tələb edir. Bu vəzifənin öhdəsindən yalnız yüksək siyasi hazırlığı, liderlik keyfiyyəti, qətiyyəti, diplomatik məharəti, strateji təfəkkürü olan siyasətçi gələ bilər. Prezident İlham Əliyev məhz həmin keyfiyyətləri sayəsində istənilən mürəkkəb şəraitdə varislik prinsipinə tam əməl etməklə ən düzgün addımları atır.

Bu özəlliyin Azərbaycan dövlətçiliyinə verdiyi böyük töhfələr göz qabağındadır. İlham Əliyevin diplomatik məharəti neft strategiyasının qüsursuz reallaşmasında və bütövlükdə dövlətçilik mənafeələrinin təmin olunmasına yönəlmiş müstəqil xarici siyasətin daim uğurla həyata keçirilməsində müstəsna rol oynamışdır. Dövlətimizin başçısı nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların tribunalarından, müxtəlif yüksək səviyyəli sammit və konfranslarda böyük diplomatik ustalıqla Azərbaycanın milli maraqlarını qətiyyətlə ifadə və müdafiə edir. Belə fəallıq sayəsində beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycanın mövqeyi birmənalı şəkildə dəstəklənir, Ermənistanın təcavüzkarlığını təsdiq edən sənədlər qəbul olunur.

Bütün bunlar bir daha göstərir ki, siyasi-diplomatik fəaliyyətdə varislik ciddi nailiyyətlərə yol açır. Burada həm ənənə davam etdirilir, həm də meydana çıxan istənilən situasiyada milli dövlətçilik xəttinə və reallığa uyğun addımlar atmaq mümkün olur. Azərbaycanın müstəqillik dövründə diplomatik fəaliyyət istiqamətlərini təhlil edərkən bu mühüm təməl prinsipini qətiyyənlə yaddan çıxarmaq olmaz. Heydər Əliyev uzaqgörənliyini, milliliyini, dövlət quruculuğu prosesinin bütün sahələrini dərinlən bilən bir dühanın yaratdığı siyasi-diplomatik fəaliyyət kursunu ancaq onun layiqli varisi inkişaf etdirə bilər.

İlham Əliyev mərhələsi: əsas prinsiplərin inkişafı

Prezident İlham Əliyev ən yüksək tribunlardan Heydər Əliyevin dövlət quruculuğu xəttini, müstəqil dövlətçilik strategiyasını daim inkişaf etdirəcəyini söyləyib. İndi Azərbaycan rəhbərliyinin əsas vəzifəsi həmin xətti qorumaqla onu dəyişən dünyanın tələblərinə uyğun reallaşdırmaqdan ibarətdir. Dövlətimizin başçısının həmişə bu mövqeni ifadə etməsi, onun, sözün həqiqi mənasında, layiqli varis və müasir tələblərə cavab verən siyasi lider olduğunu sübut edir.

Son 25 il ərzində Azərbaycan uğurlu və şərəfli yol keçib. Ölkə bu müddətdə beynəlxalq hüququn müstəqil subyekti və suveren dövlət kimi formalaşmış. Məhz bunun nəticəsidir ki, bu dövrdə Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlər ölkəmizin dünyada nüfuzunu ar-

tırıb.

Bu, heç də təsadüfi deyildir. Bu gün Azərbaycanın həyata keçirdiyi balanslaşdırılmış, çoxvektorlu, bərabərhüquqlu əməkdaşlığın, milli maraqlara əsaslanan pragmatik siyasi kursun əsasını Heydər Əliyev qoyub. Bu prinsipləri daha da inkişaf etdirən Prezident İlham Əliyev isə artıq bütün dünya üçün maraqlı olan yeni inkişaf modeli təqdim edir. Bu modelin əsas xüsusiyyəti inkişafın yeni mərhələsində "qara qızıl"ın insan kapitalına çevrilməsindən ibarətdir.

Xarici siyasət sahəsində əldə edilən uğurlar ayrıca vurğulanmalıdır. Bu kontekstdə bir məqama daha çox diqqət yetirilməlidir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan dünyanın nadir ölkələrindəndir ki, həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, həm də Avropa Şurasının üzvüdür. Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməsi ölkəmizin əldə etdiyi ən böyük uğurlardan biridir. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycan apardığı həm daxili, həm də xarici siyasət ilə beynəlxalq arenada böyük rəğbət qazanıb. Ölkəmiz BMT-dən sonra ən böyük beynəlxalq təşkilat olan Qoşulmama Hərəkatına da üzv olub, Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsinə uğurla sədrlik edib. Beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasında etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edən Azərbaycan antiterror koalisiyasının fəal iştirakçısıdır. Hərbçilərimiz bu gün Əfqanıstanda NATO-nun komandanlığı altında xidmət edirlər. Həmçinin Azərbaycanın Əfqanıstana yükdaşımalara çox böyük töhfəsi var.

Göründüyü kimi, Azərbaycan diplomatiyası ötən 25 ildə çoxşaxəli fəaliyyət göstərib. Onun fəaliyyətində beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq, regional təhlükəsizliyin təmin olunması, terrora qarşı mübarizədə beynəlxalq koalisiyanın tərkibində fəal iştirak və neqliyyat-enerji sahəsində sıx əməkdaşlıq məsələləri prioritet olub. Bu sırada diplomatiya tariximizə qızıl hərflərlə yazılmalı olan Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməsini xüsusi qeyd etmək gərəkdir. Müəyyən dairələrin əngəllərinə baxmayaraq, ölkəmiz BMT-nin 155 üzvünün səsinə ala bilib! Şübhə yoxdur ki, bu uğurun arxasında gərgin və geniş əhatəli diplomatik fəaliyyət durur.

Azərbaycan diplomatiyasının özəlliyi aspektində bir sıra mütəxəssislərin vurğuladığı bir məqam da maraqlıdır. Prezident İlham Əliyev ölkənin müsəlman dünyası ilə xristian dünyası arasında bir körpü rolunu oynadığına dair müxtəlif kontekstlərdə fikir bildirib. O cümlədən Azərbaycanın həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, həm də Avropa Şurasının üzvü olmasına diqqəti yönəldib. Bu fakt özlüyündə çox məqamlardan xəbər verir. Belə ki, müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş bir müsəlman ölkəsi iki mühüm beynəlxalq təşkilatda ciddi və səmərəli fəaliyyət göstərə bilər. Sivilizasiyalar arasında müəyyən ziddiyyətlərin mövcud olduğu bir mərhələdə bu, asan iş deyil.

Məsələ ondan ibarətdir ki, əsas məqsəd sadəcə beynəlxalq qurumlara üzv olmaqla məhdudlaşmır. Hər bir təşkilatda fəallıq göstərmək, təşəbbüslər irəli sürmək və dünya təhlükəsizliyinə töhfə vermək lazım gəlir. Azərbaycan diplomatiyası bu çətin vəzifənin öhdəsindən uğurla gəlir. Bakıda bir-birinin ardınca sivilizasiyalar, mədəniyyətlər və dinlər arasında əməkdaşlığa və dialoqun təşkilinə aid mötəbər beynəlxalq tədbirlər təşkil edilir.

Azərbaycan diplomatiyası 25 ildə: riskli və mürəkkəb şəraitdə uğurun sirri

Əvvəli Səh. 14

Ayrıca olaraq, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə “Bakı prosesi”, Ümumdünya Mədəniyyət-lərərası Dialoq Forumu, Bakı Humanitar Forumu keçirilir. Bu, Azərbaycanın multikulturalizm dəyərlərinə, beynəlxalq dialoq və din-lərərası anlaşımağa nə qədər böyük önəm verdiyini nümayiş etdirir. Eyni zamanda, Heydər Əliyev Fondunun bu istiqamətdə çox böyük əhəmiyyəti olan proqramları real-laşmış ki, bütün dünya bunu etiraf edir. Həmin kontekstdə UNESCO xətti ilə həyata keçirilən tədbirlərin xüsusi yeri vardır.

Bütün bunlar ötən 25 ildə Azərbaycanın dünyanın 179 ölkəsi ilə diplomatik münasibətlər qurması, xarici ölkələrdə və beynəlxalq təşkilatlar yanında 91 diplomatik missiya təsis etməsi fonunda baş verib. Hazırda Bakıda 53 səfirlik, 4 baş konsulluq, 12 fəxri konsulluq və 12 beynəlxalq təşkilatın daimi nümayəndəliyi fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Avropa ölkələri ilə əlaqələri genişləndirir, həmçinin Latin Amerikası, Afrika ölkələri ilə münasibətlərə böyük əhəmiyyət verir və bu əlaqələri inkişaf etdirir.

Mürəkkəb və riskli şəraitdə diplomatiya: İlham Əliyev uzaqgörənliyi

Yuxarıda vurğulanan faktlar fonunda Azərbaycan diplomatiyasının uğurlarından bəhs edərkən, Prezident İlham Əliyevin bilavasitə rəhbərliyi ilə regional əməkdaşlığın yeni formatlarının həyata keçirilməsini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Beynəlxalq səviyyədə də etiraf edilib ki, İlham Əliyevin bu təşəbbüsləri global siyasət üçün olduqca əhəmiyyətlidir. Üçtərəfli əməkdaşlıq formatı regional miqyasda həm geosiyasi maraqları uyğunlaşdırmağa imkan yaradır və regional integrasiyaya töhfə verir, həm də ümumi miqyasda balans təmin edir. Məhz bunun nəticəsidir ki, Cənubi Qafqazda Rusiya, Türkiyə və İran kimi böyük dövlətlərin qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı yeni səviyyəyə yüksəlməkdədir. Eyni zamanda, Azərbaycanın digər region ölkələri ilə əlaqələrində bütün imkanlardan istifadə olunmaqdadır. Bunlar müstəqil siyasətə əsaslanan diplomatik fəaliyyətin birbaşa nəticələridir. Burada təkcə diplomatik peşəkarlıqla deyil, həm də zamanın tələblərinə uyğun olan diplomatik prinsiplərlə yüksək səviyyədə işləmək bacarığı da özünü göstərir.

Bu kontekstdə çox vacib olan bir cəhət də vurğulamağa ehtiyac duyuruq. Biz müasir geosiyasi şəraitdə diplomatiyanın mürəkkəb situasiyalarla üzləşməsinə və bunun nəticəsi olaraq yeni diplomatik fəaliyyət metodlarının formalaşdırılmasını nəzərdə tuturuq.

Belə ki, hazırda diplomatiyada “şəbəkə diplomatiyası”, “xalq diplomatiyası”, “paradiplomatiya” və s. bu kimi yeni terminlərdən istifadə edirlər. Onların hər biri müasir şəraitdə meydana gələn diplomatik fəaliyyət formalarıdır. “Şəbəkə diplomatiyası” dövlətin bir neçə beynəlxalq təşkilatla birgə fəaliyyətini nəzərdə tutur. Burada mövcud vəziyyətin həm mürəkkəbliyinə, həm də çoxşaxəlilliyinə işarə edilir. Qlobal miqyasda geosiyasi vəziyyət daha mürəkkəb dinamika aldıqca meydana yuxarıda vurğulanan vəzifələr çıxır. Onların öhdəsindən gəlmək üçün isə yeni diplomatik yanaşmadan istifadə etmək lazımdır. Bunun konkret nümunəsi kimi Azərbaycanın eyni zamanda həm regional,

həm də global səviyyəli beynəlxalq təşkilatlarla uğurlu əməkdaşlığını göstərmək olar.

“Xalq diplomatiyası”ndan da Azərbaycan geniş istifadə edir. Azərbaycan xalqlar arasında kortəbii əməkdaşlığın inkişafına geniş meydan açır. Məlumdur ki, “xalq diplomatiyası”ndan müasir şəraitdə cəmiyyətlər arasında dialoqun təşkilində, mədəniyyətlərərası əməkdaşlığın tərəqqisində istifadə olunur. Lakin bu zaman dövlətin maraqlarının maksimum dərəcədə gözənilməsi mühüm şərtidir. “Xalq diplomatiyası” adı altında cəmiyyətləri parçalamaq cəhdləri də məlumdur. Buna görə də hər bir dövlətin vəzifəsi toplumun bütövlüyünü qorumaq şərti ilə müxtəlif sosial təbəqələrin cəmiyyətdə daha fəal rol oynamasını təmin etməkdən ibarətdir. Bu istiqamətdə Azərbaycan nümunə ola bilər.

Müstəqil dövlət üçün mühüm diplomatik vəzifələrdən biri də müxtəlif formalarda özünü göstərən separatizmə qarşı mübarizədir. Sırr deyil ki, Qərbin akademik dairələri bir sıra yeni terminlər ortaya ataraq diplomatik fəaliyyətə fərqli məzmun verməyə çalışırlar. Məsələn, “paradiplomatiya” anlayışı bu qəbildəndir. Burada müəyyən separatçı məzmun çalırı vardır. Müstəqil dövlətin bu kimi böhlü məqamlara uymaması və ölkənin bütövlüyünün təmin edilməsi üçün ciddi fəaliyyət göstərməsi lazım gəlir. Təəssüflər olsun ki, son bir neçə onillikdə beynəlxalq münasibətlərdə gah üstüörtülü, gah da açıq formada separatizmə meyilliyin nümayiş etdirilməsi artıq bumeranq effekti verməyə və böyük problemlər yaratmağa başlayıb. Belə ki, separatizmin Avropada və Qərbdə reallığa çevrilməsi göz qabağındadır.

Azərbaycan diplomatiyası isə ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi kurs çərçivəsində fəaliyyət göstərərək hər cür separatçı tendensiyaları neytrallaşdırmaqdadır. Separatizmin bütün növlərinə qarşı Azərbaycanda ciddi müqavimət göstərilir. Bu prosesdə xalq iqtidarın yanındadır. Azərbaycan cəmiyyəti öz Prezidentini tam dəstəkləyir və ölkənin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi istiqamətində atılan bütün addımlarda rəhbərliyin yanında olduğunu ifadə edir.

Qərb diplomatik dairələri də Azərbaycanın bu uğurlarını yüksək qiymətləndirir. Şahidi olduğum bir hadisəni xatırlayıram. Avropalı bir nümayəndə görüşlərin birində Prezident İlham Əliyevə xitabən demişdi: “Siz ərazi və əhali baxımından kiçik olsanız da, böyük dövlətsiniz, elə böyük işlər də görürsünüz”. Bu sözlərdə böyük bir həqiqət vardır. Bu gün Azərbaycan bütün istiqamətlərdə fəallığı ilə seçilir. Son 10 ildə heç bir dövlət Azərbaycan qədər beynəlxalq tədbir keçirməyib. Azərbaycanın fəaliyyəti müasir beynəlxalq həyatın bütün sferalarında hiss olunur. Ölkənin siyasi rəhbərliyi və diplomatik korpusu ən mürəkkəb vəzifələrin həllinə nail olur. Nəticə də göz qabağındadır.

Azərbaycanın bu dərəcədə böyük uğurlara imza atmasının səbəbləri barədə düşüncələr, ilk olaraq, yuxarıda vurğuladığımız bir məqam yada düşür. Bu da ondan ibarətdir ki, müstəqil dövlət quruculuğunun bütün incəlikləri ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilib. Ümummilli Lider xarici siyasət strategiyasını formalaşdırarkən, aşağıdakı 3 başlıca prinsipi əsas götürüb: 1) müasir dövrün çağırışları; 2) ölkəmizi əhatə edən geosiyasi reallıq; 3) Azərbaycanın zəngin dövlətçilik tarixi.

Şərti olaraq üç pilləni təşkil edən bu prinsiplər faktiki surətdə xarici siyasətin əsas hədəflərini və diplomatik fəaliyyətin məzmununu təşkil edir. Bu isə öz növbəsinə

də bir neçə amili diqqətdə saxlamağı tələb edir. Bunlara ölkəmizin təbii-coğrafi şəraitini, tarixi reallıqları, tarazlaşdırılmış və çoxqütblü xarici siyasət zərurətini, Azərbaycanın zəngin enerji və insan resurslarını aid etmək olar. Eyni zamanda, Ermənistanın təcavüzkarlığı və erməni lobbisinin düşmənçilik fəaliyyəti də nəzərdən qaçırılmamalıdır. Bu kontekstdə xalqımızın mədəni və multikultural dəyərlərinin də rolu ayrıca qeyd edilməlidir. Təəssüf ki, Qərbdə sivilizasiyalaraşı dialoq, multikulturalizm barədə səsləndirilən fikirlərin sözdən və bəyanatdan başqa bir şey olmadığı da zamanəmizin reallığıdır. Son dövrlərdə baş verən hadisələr, cərəyan edən proseslər bunu sübut edir. Planetimizdə müşahidə olunan onlarla qaynar nöqtə, münəqişə, təhlükəli qarşıdurmalar və gərginliklər bunun qabarıq göstəricisidir.

Dəqiq strateji kurs diplomatiyamıza tarixi baxımdan qısa bir müddətdə Azərbaycan ətrafında müsbət geosiyasi mühit formalaşdırmağa imkan verdi. Bu mənada 1994-cü ildə imzalanmış “Əsrin müqaviləsi”nin xüsusi yeri var. Bu hadisə, ümumiyyətlə, diplomatiya tarixində yüksək məharət nümunələrindən biri kimi qəbul edilir. Müqavilənin imzalanması məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin xüsusi müdrikliyi və diplomatik ustalığı sayəsində mümkün olmuş və Azərbaycanın dövlətçilik tarixində ilk dəfə olaraq neft strategiyasının tamamilə müstəqil dövlət quruculuğu kursuna xidmət etməsinə nail olunmuşdu. Bu böyük diplomatik uğurun əslində çox tərəfləri var. Çünki həmin mürəkkəb dövrdə meydana o qədər problemlər çıxırdı ki, bunları həll etmək yüksək siyasi-diplomatik peşəkarlıq tələb edirdi. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş rəsmi qəbulda səsləndirdiyi fikirlər bunu bir daha sübut edir: “Xarici siyasət prioritetləri məhz o illərdə müəyyən edildi. Azərbaycan müasir dünyəvi dövlət kimi öz inkişafına başladı. Yeni, məhz o illərdə ölkəmizin gələcəyi ilə bağlı strateji addımlar atılmışdır. Bu gün tarix göstərir ki, bu, yeganə düzgün yol idi”.

XXI əsrin çağırışları: “Intelligent Power” və Azərbaycan diplomatiyasının yeni vəzifələri

Bəli, təcrübə tam təsdiq etdi ki, həmin strateji kurs yeganə düzgün yol idi. İndi Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü uğurlu xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan beynəlxalq münasibətlərin tamhüquqlu subyektidir. Ölkənin beynəlxalq nüfuzu gündən-günə artır. Bu gün dövlətlərin heç də hamısı müstəqil xarici siyasət aparmağa qadir deyildir. Məsələn, erməni ekspertlər daim şikayətlənirlər ki, Ermənistan müstəqil xarici siyasət kursuna malik deyil. Danışıqlar aparılır, müəyyən tədbirlər keçirilir, ölkə beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunur. Ancaq son nəticədə atılan addımlar Ermənistanın müstəqil qərarlar qəbul edə bilmədiyini göstərir. Ermənistan direktivləri kənardan alır.

Azərbaycan isə müstəqil xarici siyasət xətti həyata keçirir. Bu, hər şeydən əvvəl Ulu Öndərin müəyyənləşdirdiyi xarici siyasət kursunun xalqın milli maraqlarına əsaslanması sayəsində mümkün olmuşdur. Hazırda isə Prezident İlham Əliyev həmin xətti yüksək məharət və bacarıqla, qətiyyət və ardicillıqla davam etdirir. Məsələnin mahiyyəti

ti bundan ibarətdir.

Azərbaycanın son 25 ildə yeritdiyi xarici siyasət üçün regionda və bütövlükdə dünyada məhrəban qonşuluq və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq mühitinin yaradılması əsas hədəflərdən olub. Azərbaycan diplomatiyası məhz bu istiqamətdə davamlı olaraq fəaliyyət göstərmiş. Ölkəmiz heç bir hərbi-siyasi bloka daxil olmayıb. Nəticədə, regionda təhlükəsizliyin yaradıcılarından və təminatçılarından birinə çevrilib. Bunun tarixi əhəmiyyəti göz qabağındadır. Azərbaycan geosiyasi nəzəriyyədə “yumşaq güc” adlanan üsuldan istifadə etməklə həm də regionun aparıcı dövlətinə çevrilib.

Azərbaycan üçün səciyyəvi olan bir məqamı da vurğulamaq lazımdır. Məsələ ondan ibarətdir ki, ölkəmiz olduqca mürəkkəb geosiyasi bir məkanda - Şərqlə Qərb, Şimala Cənub, İslam dünyası ilə Xristian dünyası arasında yerləşir. Belə bir şəraitdə yalnız “yumşaq güc”dən istifadə etmək yetərli deyil. Təcrübə göstərir ki, Azərbaycan siyasi-diplomatik fəaliyyətdə intellekt amilindən geniş şəkildə yararlanır. Bir sıra mütəxəssislərin “Intelligent Power” kimi müəyyən etdikləri anlayışın nəzəri-metodoloji yükü hələ ciddi təhlil tələb edir.

İntellektual fəaliyyətin müasir diplomatiyaya tətbiqi “ağıllı güc”dən fərqli olaraq, əsas məqsəd kimi yalnız rəqib qarşısında üstün strategiyaya malik olmağı nəzərdə tutmur. Burada həm də bir xoşməramlılıq, ədalətə, haqqa əsaslanmaq və faydalı əməkdaşlıq məqamı mövcuddur. Konkret desək, “Intelligent Power” anlayışı ağılla yanaşı, həm də ümumi barışa, əməkdaşlığa və sülhə can atmağı nəzərdə tutur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev siyasi-diplomatik fəaliyyətində məhz bu xüsusiyyətləri nümayiş etdirir.

Nümunə kimi 2011-ci ildə Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsini göstərə bilərik. Bu hadisə diplomatiyada yüksək ağıllı və intellektin sintezinə nail olmaqla baş tutub. Əslində, bu, uzunmüddətli səmərəli xarici siyasət kursunun nəticəsi idi. Çünki Azərbaycan davamlı olaraq həm beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıqda, həm də ikitərəfli və üçtərəfli əməkdaşlıq istiqamətində uğurlar əldə edir. Bu sırada Prezident İlham Əliyevin müxtəlif beynəlxalq təşkilatlardakı fəaliyyəti, göstərdiyi təşəbbüslər, irəliləyən təzislər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. BMT Təhlükəsizlik Şurasında aparılmalı olan islahatları dərin geosiyasi təhlillə əsaslandırılan dövlətimizin başçısı məhz intellektual güc nümayiş etdirir.

Belə fəaliyyət sayəsində BMT-də Azərbaycanın xarici siyasəti və diplomatiyası barədə yüksək fikir formalaşmış və nəticə etibarilə ölkənin beynəlxalq nüfuzu artmış. Şübhə yoxdur ki, 2011-ci ildə BMT-də səsvermə zamanı bu amil öz rolunu oynamış.

Diplomatik aspektdə əhəmiyyətli olan digər amil kimi Azərbaycanın davamlı surətdə yeniləşməyə meyilliyi, meydana çıxan və sürətlə dəyişən situasiyalarda ağıllı və intellekt sayəsində düzgün qərar qəbul etmək məharəti nəzərə alınmalıdır. Bu kontekstdə Prezidentin xarici siyasət qarşısında müəyyən etdiyi yeni vəzifə və tapşırıqları ayrıca vurğulamağa ehtiyac var. Həmin vəzifə və tapşırıqlar beynəlxalq münasibətlər sisteminin bütün cəhətləri, müasir təhdid və çağırışlar nəzərə alınaraq formalaşdırılıb. Burada bir neçə əsas müddəanı qeyd etmək olar.

Ardı Səh. 16

Azərbaycan diplomatiyası 25 ildə: riskli və mürəkkəb şəraitdə uğurun sirri

Əvvəli Səh. 15

Şübhəsiz ki, ilk yerdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli məsələsi durur. Prezident İlham Əliyev münaqişənin Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində, ərazi bütövlüyü və suverenliyi əsasında həll edilməsini vacib şərt kimi irəli sürür. Bu tezis indiki mərhələdə dünya siyasətində müşahidə edilən ziddiyyətlər fonunda ciddi əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, ən mürəkkəb situasiyada da Azərbaycan diplomatiyası sivil üsullara, beynəlxalq münasibətlər sisteminin qaydalarına uyğun fəaliyyət göstərir. Ermənistan və onun havadarlarının çoxsaylı təxribatlarına baxmayaraq, Azərbaycan sülh və barış xəttindən çəkilmir.

Digər vəzifə müasir dövrdə böyük əhəmiyyət daşıyan geosiyasi təhlükələri neytrallaşdırmaq üsulu ilə bağlıdır. Bir sıra ölkələrdən fərqli olaraq, Azərbaycanda daxili təhlükə mənbələri mövcud deyil. Bu, həyata keçirilən dərinləndirilmiş daxili siyasət sayəsində mümkün olub. Lakin xarici mühitdə olan təhlükə mənbələri hələ də var və onlar azalmağa bilmir. Bu təhlükə mənbələrini zərərsizləşdirmək üçün düzgün siyasət yeritmək və zəruri tədbirlər görmək tələb olunur. Bu işə yaranmış vəziyyətə sistemli yanaşmağı, ağıl və intellektin imkanlarından maksimum dərəcədə yararlanmağı nəzərdə tutur. Azərbaycan diplomatiyası təhlükəli situasiyalarda, qeyri-müəyyənliklərin hökm sürdüyü vəziyyətlərdə səmərəli fəaliyyət sistemini formalaşdırıb və həmin istiqamətdə fəaliyyətini davam etdirməkdədir.

Başqa bir vəzifə əvvəlkinə nəzəri cəhətdən tamamlayır. Azərbaycan diplomatiyası dövlətlərin daxili işlərinə qarışmamağı və xarici müdaxiləni inkar edən dövlətlərarası münasibətlərin dəstəklənməsinə xüsusi diqqət yetirməlidir. Cənab Prezidentin qarşıya qoyduğu bu vəzifənin ayrıca əhəmiyyəti vardır. Məsələ bundadır ki, indi bəzi böyük dövlətlər başqalarının daxili işlərinə müdaxilə edir, onlara öz iradələrini yeritməyə çalışırlar. Belə bir vəziyyət getdikcə daha da genişlənir. Nəticədə dünya miqyasında mürəkkəb və ziddiyyətli geosiyasi situasiya yaranır. Digər tərəfdən, Azərbaycan xarici təcavüzün obyektidir. Ermənistan işğal etdiyi torpaqları tərk etmək istəmir və eyni zamanda, təxribatlar həyata keçirir. Azərbaycan həтта bu vəziyyətdə xarici müdaxiləni inkar edən dövlətlərarası münasibətləri dəstəkləmək xəttini seçirsə, bu, kifayət qədər humanist və ədalətli mövqedir.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan diplomatiyası qarşısında duran digər mühüm vəzifə kimi ölkənin milli maraqlarına və xalqın mənafeyinə cavab verməyən beynəlxalq davranışlardan və təşəbbüslərdən imtina etməyi müəyyənləşdirib. Bu, milli maraqlara əsaslanan siyasətin davam etdirilməsi sayəsində mümkündür. Bu siyasət milli təhlükəsizliyin təmin edilməsinə birbaşa təsir göstərir. Tarixi təcrübə sübut edir ki, böyük dövlətlərin gərgin mübarizə apardığı mürəkkəb geosiyasi məkanda Azərbaycan kimi ölkələrin öz milli maraqlarına söykənən müstəqil xətt yeritməsi daha doğrudur. Bu məqam strateji əhəmiyyət kəsb edir.

Məsələnin digər tərəfi ondan ibarətdir ki, ölkə rəhbəri Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarla uğurlu əməkdaşlığının və çoxtərəfli diplomatiyamızın genişləndirilməsini mühüm vəzifələrdən biri kimi qarşıya qoyub. Bu kontekstdə müasir mərhələdə beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq məsələləri önə çıxır.

Yuxarıda vurğuladığımız kimi, indi istənilən müstəqil dövlət üçün beynəlxalq təşkilatlar böyük əhəmiyyət daşıyır. Çünki beynəlxalq münasibətlərin tənzimlənməsində beynəlxalq

təşkilatların üzərinə böyük yük düşür. Dövlətlər öz mövqelərini, maraqlarını, hüquqlarının qorunmasını həmin qurumlar vasitəsilə həyata keçirirlər. Təbii ki, burada ikitərəfli, üçtərəfli və qrup halında əməkdaşlıq formatlarını kənara atmaq olmaz. Məsələnin bu cəhəti çoxtərəfli diplomatiyanın genişləndirilməsində öz əksini tapır.

Dövlətimizin başçısı beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı çoxtərəfli diplomatiyanın müxtəlif aspektləri ilə sıx əlaqələndirmək kimi vacib vəzifə müəyyənləşdirib. Bu, birbaşa Azərbaycanın hakimiyyət orqanlarının daha dinamik, çevik və səmərəli fəaliyyət göstərməsini tələb edir. Söz yox ki, bu prosesdə ən çox məsuliyyət Xarici İşlər Nazirliyinin üzərinə düşür. Azərbaycan diplomatları bunu çox gözəl anlaşırlar.

Prezident İlham Əliyev dünya maliyyə-iqtisadi böhranının dərinləşdiyi və neftin qiymətinin aşağı düşdüyü indiki vəziyyətdə Azərbaycan diplomatiyası qarşısında yeni vəzifələr qoymuşdur. Konkret olaraq, milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin artırılması, ixracın genişləndirilməsi, yeni bazarlara çıxışın əldə edilməsi, TANAP və TAP layihələrinin inşasının vaxtında yekunlaşdırılması, Cənub Qaz Dəhlizinin istismara verilməsi, Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub neqliyyat dəhlizləri üzrə işlərin yekunlaşdırılması nəzərdə tutulub.

Azərbaycan Prezidentinin qarşıya qoyduğu bu vəzifələr enerji və neqliyyat layihələri ilə milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi və yeni bazarlara çıxışın reallaşdırılması arasında sıx əlaqəni təmin edir. Bu cür xəttin seçilməsi strateji əhəmiyyət daşıyır. Belə ki, burada milli təhlükəsizlik məsələsi enerji təhlükəsizliyi və neqliyyat amili ilə sıx əlaqədə götürülür. Hesab edirik ki, Rusiya istisna olmaqla, postsovet məkanında heç bir ölkənin diplomatik korpusu qarşısında bu cür vəzifə qoyulmayıb. Bu məqamda da Prezident İlham Əliyevin intellektual gücü özünü bütün parlaqlığı ilə göstərir. Yuxarıdakı kontekstdən aydın olur ki, enerji və neqliyyat layihələri milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin artırılmasında təkənnəverici və təminəddici rol oynamaqlıdır. Ölkənin maddi sərvətləri, energetik resursları, coğrafi üstünlükləri bunu təmin etməyə yönəldilib.

Ölkənin maddi-mənəvi ehtiyatlarının daha da dinamik sürətdə hərəkətə gətirilməsi isə ilk növbədə, insan kapitalının inkişaf etdirilməsinə yönəlib. Bütün bunlar XXI əsrin çağırışlarına cavab verə biləcək, demokratik, güclü dövlət quruculuğunun mahiyyətinə tam uyğun olan və vətəndaş cəmiyyəti formalaşdırılması prosesində vacib mərhələ kimi qəbul edilə bilən vəzifələrdir.

Dövlətimizin başçısı milli-mənəvi və dini dəyərlərin bu prosesdə rolunu dəqiq müəyyən etmişdir. Əsrlər boyu formalaşan tarixi təcrübə əsasında milli-mənəvi və dini dəyərlərə sadıq qalmaqla dinlər və mədəniyyətlərarası dialoqun və multikulturalizmin təşviq edilməsi mühüm vəzifələrdən biri kimi göstərilmişdir. Bununla Azərbaycan müasir dünyəvi dövlət olmaq niyyətini bir daha ifadə edir. Hazırda dünya üçün mədəniyyətlər, sivilizasiyalar və dinlər arasında dialoqun təşkili olduqca vacib məsələdir. Lakin həтта böyük dövlətlər də bu istiqamətdə real addımlar atmırlar. Onlar bir qayda olaraq nəyin bahasına olursa-olsun öz maraqlarını təmin etməyə çalışırlar. Bu da çoxlu sayda ziddiyyətlər, ixtilaf, münaqişələr və bir sıra hallarda silahlı toqquşmalar meydana gətirir. Nəticədə bütün dünya mürəkkəb və qeyri-müəyyən vəziyyətə düşür.

Bununla yanaşı, bir sıra regionlarda elə dövlətlər də var ki, fəaliyyətləri ilə müxtəlif sahələrdə münaqişələr yaradırlar. Cənubi Qafqazda Ermənistan bu "funksiya"nı yerinə yetirir. Erməni təcavüzkarlar qonşu xalqların əra-

Novruz Məmmədov: "Azərbaycan ABŞ-in tərəfdaşdır"

"The Washington Times" qəzetində Azərbaycan Prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi-şöbə müdiri Novruz Məmmədovun "Azərbaycan ABŞ-in tərəfdaşdır" sərlövhəli məqaləsi dərc edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Azərbaycan-ABŞ münasibətlərindən, enerjiyə və təhlükəsizlik sahələrində ikitərəfli əməkdaşlıqdan danışılır. Dövlətlərimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin tarixinə toxunan müəllif yazır ki, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpa edildiyi 26 ildə ölkəmiz hər zaman Birləşmiş Ştatlarla dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsinə can atıb. İkitərəfli münasibətlər Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin və onun amerikalı həmkarları - ABŞ Prezidenti Corc Buşun (ata) və Bill Klintonun uzaqgörənliyi və səyləri sayəsində qurulub.

Novruz Məmmədov yazır ki, son illər ərzində ikitərəfli münasibətlər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və 2000-ci illərin ABŞ administrasiyalarının rəhbərliyi altında möhkəmlənib. Sıx münasibətlərin bünövrəsində bir neçə əsas sahədə qarşılıqlı səmərəli əməkdaşlıq dayanır. Prezidentin köməkçisi qeyd edir ki, Azərbaycan beynəlxalq terrorizmin aradan qaldırılmasında ABŞ-in davamlı olaraq mühüm tərəfdaşı olub. ABŞ-da 11 sentyabr terror aktlarından dərhal sonra mərhum Prezident Heydər Əliyev dünya liderləri arasında birincilər sırasında Amerikaya köməyini təklif etdi və ölkəmizin terrorizmə qarşı mübarizədə birgə səylərə sadıqlığını təsdiqlədi. Müdafiə naziri Robert Qeyts 2010-cu ildə qeyd etmişdi ki, Azərbaycan Əfqanıstanda təkə Azərbaycan əsgərlərinin və mülki heyətin bilavasitə yerləşməsi ilə deyil, həm də Azərbaycanın yerüstü və hava məkanından materialların daşınmasına icazə verməsi ilə mühüm rol oynayır. Azərbaycan, həmçinin NATO-nun Əfqanıstan üçün Etimad Fonduna başlıca maliyyə töhfələri verənlərdən biridir, ölkəmizin sülhyaratma kontingenti isə NATO-nun rəhbərliyi altında missiyanın dəstəklənməsində artıq on ildən çoxdur iştirak edir.

Məqalədə, həmçinin vurğulanır ki, 2006-cı ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinə və 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinə start verməklə böyük oyunçuya çevrilən Azərbaycan dünya neft-qaz bazarında həyatı əhəmiyyətə malik mühüm tərəfdaşdır. Diqqətləyiqdir ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan layihəsinin reallaşdırılması vaxtilə Birləşmiş Ştatlar tərəfindən tam dəstək alıb. Müəllif qeyd edir ki, bu gün Azərbaycan neftinin və qazının ixracı Qərbin enerjiyə təhlükəsizliyinin təminində həlledici rol oynayır. Novruz Məmmədov vurğulayır ki, Azərbaycan nefti təkə bizim ümumi Avropa müttəfiqlərimizə göndərilir, həm də ABŞ-in Filadelfiya ştatında neft emalı zavodlarına çatdırılır. "Biz "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin reallaşdırılmasında Birləşmiş Ştatların dəstəyini yüksək qiymətləndiririk. Bu layihə işə salındıqdan sonra bizim Avropada və NATO-dakı ümumi tərəfdaşlarımıza təbii qazın uzunmüddətli nəqlini təmin edəcək", - deyir müəllif yazır. Şərqlə Qərbin qovuşuğunda yerləşən Azərbaycanın əlverişli coğrafi mövqeyi beynəlxalq və regional neqliyyat əlaqələrinin daha da yaxşılaşdırılmasına imkan yaradır. Məqalədə qeyd edilir ki, bu yaxınlarda Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə arasında açılmış Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Asiya ilə Avropa arasında əlaqələri möhkəmləndirməyə cəhd göstərən Azərbaycanın siyasətinə uyğundur.

1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması ilə Azərbaycan demokratik dəyərlərin, o cümlədən dünyəviliyin və regionda qadınlar üçün seçki hüququnun müdafiəçisinə çevrilib. Məqalənin sonunda deyilir ki, ölkəmiz Azərbaycan və Birləşmiş Ştatların bölüşdüyü ümumi dəyər və maraqları qorumağa hazırdır və gələcəkdə parlaq tərəfdaşlığa ümid bəsləyir.

zisinə, mədəniyyətinə, dininə aqressiv münasibət göstərməkdədirlər. Onlar əsasən Azərbaycanı hədəfə alıblar. Belə bir şəraitdə Azərbaycanın mədəniyyətlər, dinlər və sivilizasiyalar arasında dialoqa, əməkdaşlığa və qarşılıqlı yardımlara xidmət edən fəaliyyətə üstünlük verməsi nəinki region, həm də bütün dünya üçün bir nümunədir. Ulu Öndər ölkənin inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirərkən, dövlətlərin və beynəlxalq təşkilatların necə davranmasından asılı olmayaraq, Azərbaycan hakimiyyətinin demokratik və sivil qaydalar əsasında fəaliyyət göstərməli olduğunu qəti müəyyənləşdirib. Prezident İlham Əliyevin başçılığı ilə Azərbaycan diplomatiyası bu yolla inamla irəliləyir və bütün məsələlərdə öz humanist prinsiplərini, ədalətli mövqeyini ortaya qoyur.

Nəticə

Ümummilli lider Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə yenidən gəldikdən sonra Azərbaycanın xarici siyasət strategiyasının əsas istiqamətlərini formalaşdırdı. Ulu Öndər ölkəyə rəhbərlik etdiyi dövrdə bu xətti gerçəkləşdirdi, diplomatik korpusun dövlət quruculuğunda rolunu və yerini müəyyənləşdirdi. Bütün bunların sayəsində 25 il ərzində Azərbaycan diplomatiyası ciddi uğurlar qazandı. Prezident İlham Əliyevin tam bir vəhdət təşkil edən daxili və xarici siyasəti nəticəsində Azərbaycan dünya miqyasında böyük layihələrin müəllifinə və ev sahibinə çevrildi.

Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, 2011-

ci ildə Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçildi, 2012-ci ildə ölkəmizdə "Avroviziya" musiqi yarışa yüksək səviyyədə təşkil olundu. 2015-ci ildə Azərbaycan tarixdə ilk Avropa Oyunlarının - Avropiadanın, 2016-cı ildə "Formula-1" yarışlarının, elə həmin ildə Şahmat Olimpiadasının, 2017-ci ildə İslam Həmrəyliyi Oyunlarının məkanı oldu. Azərbaycan iqtisadiyyat, enerji-neqliyyat, mədəniyyət, din, elm, təhsil və təhlükəsizliyə aid çox mötəbər beynəlxalq layihələrin aparıcı qüvvəsinə çevrildi. Böyük İpək Yolu üzərində yerləşən Azərbaycan Respublikası bu gün Şərqlə Qərb, Şimala Cənub, Avropa ilə Asiya, İslam aləmi ilə Xristian aləmi arasında siyasi, iqtisadi, mədəni, neqliyyat və digər sahələrdə beynəlxalq əhəmiyyətli körpüdür. Bu körpüyə beynəlxalq birliyin ehtiyacı var. Eyni zamanda, Azərbaycan Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars, Azəri-Çıraq-Günəşli, TANAP, TAP kimi beynəlxalq layihələrin təşəbbüskarı və mühüm iştirakçısıdır. Bu gün Azərbaycan mədəniyyətlərarası dialoq, tolerantlıq, multikulturalizm ünvanıdır, öz multikultural və tolerant cəmiyyəti ilə dünya miqyasında nümunəvi ölkədir.

Bütün bunlar Azərbaycanın ötən 25 ildə xarici siyasət sahəsində böyük nailiyyətlərin müəllifi olduğunu təsdiq edir. Prezident İlham Əliyevin diplomatlar qarşısında qoyduğu yeni vəzifələr Azərbaycanı növbəti nailiyyətlərə istiqamətləndirir. Azərbaycan diplomatiyasının bu vəzifələri yerinə yetirəcəyinə şübhə yoxdur.

YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI -

HEYDƏR ƏLİYEV DƏN İLHAM ƏLİYEVƏ

Yeni Azərbaycan Partiyası - müstəqil Azərbaycan dövlətinin bayrağıdır. Yeni Azərbaycan Partiyası - ölkə maraqlarına əsaslanan böyük gələcəyin partiyasıdır. Yeni Azərbaycan Partiyası - dövlət müstəqilliyi lokomotivinin qüdrətli siyasi sükançısıdır.

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin və xalqımızın taleyində mühüm, həlledici rola və əhəmiyyətə malik Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin tarixinə Heydər Əliyev Partiyası kimi daxil olmuşdur. Bu obyektiv reallığı şərtləndirən aşağıdakı faktorlardır:

1. Görkəmli dövlət xadimi, Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının banisi və yaradıcısıdır. Beynəlxalq aləmdə böyük siyasətin nadir və ən məhir təmsilçilərindən biri kimi tanınan Heydər Əliyev XX əsrin doxsanıncı illərinin əvvəllərində dünyada, regionda və ölkədə gedən ictimai-siyasi prosesləri dəyərləndirərək, dərinlən təhlil edərək, yenidən müstəqilliyini elan etmiş dövlətə və çətin günlər yaşayan xalqına kömək etmək, ölkəni böhrandan çıxarmaq, mövcud mürəkkəb şəraitdə müstəqil dövləti xilas etmək, qoruyub-saxlamaq və möhkəmləndirmək məqsədilə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması zərurətini vacib saymışdır. Azərbaycan ziyalıları və siyasətçilərinin çoxsaylı müraciətləri, məşhur "91-lər" hərəkatının rəsmi yazılı dəvəti ilə bir sırada keçməkeşli zamanın, çətin və mürəkkəb ictimai-siyasi proseslərin, xüsusən, çox ağır böhran vəziyyətinə salınmış gənc dövlətin və ümidlərini itirməkdə olan xalqın taleyinin Heydər Əliyev tərəfindən ictimai-siyasi baxımdan və ümummilli vəzifələr miqyasında qiymətləndirilərək nəzərə alınması Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması üçün zəruri əsasla çevrilmişdir. Bütün bunlardan sonra görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev 21 noyabr 1992-ci ildə Naxçıvan şəhərində Yeni Azərbaycan Partiyasını yaratmaq kimi şərəfli və məsuliyyətli bir tarixi missiyanı həyata keçirmişdir.

2. Heydər Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının strategiyasını və taktikasını müəyyən edən Proqramı və Nizamnaməsinin müəllifidir. Əvvəla, bu partiyanın Proqramı və Nizamnaməsinin başlıca prinsipləri və əsas tezisləri, ana müddəaları Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən olunmuşdur. İkincisi isə, Heydər Əliyev ilkin mərhələdə bir neçə variantda hazırlanmış Proqramın və Nizamnamənin üzərində ciddi surətdə işləyərək zəruri düzəlişlər və əlavələr aparmış, faktiki olaraq, son yekun mükəmməl variantı meydana çıxarmışdır. Ekspertlərin rəylərinə görə, Yeni Azərbaycan Partiyasının Proqramı və Nizamnaməsi, nəinki Azərbaycandakı, hətta Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrində yaradılmış yeni partiyaların hamısının proqram və nizamnamələrindən təkmil və üstündür. Heç şübhəsiz, bu məqamda Heydər

İSA HƏBİBBƏYLİ,
Milli Məclisin Elm və Təhsil
Komitəsinin sədri,
YAP Siyasi Şurasının üzvü,
akademik

Əliyev kimi böyük dövlət xadiminin çoxillik zəngin siyasi və dövlətçilik təcrübəsi, müdriklik və uzaqgörənliyi əsas rol oynamışdır. Buna görədir ki, yarandığı vaxtdan əsrin dördüdə biri qədər vaxt keçməsinə baxmayaraq, Yeni Azərbaycan Partiyasının Proqramı və Nizamnaməsinin təməl şərtləri, ana müddəaları həyatiliyini və dəyərini qoruyub-saxlamış və əhəmiyyətini bir daha təsdiq etmişdir.

3. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev 1992-ci ildən ömrünün sonunadək Yeni Azərbaycan Partiyasına uğurla rəhbərlik etmişdir. Dövlət başçısının yüksək təşkilatçılıq istedadı, zəngin dövlətçilik təcrübəsi, uzaqgörən siyasi baxışları və qeyri-adi səfərbərlik bacarığı Yeni Azərbaycan Partiyasının böyük sürətlə inkişaf etdirilməsinə ciddi təkan vermişdir. Heydər Əliyev hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri vəzifəsində işləyərkən Naxçıvanda yaranmış Yeni Azərbaycan Partiyası o zamankı Azərbaycan iqtidarının bütün ciddi təzyiqlərinə baxmayaraq, qısa müddətdə və çətin şəraitdə respublikanın, demək olar ki, əksər bölgələrində özünün ilk təşkilatlarını yaratmağa müvəffəq ola bilmiş və təşkilatlanma dövrünü başa çatdırmışdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının Gənclər Birliyi və Qadınlar Şurası təsis edilmişdir.

4. Azərbaycanın əsas ziyalı potensialı, aparıcı siyasi qüvvələri, məhz qətiyyətlə böyük sınaqlardan çıxmış, özünü beynəlxalq miqyasda görkəmli dövlət xadimi kimi təsdiq etmiş görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevə görə, bu nəhəng siyasətçiyə dərinlən ümid və inam bəsləyərək, ürəklə Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarına qoşulmuşlar. Buna görə də, hələ Heydər Əliyev Naxçıvanda yaşayıb-ışlədiyi dövrdə sosial-siyasi tərkibinə, kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərinə görə Yeni Azərbaycan Partiyası respublikanın siyasi-ideoloji mühitində böyük üstünlük qazanması ilə səciyyələnməmişdir. Təkcə keçmiş Sovet hakimiyyəti illərindən Heydər Əliyevi yaxından tanıyanlar, Ulu Öndərin rəhbərliyi dövründə onunla birlikdə çalışanlar deyil, yeni nəsillərin nümayəndələri də böyük inamla və sıx-sıx Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarına qoşulmuşlar. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin Sədrliyi dövründə Yeni Azərbaycan Partiyası üzvlərinin sayı 300 min nəfəri keçmişdir. Bu göstərici o zaman Azərbaycanda mövcud olan çoxsaylı siyasi partiyaların birlikdə hamısının üzvlərindən qat-qat çox idi. Başqa bir fərqləndirici xüsusiyyət də, ondan ibarətdir ki, Yeni Azərbaycan Partiyası özündə Azərbaycanın əsas ziyalı potensialını və intellektual düşüncəsini cəmləşdirmişdir. Akademiklər, elmlər doktorları, professorlar, görkəmli elm, ədəbiyyat və mədəniyyət xadimləri, adlı-sanlı ziyalılar, bir sözlə, respublikanın sayılıb-seçilən insanları Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarında təmsil olunurlar.

Yeni Azərbaycan Partiyası ziyalıların, intellektualların ən qabaqcıl dəstəsinə öz ətrafında cəmləşdirir. Respublikanın ən təcrübəli mütəxəssisləri Yeni Azərbaycan Partiyasının ətrafında birləşmişdir. Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin istedadlı, hazırlıqlı və siyasi cəhətdən yetkin olan müasir gəncliyinin baş qərargahıdır.

5. Məlum olduğu kimi, Yeni Azərbaycan Partiyasının birinci və ikinci qurultayları görkəmli dövlət xadimi və məhir siyasətçi Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə keçirilmişdir. Heydər Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının qurultaylarındakı parlaq məruzələri və yekun Sözü bu partiyanın inkişaf strategiyasının əsasını təşkil edir. Bu məruzələr müstəqil Azərbaycan dövlətinin Heydər Əliyev çağırışlarıdır. Bu çağırışlar Yeni Azərbaycanın Heydər Əliyev konsepsiyasıdır. Görkəmli dövlət xadiminin qurultaylardakı dərin məzmunlu məruzələri Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyət proqramı olmaqdan başqa, həm də ümumiyyətlə, müasir mərhələdə böyük siyasətin mükəmməl dərsləridir. Minlərlə insanları, məhz bu cür əsaslandırılmış, düşünülmüş parlaq və real siyasət, sınaqlardan çıxmış Heydər Əliyev ideyaları Yeni Azərbaycan Partiyasına cəlb edir.

6. Məhz Ümummilli Lider Heydər Əliyevin sayəsində Yeni Azərbaycan Partiyası ümumxalq ehtiramı və inamı qazanmışdır. Xalq Heydər Əliyev birliyi, eyni zamanda, xalqımızın Yeni Azərbaycan Partiyasının irəli sürdüyü ideallar ətrafında birləşməsi demək idi. Yeni Azərbaycan Partiyası - mütəşəkkil bir qurum kimi beynəlxalq aləmdə qəbul olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının təcrübəsi xarici ölkələrin mühüm siyasi dairələrinin diqqətini cəlb edir. Dünyanın görkəmli dövlət xadimlərinin və adlı-sanlı şəxsiyyətlərinin Ümummilli Lider Heydər Əliyev haqqında dedikləri ürək sözləri, verdikləri siyasi qiymət həm də, eyni zamanda, Onun rəhbərlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasına aid olmuşdur.

Bütün bunlara görə Yeni Azərbaycan Partiyası - Heydər Əliyev partiyası kimi tanınmış və Azərbaycanın ictimai-siyasi mühitində böyük etibar qazanmışdır. Doğrudur, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev yalnız bir partiyanın - Yeni Azərbaycan Partiyasının dəstəyi ilə siyasi hakimiyyətə gəlməmişdir. O, geniş mənada, xalqın bütün təbəqələri tərəfindən ölkənin seçici elektoratının mütləq əksəriyyətinin ən yüksək səviyyədə səsini qazanaraq, ali dövlət vəzifəsinə - ölkə Prezidentliyinə seçilmişdir. Bununla yanaşı, Azərbaycanda siyasi tarazlığın qorunub-saxlanılmasında, bütövlükdə siyasi proseslərin yönləndirilməsində, müstəqil dövlətin milli ideologiyasının təbliğində Yeni Azərbaycan Partiyasının xüsusi rolu vardır. Azərbaycançılıq - Yeni Azərbaycan Partiyasının ideoloji siyasətinin əsasını təşkil edir. Məhz Heydər Əliyevin düşünülmüş konsepsiyası əsasında ölkəmizdə azərbaycançılıq - ədəbiyyat siyasətindən və siyasi partiya ideyasından dövlət ideologiyası səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Ölkə parlamentinə keçirilən seçkilərdə yeni azərbaycançıların mütləq üstünlük qazanmaları Heydər Əliyev siyasi kursunun həyatiliyini, əbədiyaşarlığını və müstəqil Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarına layiqincə cavab verdiyini bir daha təsdiqləyir. Hətta bələdiyyə seçkilərində də xalq tərəfindən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlərinə daha çox etimad göstərilməsi bu partiyanın artıq çətin sınaqlardan uğurla çıxdığını göstərir. Deməli, xalqımız Yeni Azərbaycan Partiyasına dərin inam bəsləyir və ürkədən inanır. Bu ümidin və inamın əsasında isə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin mükəmməl dövlətçilik təlimi xalqımızın ümummilli mənafeələrinə çevrilmiş həmişəyaşar Heydər Əliyev idealları dayanır.

Yeni Azərbaycan Partiyası görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin möhtəşəm siyasi dövlətçilik ideallarından doğulmuşdur. Bu siyasi partiya Azərbaycan xalqını böyük ideallara səfərbər etmək vəzifəsini layiqincə yerinə yetirir. XXI əsrdə Yeni Azərbaycan Partiyasının inkişafında yeni tarixi epoxa başlanmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərliyi bu siyasi partiyada mövcud ənənələri yaradıcı şəkildə davam etdirilməsi ilə bərabər, həm də yeniləşməyə və müasirləşməyə geniş meydan açmışdır. Bütövlükdə, Azərbaycan cəmiyyətində olduğu kimi, Yeni Azərbaycan Partiyasının da inkişafının İlham Əliyev mərhələsi ölkə realitətlərinin dünyada gedən proseslərlə uzlaşdırılaraq ön mövqeyə çıxarılması ilə səciyyələnir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının yeni mərhələsi ümummilli maraqların siyasi dövlətçilik idealları ilə möhkəm vəhdətinin təmin olunmasına əsas verir.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin taleyində Yeni Azərbaycan Partiyasının özünəməxsus yeri vardır. Doğrudur, Prezident İl-

ham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına gələndə diqqətləyiq səviyyədə mükəmməl siyasi təcrübə qazanmışdır. Heydər Əliyev kimi nəhəng siyasi xadimin başçılıq etdiyi ailədə formalaşmaq böyük siyasətin ən mükəmməl dərslərini almaq deməkdir. Heydər Əliyev müdrik və məhir bir siyasətçi kimi İlham Əliyev üçün və ümumiyyətlə, ölkəmiz üçün böyük dövlətçilik məktəbi olmuşdur. Məhz Heydər Əliyev siyasi meydanda İlham Əliyevin ən qüdrətli müəllimi kimi Onu Azərbaycanın gələcəyi üçün formalaşdırıb yetirmişdir. Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə və Moskvada siyasət olimpinin zirvəsində təmsil olunduğu zaman Heydər Əliyevin yaşadığı məsuliyyətli və mənalı həyatının, böyük mübarizəsinin görünən və görünməyən tərəfləri, ən müxtəlif ciddi aspektləri İlham Əliyevin aldığı böyük siyasi dərslərin əsasını təşkil edir. Ümumilikdə, Prezident İlham Əliyev dünya miqyasında özünü təsdiq etmiş Heydər Əliyev böyük siyasət məktəbinin davamçısı və bu milli dövlətçilik təlimini yaradıcılıqla və ardıcılıqla inkişaf etdirən, zənginləşdirən, daha da müasirləşdirərək irəli aparən görkəmli dövlət xadimidir.

Heç şübhə yoxdur ki, İlham Əliyevin beynəlxalq miqyasda xüsusi imici olan Moskva Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda mükəmməl ali təhsil alması, tarixçi-diplomat ixtisasına dərinlən yiyələnməsi də Onun siyasi dünyagörüşünün formalaşmasında əhəmiyyətli rol oynamışdır. Bundan başqa, İlham Əliyevin təhsil aldığı tanınmış ali təhsil ocağında müəllim kimi fəaliyyət göstərməsi, burada böyük uğurla xarici siyasətin aktual problemlərinə həsr olunmuş dissertasiya müdafiə edərək, elmi dərəcə qazanması da siyasi hakimiyyətin olimpinə doğru inkişafda mühüm mərhələyə çevrilmişdir. Xüsusən, SSRİ rəhbərliyinin birbaşa qərarı ilə 1990-cı ilin 20 yanvarında Bakı şəhərinə qoşun yeridilərək, dəhşətli qırğınlar törətdikdən dərhal sonra mövcud rejimin yaratdığı bütün maneələrə baxmayaraq Azərbaycan Respublikasının Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinə gələrək, kəskin siyasi bəyanatla çıxış edən görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevlə bərabər olması böyük siyasətin astanasında olan İlham Əliyev üçün ümummilli mənafeələr, xalq və müstəqillik yolunda dönməzlik və qətiyyət göstərmək mənasında unudulmaz dərslər olmuşdur. Bütün bunlar o deməkdir ki, İlham Əliyev böyük siyasətdə təmsil olunana qədər, Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına qoşulanaqədər siyasi mühitdə ciddi və əhəmiyyətli yol keçmiş, artıq mühüm addımlarını atmış, məqsədini və məramını müəyyən etmişdir. Ona görə də İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına qoşulması, hər şeydən əvvəl, bu partiyanın aydın siyasi mövqeyə malik qətiyyətli və kamil bir siyasətçi ilə zənginləşməsinə xidmət göstərmişdir.

YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI - HEYDƏR ƏLİYEV DƏN İLHAM ƏLİYEVƏ

Əvvəli Səh. 17

Bundan başqa, İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına gəlişi Onun nümunəsində partiyanın ölkənin layiqli gənclərinin hesabına daha da qüvvətləndirilməsinə böyük təkan vermişdir. Minlərlə gənc müstəqil dövlətin bütün enerjisini özündə ifadə edən İlham Əliyevin ardıcılı olmaq üçün özünün taleyini həmişəlik olaraq Yeni Azərbaycan Partiyasına bağlamışdır. İlham Əliyev başlanğıc mərhələdə Yeni Azərbaycan Partiyasında yeni nəsil gəncliyin mübariz lideri kimi çıxış etmişdir. Bununla belə, Yeni Azərbaycan Partiyasında Heydər Əliyev kimi qüdrətli siyasi xadimin rəhbərliyi ilə müavin, birinci müavin kimi keçirdiyi mənalı yol da, həyata keçirdiyi məqsədyönlü fəaliyyət də Onun siyasi təcürbəsinin daha da zənginləşməsinə geniş şərait yaratmışdır.

Hazırda ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri kimi zəngin ənənələrə malik olan bu partiyanı daha da inkişaf etdirilməsinə, fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə, yeniləşdirilməsinə və müasirləşdirilməsinə ciddi əhəmiyyət verir. İndiki mərhələdə Yeni Azərbaycan Partiyası yenə də Azərbaycan siyasi mühitinin ən müstəqil, yüksək səviyyədə təşkilatlanmış aparıcı qüvvəsi kimi çıxış edir. Yeni Azərbaycan Partiyasının iqtidar partiyası kimi siyasi nüfuzunun, nəinki qorunub-saxlanılmasına, daha da genişləndirilməsinə və möhkəmlənməsinə xüsusi fikir verilir. Buna görədir ki, müstəqil dövlətimizin inkişafında bu partiyanın rolu yeniləşən Azərbaycanın yeni tipli, yetkin və müstəqil siyasi partiyası, möhkəm və mükəmməl siyasi-ideoloji cəbhəsi kimi getdikcə daha da artırmaqda davam edir. Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev XXI əsrdə beynəlxalq miqyasda özünün əsl liderlik potensialını, rəhbərlik etmək imkanlarını yeni tipli siyasi xadim kimi bütün dünyaya bəyan edir. Azərbaycan cəmiyyətinin ən müxtəlif təbəqələrinin təmsilçilərinin Yeni Azərbaycan Partiyasına axını xalqın yeni dövrün görkəmli dövlət xadimi və böyük siyasi Lideri, Prezident İlham Əliyevə olan dərin inamını dolğun şəkildə ifadə edir. Hazırda Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlərinin sayının 600 min nəfəri keçməsi iqtidar partiyasının qüdrətli liderinə olan münasibətin, dərin ümumxalq inamının qanunauyğun və məntiqi göstəricisidir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarının və tərkibinin keyfiyyətə daha da yaxşılaşdırılması proseslərinin gerçəkləşməsi istiqamətində aparılan işlər partiyada demokratik prinsiplərin genişləndirilməsinə şərait yaradır. Yeni Azərbaycan Partiyası ölkənin və dünyanın siyasi mühitində demokratik dəyərlərə önəm verən, daim axtarılda olan, fəaliyyətində siyasi dialoqu və konkret əməli addımları ön mövqeyə çəkən partiya kimi qabarıq şəkildə özünü göstərir. Siyasi müxalifətə münasibətdə radikal qarşıdurma deyil, dialoqa, fikir mübadiləsinə və müzakirələrə meydan açan Yeni Azərbaycan Partiyası müstəqil dövlətimizin etibarlı dayağına çevrilmişdir. Yeni Azərbaycan Partiyası artıq ölkədə və dünyada yüksək siyasi mədəniyyət nümayiş etdirən və davamlı inkişafa aparan bir partiya səviyyəsində qəbul olunur. Yeni Azərbaycan Partiyası yüksək siyasi mədəniyyət nümayiş etdirən və mühüm həyatı proqramları uğurla gerçəkləşdirən partiya kimi özünü təsdiq edir.

Hazırda Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin respublikamızın dünya birliyi ilə əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi, milli maraqlar nəzərə alınmaqla, integrasiya proseslərinin dərinləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü proqram Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətinin də həmin sahədə inkişaf etdirilməsinə böyük perspektivlər açır.

tivlər açır. Avropanın və Asiyanın böyük siyasi təcürbəyə malik partiyalarının təmsilçilərinin ölkəmizə səfərləri, Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra Katibliyi, İdarə Heyəti və Siyasi Şurasının üzvləri ilə aparılan səmərəli danışıqlar cəmi 25 yaşı olan bu partiya da beynəlxalq təcürbənin öyrənilməsinə, siyasi-təşkilati işlərin daha da təkmilləşdirilməsinə və yeniləşdirilməsinə ciddi təkan verir. Bundan başqa, yeni azərbaycanlıların həyat halında Çin Xalq Respublikasına, Avropa ölkələrinə və Türkiyə Cümhuriyyətinə səfərləri, həmin ölkələrin iqtidar partiyalarının, digər siyasi cərəyanlarının rəhbərləri ilə, tanınmış siyasi xadimlərlə görüşləri, imzalanan əməkdaşlıq protokolları partiyada dünya təcürbəsinin müqayisəli şəkildə təhlil edilməsinə, yeni siyasi dünyagörüşü formalaşdırmağa uğurla xidmət edir. Artıq inamla demək olar ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi və yeni tarixi epoxanın qüdrətli siyasi təşkilatına çevrilmiş Yeni Azərbaycan Partiyasının keçirdiyi ibrətamiz yolun dərsləri, bu möhtəməl siyasi qurumun təcürbəsi beynəlxalq aləmdə öyrənilir. Cəmiyyət həyatının digər sahələrində olduğu kimi, iqtidar siyasi partiyası olmaq baxımından da, Azərbaycan Respublikasının özünəməxsus modeli vardır. Siyasi partiyanın Azərbaycan modeli, sadəcə, uzun müddət iqtidarda qalmağa yox, ölkəni və xalqı ardıcıl olaraq daim irəli aparmağa yaradıcılıqla xidmət etmək hünəri nümayiş etdirmək deməkdir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Yeni Azərbaycan Partiyası bu həqiqəti özünün 25 illik səmərəli fəaliyyəti ilə isbat etmişdir.

Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəsini və xalqını həmişə irəli aparan, integrasiya proseslərinə üstünlük verən, daim yeniləşən və yaradıcı şəkildə inkişaf edən siyasi partiya-dır. Ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevin apardığı çoxşaxəli və məqsədyönlü səmərəli iş, dövlət səviyyəsində müəyyən olunmuş aydın siyasi mövqə Yeni Azərbaycan Partiyasının ölkə üzrə fəaliyyətini istiqamətləndirir və inkişaf etdirir. Müstəqil Azərbaycanda cəmiyyət həyatının bütün sahələrində qazanılan uğurlarda, əldə olunan mühüm nailiyyətlərdə Yeni Azərbaycan Partiyasının böyük rolu və xüsusi yeri vardır. Yeni Azərbaycan və Yeni Azərbaycan Partiyasının müasir inkişafının baş memarı ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyev XXI əsrin yeni tipli görkəmli dövlət xadimi və böyük siyasi Lideridir.

Göründüyü kimi, respublikamızın həyatında mühüm əhəmiyyətə malik olan Yeni Azərbaycan Partiyasının görkəmli dövlət xadimi, Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevdən ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevə qədər keçirdiyi şərəfli yol müstəqil Azərbaycan dövlətinin siyasi tarixinin və müasir inkişafının ən parlaq səhifələrini təşkil edir. Əslində Yeni Azərbaycan Partiyasının keçirdiyi səmərəli 25 illik yol müstəqil dövlətimizin və xalqımızın ümid və inamının, böyük ideallarının gerçəkləşməsi yoludur, tərəqqi, dirçəliş, yaradıcı inkişaf, müasirləşmə və yüksəliş yoludur. Beynəlxalq aləmdə yeni dövr dünya siyasətinin görkəmli liderlərindən biri kimi qəbul olunan ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırda Müstəqil Azərbaycan dövləti də, Yeni Azərbaycan Partiyası da xalqımızı böyük inamla yeni zirvələrə, daha parlaq gələcəyə doğru aparmaqda tarixi yolunu dönmədən davam etdirir. Yeni Azərbaycan Partiyası böyük gələcəyə doğru inkişafa geniş meydan açmağın əsl nümunəsini göstərir. Yeni Azərbaycan Partiyası müasir Azərbaycanın daha işıqlı sabahlarının leytmotividir. Avropa ilə Asiyanı birləşdirən Dəmir İpək Yolu: Bakı-Tbilisi-Qars Azərbaycan qatarının növbəti magistral səfəridir...

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan xalqını daim yeni magistral yollara çıxarmaq Zamanın obyektiv reallığıdır.

Hikmət Babaoğlu: “YAP-ın güc aldığı yeganə mənbə xalqdır”

“Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, millət vəkili
Hikmət Babaoğlunun SİA-ya müsahibəsi

- Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasından 25 il ötür. Partiyanın Azərbaycanın uğurlarındakı rolu nədən ibarətdir?

- Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin müstəqillik tarixinin memarıdır deyə bilərik. Çünki, YAP 1992-ci ildə yarandı, o zaman Azərbaycan müstəqilliyinin cəmi 1 yaşı var idi. Çox təəssüf ki, həmin dövrdə Azərbaycanın iqtisadiyyatı, sənaye və digər sahələri kimi siyasi, hüquqi, ideoloji, mədəni dəyərlər sistemi çökmüşdü. Yeni Azərbaycan Partiyası mürəkkəb tarixi mərhələdə yarandı. Onun yaradıcısı və ilk sədri, böyük dövlət xadimi Ulu Öndər Heydər Əliyev partiya nizamnaməsini öz əlləri ilə yazarkən şübhəsiz ki bütün bunları nəzərə almışdı. O zaman Azərbaycanda funksional dövlətin yaradılması, ölkəmizdə yeni hüquqi siyasi sistemin formalaşmasına zərurət vardır. Bütün bunların yaradılması üçün tərəddüdsüz deyə bilərik ki, yeni, mədəni siyasi baxışlar, ideologiya ortaya çıxmalı idi. YAP-ın nizamnaməsində Azərbaycanın Konstitusiyasında öz əksini tapacaq siyasi, mədəni, ideoloji sistemin əsasları var. Bunu Ümummilli Lider Heydər Əliyev öz əlləri ilə yazıb. Ona görə də biz YAP-ın uğurlarını qiymətləndirərkən heç şübhəsiz bütün bunları nəzərə alaraq qiymətləndirməliyik. YAP yarandığı gündən bu günədək heç bir halda bu prinsiplərdən geri durmadı əksinə onu inkişaf etdirdi.

Bu günlərdə YAP-ın sədri Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev partiyanın yubileyi ilə bağlı etdiyi çıxışda da bu məsələlərə toxundu. Dövlət başçısı hər şeydən önce partiya yarandığı dövrdə ölkəmizdə xao-tik, dağıdıcı proseslərin şərhinə verdi. Müxalifət partiyası kimi yaranan YAP-ın ölkənin siyasi palitrasına qoşulması və yeni rəng gətirməsi əslində ondan sonrakı mərhələdə bizim siyasi sisteminin keyfiyyətinin müəyyənləşdirməklə həm də demokratiya, insan hüquqları fikri, söz, din azadlıqları kimi məsələlərin təminatçısı kimi çıxış etməyi bacardı.

- Ümummilli Liderin Heydər Əliyevin qurucusu olduğu YAP qısa müddətdə ölkənin aparıcı siyasi qüvvəsinə çevrilməyi bildi. Partiyanın bu uğuru nədən qaynaqlanırdı?

- Bütün hallarda YAP-ın güc aldığı yeganə mənbə xalq oldu. Prezident İlham Əliyev də bu günlərdə partiyanın yubileyi çıxışında bildirdi ki, Azərbaycanda sabitliyin təminatçısı xalqdır. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasından danışarkən biz onun ümumxalq partiyası kimi səciyyələndiririk. Bu, partiyanın nə dərəcədə böyük partiya olmasından xəbər verməklə yanaşı, ölkəmizin ictimai, siyasi mədəni həyatının bütün sferalarına təsirinin göstəricisidir.

Əslində YAP-ın yaranması Azərbaycan xalqının, cəmiyyətinin sosial sifarişi kimi meydana çıxmışdı. Belə ki, Ölkə başçısının da çıxışında qeyd etdiyi kimi, 91 nəfər şəxs Ulu Öndər Heydər Əliyevə müraciət etdi və Azərbaycanın bütün bölgələrindən olan 500 nəfərdən çox nümayəndənin iştirakı ilə Naxçıvanda YAP-ın təsis konfransı keçirildi. Bu da onu göstərir ki, Azərbaycanın bütün bölgələrində yaşayan insanların belə bir partiyanın yaradılmasına ehtiyacı var idi. Bundan sonrakı mərhələdə YAP hər keçirilən seçkilərdə verdiyi vədləri yerinə yetirməyi bacardı. Dövlət başçısı yubileyi çıxışında bu məsələni də qabartdı. Azərbaycan Prezidenti çıxışında dedi ki, YAP verdiyi bütün sözləri yerinə yetirib və ona görə də 1993-cü ildən indiyədək keçirilən bütün seçkilərin qalibi olub. Azərbaycan xalqı siyasi baxımdan savadlı xalqdır və baş verənlərə adekvat münasibət göstərməyi bacarır. Azərbaycan xalqı YAP-ın hakimiyyətə gəlməsindən sonra gördü ki, partiya sözün həqiqi mənasın-

da xalqın maraqlarının müdafiəçisi kimi çıxış edir. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan Prezidenti söyləyir: “Mən xalqıma xidmət edərkən və hər bir məmur da xalqın xidmətçisi olmalıdır”.

Əlbəttə, öz əməli fəaliyyətində bu fəlsəfəni rəhbər tutan partiya liderinə hamı səs verəcək. Ümumiyyətlə,

YAP Azərbaycana siyasi mədəniyyət gətirdi, siyasi etik davranışların əsasını qoydu, ölkəmizdə funksional dövlət yaratdı, Azərbaycanda elmin, təhsilin və digər sahələrin inkişafı ilə bağlı çox böyük işlər gördü. Eyni zamanda cəmiyyətə ümumi, ictimai ahəngdarlığı təmin edəcək elə bir ideologiya nümayiş etdirdi ki, hər bir Azərbaycan fərdi müxtəlif sosio-etnik fərqliliklərinə baxmayaraq, özünü Azərbaycan dövlətinə mənsub hesab etdi. Burada fərdin etnik mənsubiyyətindən, hansı təbəqəyə mənsub olmasına baxmayaraq elə normalar müəyyən edilib ki, hər bir azərbaycanlı özünü orada yaxşı hiss edir. Hazırda hər bir azərbaycanlı Azərbaycan dövlətini öz milli sərvəti kimi mənimsəyir. Hesab edərkən ki, YAP-ın bu günə qədər hakimiyyətdə olmasının əsas səbəblərindən biri də bundan ibarətdir. Çünki, biz 1990-cı illərin əvvəllərində, YAP yarana qədər fəaliyyət göstərən digər partiyaların tezində bunları görmürdük.

- YAP-ın üzvlərinin sayı artmaqdadır. Lakin ən maraqlı məqam gənclərin YAP-a marağının artmasıdır. Bu partiyanın gəncləşməsi demək deyilmi?

- Bəli, YAP daim təzələnilir. Bu gün biz partiyanı gənclər partiyası kimi səciyyələndirə bilərik. Çünki YAP-a üzv olanların 40 faizini gənclər, 50 faizə yaxını isə qadınlar təşkil edir. Qadın üzvlər arasında da gənclərin sayı kifayət qədərdir. Ümumiyyətlə, bu gün YAP-ın üzvlərinin sayı 700 min nəfərdir. Bu mənada düşünürəm ki, YAP-ın ümumxalq partiyası adlandırılması yerində səslənən ifadədir. Əgər YAP xalqın partiyasıdırsa, o zaman xalq onu hakimiyyətə gətirəcək, qoruyacaq. YAP-ın ən böyük nailiyyəti bundan ibarətdir.

- YAP yarandığı dövrdə və daha sonra bir sıra partiyalar fəaliyyət göstərsə, zaman keçdikcə onlar tarixə qovuşdu. YAP-ın uzun müddətli fəaliyyətinin sirri nədən ibarətdir?

- Partiya ilk növbədə siyasi dünyagörüşü və dəyərlərə söykənməlidir. Partiya hansısa liderin ətrafına topladığı 5 nəfərdən ibarət ola bilməz. Partiya nizamnaməsi olmadan, dəyərləri mənimsəmədən özünü lider elan etmiş şəxsin məqbul və ya qeyri-məqbul, radikal, liberal fikirlərindən ibarət olmamalıdır. Siyasi sistemi analiz edərkən qarşımıza çıxan ən birinci institut siyasi partiyalar institutudur. Çünki siyasi partiyalar digər təşkilatlardan hakimiyyətə gəlmək iddiası ilə seçilir. Ona görə də hakimiyyətə gəlmək istəyən təşkilatın mütləq konseptual əsaslara söykənən ciddi fəaliyyət proqramı olmalıdır. Lakin başqa partiyalar bunu edə bilmədilər. Çünki, onların bunu edəcək intellektual potensialı və dövlətçilik təcürbələri yox idi. Bizim bəxtimiz onda gətirdi ki, YAP-ın qurucusu məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev olub. Mən əminliklə deyə bilərəm ki, YAP-ın əldə etdiyi bütün nailiyyətlər məhz bu böyük tarixi şəxsiyyətin, dövlət xadiminin öz əli ilə partiyanın nizamnaməsində yazdığı ideya, fəlsəfi, hüquqi prinsiplər əsasında əldə olundu. Bu gün də YAP uğurlu model kimi bütün nailiyyətlərin əsasında durmaqdadır. Bütün bunlar Ümummilli lider Heydər Əliyevin də dedi ki, YAP dünyanın, bu günün və gələcənin partiyasıdır ifadəsinin real təsdiqidir. Bu, partiyanızın gələcəkdə də böyük nailiyyətlər əldə etməsinin təminatçısıdır.

Nailə Məhərrəmov

Yeni Azərbaycan Partiyası - 25: xalqa, dövlətə xidmət nümunəsi

Əgər xalq öz hüquqlarını anlayır və qoruya bilirsə, o zaman ən kiçik dövlət belə ən böyük məmləkət qədər güclü olar

Azərbaycan müstəqillik tarixinin 26-cı ilini arxada qoydu. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev çıxışlarında daim bu məqamı xüsusi qeyd edir ki, tarixi paralellər fonunda Azərbaycanın müstəqillik yolunun heç də hamar olmadığını indiki və gələcək nəsillərə çatdırmaq lazımdır. 1991-ci il 18 oktyabrda öz dövlət müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan 1991-1993-cü illərdə çox böyük problemlərlə, itkilərlə üzləşmişdir. Baş verən proseslərə tarixi-politoloji aspektdən yanaşdıqda həmin dövrü iki mərhələyə bölmək olar.

Birinci mərhələ 1991-ci ilin oktyabr ayından 1992-ci ilin ortalarına qədər olan dövrüdür. Təəssüf ki, bu dövr itirilmiş imkanlar, itkilər dövrü idi. Ermənistan yenidən Azərbaycana qarşı təcavüzə başlamışdı, azərbaycanlılar Dağlıq Qarabağdan qovulurdular. 1992-ci ilin may ayında Şuşanın və Laçın rayonunun işğalı böyük itki, faciə idi. Respublika rəhbərliyinin sərəşətsizliyi, siyasi təcrübəsizliyi nəticəsində o illərdə dövlətçiliyin əsasları qurulmamış, nizami ordu yaradılmamış, cəmiyyətdə milli həmrəylik, milli birlik ideyalarına ağır zərbə vurulmuşdu. 1992-ci ilin yay aylarından 1993-cü ilin iyun ayına qədərki dövr fəlakət dövrü idi. Hakimiyyəti qanunsuz olaraq zəbt etmiş AXC-Müsavat qruplaşması ölkəmizi uçuruma aparırdı. Xaos, anarxiya, özbaşınalıq, iqtisadi böhran hökm sürürdü. O vaxtkı hakimiyyət ancaq öz maraqlarını təmin etmək üçün çalışırdı. AXC-Müsavat qruplaşmasının hakimiyyət hərisliyi Azərbaycanı vətəndaş müharibəsi həddinə çatdırmışdır. Bir sözlə, bir illik hakimiyyətləri dövründə AXC-Müsavat qruplaşmasının yarıtmaz, xeyanətkar fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini itirmək ərafəsində idi. Demək olar ki, tarix təkrarlardı. Bu baxımdan ki, 1918-ci ildə əldə edilmiş müstəqilliyi 23 aydan sonra itirmişdik.

İnkaredilməz fakt budur ki, əgər 1993-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıtmasaydı, Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini itirəcəkdik. 1993-cü ildən sonrakı dövr Azərbaycan tarixinə sabitlik, dirçəliş, inkişaf dövrü kimi yazıldı. Keçilən bu yol bir daha Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu fikrini bir daha təsdiqlədi ki, əgər xalq öz hüquqlarını anlayır və qoruya bilirsə, o zaman ən kiçik dövlət belə ən böyük məmləkət qədər güclü olar. Xalqımız əldə etdiyi müstəqilliyi qorumaq, möhkəmləndirmək üçün Ulu Öndər Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşdi, bugünkü reallıqlara yol açdı. Heydər Əliyev siyasətinin son 14 ildə möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi mövqeyini daha da möhkəmləndirdi, dünyada əsl söz sahibinə çevirdi.

Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması Azərbaycanın müstəqillik tarixinin mühüm səhifəsidir

Bu gün 25 illik yubileyini qeyd edən Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranma zərurəti illər keçdikcə daha aydın görünür, düzgün təhlil edilir. Əvvəldə də Azərbaycanın müstəqillik yoluna qısa baxış keçirməyimiz səbəbsiz deyildi. Yeni Azərbaycan Partiya-

Vüqar Rəhimzadə,
YAP Siyasi Şurasının üzvü,
“İki sahil” qəzetinin baş redaktoru,
Əməkdar jurnalist

sının yaradılması ilə bağlı xalqın böyük əksəriyyətinin istəyini ifadə edən 91 nəfər ziyalının Ulu Öndər Heydər Əliyevə ünvanladığı “Azərbaycan Sizin sözlünüzü gözləyir” müraciətində həmin dövrün xarakteristikası daha aydın əksini tapıb. “91-lər”dən biri kimi həmin dövrün hadisələrinin bələdçisiyəm. Həmin müraciətdə də qeyd olunduğu kimi, o çətin günlərdə məsuliyyətli işi öz üzərinə götürməyə qadir yeganə şəxs Ulu Öndər Heydər Əliyev idi. Bildirirdi ki, Siz qısa müddətdə Azərbaycanda geniş xalq kütləsini əhatə edəcək çox böyük, güclü, nüfuzlu və işlək bir partiya yaratmağa qadirsiniz: “...belə bir qənaətə gəlirik ki, yaratmaq istədiyimiz Yeni Azərbaycan Partiyasına bu gün rəhbərlik etməyə qadir olan yeganə mütləq lider Siz ola bilərsiniz və ya yalnız bu halda yaranmaqda olan partiya öz qarşısına qoyduğu məqsədə çatır, respublikanın bütün zümrələrdən olan xalq kütləsini öz ətrafında birləşdirərək, Azərbaycanın siyasi, iqtisadi həyatında mövcud olan boşluğu dolduracaq.” Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin müraciətə “Yeni, müstəqil Azərbaycan uğrunda” cavabı Onun Azərbaycanın müstəqilliyi üçün yaranan təhlükələrdən narahatlığı daha aydın görünürdü: “Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bütün Azərbaycan xalqının milli sərvətidir və heç cür yol vermək olmaz ki, bu, ayrı-ayrı siyasi partiyaların, qurumların, şəxslərin müstəsna səlahiyyətinə, monopoliyasına çevrilsin.” Həmin cavabda Ulu Öndər Heydər Əliyev bu inamı da ifadə etmişdir ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması obyektiv zərurətdən doğur. Belə bir partiya Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edərək yeni, müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsində və inkişafında tarixi rol oynaya bilər. Əgər belə partiya yaradılsa, onun fəaliyyətində fəal iştirak etməyə hazırəm.

Bu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalq, Vətən sevgisinin göstəricisi idi. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyan Ulu Öndər Heydər Əliyev həmin cavabında respublikamızda yaşanan ağır durumdan xilas edəcək yolları açıqlamış və bu konsepsiya növbəti illərdə Azərbaycanın uğurlu bələdçisi oldu.

1992-ci il 21 noyabrda təsis konfransını respublikanın bütün bölgələrindən 550 nümayəndənin iştirakı ilə Naxçıvanda keçirən Yeni Azərbaycan Partiyası çox qısa zamanda ümumxalq partiyasına çevrildi, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə biri-birindən mühüm uğurlara imza atdı. Ən önəmli, bu günümüz üçün zəruri olan uğuru ilə yaranmasından 6 ay sonra iqtidar partiyasına çevrilməsi oldu. 1993-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı müstəqil Azərbay-

canın, Yeni Azərbaycan Partiyasının tarixində önəmli mərhələnin təməlini qoydu. Ümummilli Lider Heydər Əliyev bildirdi ki, tariximizin hər bir səhifəsi bizim üçün əzizdir. Uğurlu, faciəli səhifələrimiz vardır. Onların öyrənilməsi və gələcək nəsillərə çatdırılması hər zaman günün tələbi olmalıdır. Məhz 1991-1993-cü ilin iyununa qədər olan dövr Azərbaycanın tarixində uğursuz bir səhifə kimi öz əksini tapıb. Əbəs yerə deyilmi ki, tarixdən dərs alınmalıdır. Azərbaycanı müstəqilliyini itirmək təhlükəsi ilə üz-üzə qoyan o vaxtkı iqtidar, bu gün isə özlərini müxalifətin “öncülləri” kimi təqdim edən qüvvələr məhz bu reallığı unutmamalıdır ki, gələcəyə keçmişləri ilə addımlayırlar. Onların bir illik hakimiyyətləri dövrü yaddaşlardadır. Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 25 illiyi münasibətilə keçirilən təntənəli mərasimdə dövlətimizin başçısı İlham Əliyev tarixin bu səhifələrinə bir daha diqqəti yönəldərək, bu gün həmin qüvvələrin siyasi meydanlarının Azərbaycanın uğurları fonunda daraldığını bir daha diqqətə çatdırmışdır. “Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması demokratiyanın təzahürü idi” söyləyən Cənab Prezidentimiz İlham Əliyev bildirmişdir ki, buna baxmayaraq, o vaxt hakimiyyəti dövlət çevrilişi nəticəsində zəbt etmiş AXC-Müsavat cütüylü ən antidemokratik addımlar atmağa hazır idi ki, bu partiya əngəllər törətsin. Ancaq Yeni Azərbaycan Partiyası o vaxt ölkədə siyasi sistemin yaradılmasına da çox böyük töhfə vermişdir: “Bu gün biz demokratiya yolu ilə gedirik. Azərbaycanda bütün azadlıqlar - söz azadlığı, mətbuat azadlığı, vətəndaş azadlığı, sərbəst toplaşma azadlığı tam şəkildə təmin edilir. Lakin sərbəst toplaşma azadlığından istifadə etməyə çalışan, özünü müxalifət adlandıran bir dəstə hesab edir ki, onlara qarşı hansısa süni əngəllər törədilir. Halbuki bu, qətiyyən belə deyil, o uğursuz mitinqlərin səbəblərini onlar özlərində axtarmalıdır. Xalq o ünsürlərə çoxdan yox deyib. Onlar üçün Azərbaycanın siyasi səhnəsində yer yoxdur. Ona görə yox ki, biz onlara maneçilik törədirik. Ona görə ki, onların, necə deyərlik, kitabı çoxdan bağlanmış. Qeyri-konstruktiv hərəkətləri, aqressiv davranışları onlara xalqın nifrətini birə-on artırır.”

1992-ci il 21 noyabr tarixindən bizləri 25 illik zaman ayırır. Bu illərdə Yeni Azərbaycan Partiyasının hansı uğurlara imza atdığı göz önündədir. Xalqın inamını qazanan bir partiyanın uğurlu gələcəyi danılmazdır. Bu inam partiyanın yaradıcısı Ulu Öndər Heydər Əliyevin düzgün müəyyənləşdirdiyi siyasət, eyni zamanda, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin bu xətti uğurla davam etdirməsi nəticəsində qazanılıb. Hazırda partiyanın sıralarında 700 mindən artıq üzv birləşib. Bu statistika, eyni zamanda Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarına sədaqət, Prezident İlham Əliyevin günbəgün yeniləşən, təkmilləşən siyasətinə dəstəyin nümayişidir. Yeni Azərbaycan Partiyası sözlə əməl birliyi fonunda özünə inamı daha da artırır. Populizmdən uzaq olan partiya real işləri, yeni-yeni hədəflərə verdiyi töhfələri ilə diqqət çəkir. Bu gün partiyanın sıralarında birləşən üzvlərin 40 faizdən çoxunu gənclər təşkil edir. Bu, ondan xəbər verir ki, Azərbaycan gəncliyi öz potensial imkanlarını ortaya qoymaq üçün bu partiya meydanı görürlər. Gənclərin siyasi fəallığının artırılması, gənc siyasətçi, lider kimi yetişmələri üçün Yeni Azərbaycan Partiyası biribirindən önəmli layihələr həyata keçirir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev gənclərin potensial imkanlarından maksimum istifadə etməyin vacibliyini bildirir. Gənclərin inki-

şafına xidmət edən dövlət proqramları, eyni zamanda, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq partiyanın gənclərin dövlət idarəçiliyində irəli çəkilmələri, parlament və bələdiyyələrdə təmsilçilik faizlərinin artırılması istiqamətində mühüm addımlar atır və nəticə göz önündədir.

YAP yarandığı gündən dövlətə, xalqa xidməti fəaliyyətinin əsas istiqaməti kimi qəbul edib. Bu fikir də böyük inamla qeyd olunur ki, tarixi müstəqil Azərbaycanın tarixi ilə üst-üstə düşən Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin keçdiyi inkişaf yolunun bələdçisi, uğurların təminatçısıdır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Yeni Azərbaycan Partiyasına xidmət etmək xalqa, dövlətə, vətənə xidmət etmək deməkdir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin “İndi Azərbaycanda görülmüş işlər, ölkəmizin uğurlu inkişafı, əlbəttə, hər bir vətənpərvər insana əyani şəkildə göstərir ki, bugünkü iqtidarın apardığı siyasət yeganə düzgün siyasətdir” fikirləri Ümummilli Liderin qeyd olunan tezisində davamıdır.

1993-2003-cü illər tariximizdə sabitlik, islahatlar və inkişaf illəri kimi qalacaq

Azərbaycanın müstəqillik tarixinin önəmli səhifəsi olan 1993-2003-cü illər sabitlik, inkişaf illəri kimi xarakterizə olunur. Böyük fəxr hissi ilə qeyd etdiyimiz “Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin təşəbbüskarıdır, onun banisidir” fikri dahi şəxsiyyətin hakimiyyətinin istər birinci, istərsə də ikinci dövründə görüldüyü işlərə əsaslanır. 1990-cı ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev müstəqillik yolunda çox önəmli və ciddi addımlar atmışdır. 20 Yanvar faciəsindən dərhal sonra birinci şəxs idi ki, sovet rəhbərliyinin bu hərəkətini qətiyyətlə pislədi, Qanlı Yanvar faciəsini törədənələrə qarşı kəskin bəyanatla çıxış etdi, onları ittiham etdi. Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının sıralarını tərk etdi. Təbii ki, bu, müstəqillik uğrunda ilk addımlar idi. Ondan sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasının rəhbəri kimi 1990-cı ilin noyabr ayında Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adını dəyişdirərək, “Sovet Sosialist” sözlərini çıxardı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ücrəngli bayrağı o vaxt Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvanın dövlət bayrağı kimi elan edilmiş və Azərbaycan Ali Soveti qarşısında vəsatət qaldırılmışdır ki, burada da bu addım atılsın. Əfsuslar olsun ki, bunu etmədilər. 1991-ci ilin əvvəllərində Sovet İttifaqının saxlanılmasına dair Azərbaycanda referendum keçiriləndə Naxçıvanda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə referendum keçirilməmişdir. Bütün bu addımlar müstəqillik yolunda atılan addımlardır. Bunlar tariximizin səhifələridir.

1993-cü ildən sonra görülmə işlər bugünkü reallıqlarımızdır. Bu baxımdan ki, həmin dövrdə yaradılan möhkəm təməl Azərbaycanın uğur yolunda inamla addımlamasına stimül verir. Zəngin təbii resurslara malik olan ölkəmiz bu ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə iqtisadi inkişafını təmin etdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan “Əsrin müqaviləsi” Azərbaycanın iqtisadi inkişafının təməl prinsipi oldu. Neft strategiyasının əhəmiyyətindən bəhs edərkən siyasi tərəf daha çox önə çəkilir.

Yeni Azərbaycan Partiyası - 25: xalqa, dövlətə xidmət nümunəsi

Əgər xalq öz hüquqlarını anlayır və qoruya bilirsə, o zaman ən kiçik dövlət belə ən böyük məmləkət qədər güclü olar

Əvvəli Səh. 19

Azərbaycan beynəlxalq münasibətlər sistemində yeri və rolunu möhkəmləndirdi, özünə inamı daha da artırdı. Ölkəmizlə iqtisadi əməkdaşlıqda maraqlı olan dövlətlərin tərəddüdlərinə son qoyuldu. Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın dünyaya “açıq qapı” siyasəti həyata keçirdiyini önə çəkərək, qapılarımızın bura xoş niyyətlə gələn bütün iş adamlarına açıq olduğunu bəyan etdi. İnvestorların yatırıdqları səmayələrin təhlükəsizliyinə tam əmin olmalarını bildirdi.

Azərbaycan uğurlu daxili və xarici siyasətin nəticəsində qısa müddətdə böyük investisiyalar məkanına çevrildi. Ölkəmizin bu gün dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında əsas rol oynamasına möhkəm təməl yarandı. Məhz 23 ildən sonra “Yeni əsrin müqaviləsi”nin imzalanması Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş mövqeyinin təsdiqidir. “Cənub Qaz Dəhlizi”, o cümlədən, TANAP, TAP kimi layihələr, həmçinin bu yaxınlarda təntənəli şəkildə açılış mərasimi keçirilən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yol xətti günümüzün əsas layihələri kimi gündəmədir. Bu günlərdə iki milyardinci ton Azərbaycan neftinin hasil olunması təntənəli şəkildə qeyd olundu. Təqdirəlayiq haldır ki, ölkəmizin enerji sektorunda qazandığı uğurlarda SOCAR-ın xidmətləri böyükdür. Bu gün SOCAR reallaşdırdığı uğurlu investisiya layihələri ilə beynəlxalq şirkətlər sırasındadır.

Neft gəlirlərinin səmərəli istifadəsini təmin etmək üçün 1999-cu ildə Dövlət Neft Fondunun yaradılması da Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasətinin nəticəsi idi. Bu fikir hər zaman Ulu Öndər Heydər Əliyevin çıxışlarında əsas yer tuturdu ki, neft Azərbaycanın ən böyük sərvəti olub, xalqa, özü də təkə indiki nəslə deyil, həm də gələcək nəsillərə mənsubdur. Neft gəlirlərinin idarə olunmasında ədalət prinsipinin yüksək səviyyədə qorunması ölkəmizdə əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində önəmli addımların atılmasını şərtləndirdi.

Daxili siyasətin davamı kimi, Azərbaycanın uğurlu xarici siyasəti bir dövlət olaraq beynəlxalq aləmdə tanınmasında, varlığı barədə aydın təəvvür yaratmasında əhəmiyyətli rol oynadı. Müstəqilliyimizin, suverenliyimizin qərantı olan Milli Ordumuzun formalaşması, maddi texniki imkanlarının genişlənməsi istiqamətində atılan addımların nəticəsidir ki, bu gün böyük fəxr hissi ilə qeyd edirik ki, Azərbaycan Ordusu işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməyə qadirdir. Bu məqamı da xüsusi qeyd etməliyə ki, müstəqilliyimizin qərantı olan Ordumuzun bu günü üçün də görülməli işlərin bünövrəsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətinin birinci dövründə görülmüşdür. 1971-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin gərgin səyləri nəticəsində C.Naxçıvanski adına hərbi məktəb yaradılması bu yolda atılan addımlar sırasındadır. Bu gün orduda xidmət edən zabitlərin əksəriyyəti həmin liseyin yetirmələridir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev uğurlu siyasəti ilə dövlət müstəqilliyimizi daha da möhkəmləndirdi, əbədi və sarsılmaz olmasını təmin etdi. Bu uğurlarda təbii ki, ölkənin ictimai-siyasi həyatında aparıcı rol oynayan Yeni Azərbaycan Partiyasının rolu inkaredilməzdir.

Azərbaycanda demokratik cəmiyyətin əsas atributları bərqərar oldu

İnsan hüquq və azadlıqlarının qorunma-

sı, söz, mətbuat azadlığının təmin edilməsi, çoxpartiyalı sistemin yaradılması, seçkilərin beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsi və s. kimi mühüm amillər demokratik cəmiyyətin əsas atributları kimi təmin oldu. 1995-ci il noyabrın 12-də Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə işlənib hazırlanan və ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul olunan Milli Konstitusiyamızda əksini tapan maddələrin üçdə iki hissəsi insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunmasına xidmət edir. Mətbuatı cəmiyyətin güzgüsü kimi dəyərləndirən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müvafiq Fərmanı ilə 1998-ci ildə senzuranın ləğvi mətbuatın inkişafında yeni bir mərhələnin təməlini qoydu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 2002-ci ildə “Jurnalistlərin dostu” mükafatına layiq görülməsi təbii ki, onun bu sahədəki böyük xidmətlərinə verilən kiçik bir dəyər idi. Dahi lider mətbuatı daim ədalətli olmağa, obyektivliyə çağırırdı. Mətbuatın maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi prioritet məsələlərdən idi. 2003-cü il 15 martda jurnalistlərin I Qurultayında Mətbuat Şurasının yaradılması azad mətbuatın inkişafına xidmət edən addımlar sırasındadır.

Ölkəmizdə siyasi partiyaların və ictimai birliklərin fəaliyyəti üçün əlverişli şərait yaradıldı. Məhz bu diqqət və qayğının nəticəsidir ki, hazırda respublikamızda 40-dan çox siyasi partiya, 3 mindən artıq qeyri-hökumət təşkilatı fəaliyyət göstərir. Ulu Öndər Heydər Əliyev bildirdirdi ki, nə qədər partiya olur olsun, onların hamısı bir məqsədə - Azərbaycanın müstəqilliyini qorumaq, torpaqlarımızı düşməndən azad etmək işinə xidmət etməlidir. Siyasi partiyaların fəaliyyəti üçün yaradılan imkanlardan biri məhz seçkilərdə iştirakları və qələbələr üçün zəruri şəraitin yaradılmasıdır. Ölkəmizdə seçkilərin demokratikliyi, azad və şəffaflığını təmin etmək istiqamətində davamlı tədbirlər həyata keçirildi. 2003-cü ilin mayında Azərbaycan hökuməti ilə Avropa Şurası Vənesiya Komissiyası və ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun birgə rəyinə əsaslanan Seçki Məcəlləsi qəbul olundu. Bu sənəd ölkəmizdə prezident, parlament, bələdiyyə seçkilərinin, o cümlədən, ümumxalq səsverməsinin beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsinə möhkəm zəmin yaratdı.

Son 14 ildə Heydər Əliyev siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi bu sahədə də özünü təsdiqləyir. Konstitusiyaya bu günə qədər 3 dəfə əlavə və dəyişikliklərin edilməsi məqsədlə referendumun keçirilməsi, mətbuatın inkişafına yönələn Konsepsiyanın qəbulu və buna uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında KİV-ə Dövlət Dəstəyi Fondunun yaradılması, jurnalistlərin mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılmasına yönələn addımlar və s. bu siyasətin davamıdır. Məhz bu addımlara verilən dəyərdir ki, Prezident İlham Əliyev 3 dəfə “Jurnalistlərin dostu” mükafatına layiq görüldü.

Demokratik inkişafın əsas göstəricilərindən olan siyasi partiyaların fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə xidmət edən addımlar da diqqətdən kənarda qalmır. Belə ki, “Siyasi partiyalar haqqında” yeni Qanunun qəbulu buna bariz nümunədir. Seçki Məcəlləsinə dövrün tələblərinə uyğun olaraq edilən əlavə və dəyişikliklər seçkilərin demokratik, şəffaf və ədalətli keçirilməsini şərtləndirir.

Ötən dövrə qısa elmi-nəzəri baxış Azərbaycanın demokratik inkişafının davamlı olduğunu, bu sahədə də təcrübəsinin nümunəliyini təsdiqləyir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev yubiley mərasimində bildirmişdir: “O ki qaldı bütün azadlıqlara, Azər-

baycanda heç bir məhdudiyyət yoxdur. Sərbəst toplaşma azadlığı, söz azadlığı, bütün digər azadlıqlar Azərbaycanda tam şəkildə təmin edilir və təmin ediləcəkdir. Demokratiyaya bizim bağlılığımız hansısa təşkilata xoş gəlmək üçün deyil, biz bunu şüurlu sərətdə edirik ki, ölkəmiz hərtərəfli şəkildə inkişaf etsin. Çünki iqtisadi islahatlar siyasi islahatlarla paralel aparılmalıdır.”

2003-cü ildən bu günə qədər iqtisadi sahədə analoqu olmayan inkişaf dövrü keçmişik

Ulu Öndər Heydər Əliyevin “İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir” tezi bütün dövrlər üçün öz aktuallığını qoruyur və dövlətimizin siyasətinin əsasında dayanır. Neft gəlirlərinin idarə olunmasında şəffaflığın yüksək səviyyədə qorunması iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində addımlara stimül oldu. 2003-cü ildə xalqın böyük əksəriyyətinin səsini qazanaraq Prezident seçilən Cənab İlham Əliyev ilk gündən iqtisadi artımın qeyri-neft sektorunun hesabına olmasını prioritet məsələ kimi öndə saxladı. Bu günədək iqtisadiyyatımızın üç dəfədən çox artması təkmil islahatların nəticəsidir. Yoxsulluq kimi bəlanın aradan qaldırılmasının prioritetliyi atılan addımlardan daha aydın görünür. Məhz bunun nəticəsidir ki, son 14 ildə yoxsulluq 50 faizdən 5 faizə enib. İşsizlik də 5 faiz səviyyəsindədir. Bu illər ərzində bir milyon 600 mindən artıq yeni iş yeri yaradılıb. 2004-cü ildən regionların malik olduğu potensialdan səmərəli istifadə etmək məqsədilə regional inkişaf proqramları uğurla icra edilir. Ölkəmizdə sosial məsələlərin həllinə çox böyük diqqət göstərilir. Maaşlar, pensiyalar son 14 ildə dəfələrlə artmışdır. Sosial infrastruktur layihələri uğurla reallaşdırılır. Təbii ki, bütün bunlar son illər ərzində əldə edilmiş nailiyyətlərdir. Qeyri-neft sektorunun inkişafının qarşdakı illərdə də əsas olacağı bildirilir. Bu gün iqtisadiyyatımızın təxminən 75 faizi qeyri-neft sektorunda formalaşır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir ki, elə etməliyə ki, neftdən, qazdan asılılıq minimum səviyyəyə endirilsin. Azərbaycanda idarəçilikdə ciddi islahatlar, xoşagəlməz hallara qarşı mübarizə aparılır. Biz artıq dünyaya intellektual məhsul təqdim edirik. “ASAN xidmət” bizim məhsulumuzdur. Bütün bu addımlar bir məqsədə xidmət edir- Azərbaycanın hərtərəfli inkişafını təmin etmək, sosial müdafiəni gücləndirmək.

Bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləmdə çox böyük nüfuza malik olan ölkədir

1993-cü ildən başlanan uğurlu yol Azərbaycanın xarici siyasət sahəsində də özünü təsdiqləyir. Müstəqillik yolunda yenicə addım atan bir dövlət olaraq dünyada yeri və rolunu möhkəmləndirən, müstəqil siyasəti ilə əsl söz sahibinə çevrilən Azərbaycanın iki və çoxtərəfli çərçivədə əlaqələri yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatların üzvü olmaqla həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün əlavə imkanlar əldə edib.

Bu gün yeganə problemimiz Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Ölkəmizin ötən dövr ərzində diplomatik qələbəsi, eyni zamanda iqtisadi uğurlarına söykənərək möhkəmlənən Ordumuz bu problemimizin də tezliklə öz ədalətli həl-

lini tapacağına əminlik yaradır. Ötən ilin aprel döyüşləri, Cocuq Mərcanlı kəndinə qayıdış Azərbaycanın işğal altında olan bütün torpaqlarının azad olacağına, ücrəngli bayrağımızın Şuşada, Xankəndidə dalğalanaacağına böyük inam yaradır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev beynəlxalq təşkilatların tribunalarında Azərbaycanın mövqeyinin dəyişməz olduğunu, torpaqlarımızın bir qarışının belə düşməne verilməyəcəyini bəyan edir. Bu bizi hər ay, hər gün qələbəyə daha da yaxınlaşdırır.

Azərbaycan ədalətli mövqeyi, müstəqil siyasəti ilə yeni tərəfdaşlar, dostlar qazanıb. Bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, 2011-ci ildə 155 ölkənin dəstəyi ilə Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçildi. Bu, Azərbaycan diplomatiyasının uğurudur. Azərbaycan İslam Həmrəyliyi-ni günün əsas çağırışı kimi dünyaya bəyan edir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə 2017-ci ilin “İslam Həmrəyliyi İli” elan olunması islam həmrəyliyinə verdiyi töhfələrdən qaynaqlanır. Uğurlarımızın miqyası genişdir. Onların hamısını bir yazı çərçivəsində əhatə etmək qeyri-mümkündür. Yeni-yeni hədəflər inkişafın davamlılığından xəbər verir.

Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkələr sırasında görmək istəyimiz reallıqdır

Azərbaycanın müstəqillik tarixində qazandığı uğurlara söykənərək dövlətimizin başçısı İlham Əliyev qarşdakı illər üçün prioritetləri açıqlayır. Əsas hədəflər şaxələndirməni sürətləndirmək, ümumi daxili məhsulun daha iki dəfə artırılmasına nail olmaq, Azərbaycanı yüksək gəlirli ölkəyə çevirmək, inkişaf etmiş ölkələr sırasında görmək. Bu hədəflər təbii ki, bugünkü reallıqlara əsaslanır. Məhz bu məqsədlərə çatmaq üçün “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası, ayrı-ayrı istiqamətləri əhatə edən yol xəritələri icra olunur.

Uğurlarımızı şərtləndirən amillərdən biri məhz islahatların dövrün tələblərinə uyğun təkmilləşməsi, yeniləşməsidir. Azərbaycanın idarəçilik sistemində yeniləşmə də son illərin uğurlarındandır. O da məlumdur ki, ötən il keçirilən referendumda Konstitusiyada səsverməyə çıxarılan əlavə və dəyişikliklərin bir hissəsi məhz idarəçilik sisteminə də təkmilləşməyə xidmət edir. Vitse-prezidentlik institutunun yaradılması da bunun bariz nümunəsidir.

Bu gün YAP sədrinin müavini, Azərbaycanın I vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xidmətləri cəmiyyətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Sosial problemlərin həllini daha çox öndə saxlayan Mehriban xanım Əliyevanın öz doğma yurd-yuvasından didərgin düşmüş soydaşlarımızın sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə xidmət edən addımları təqdir olunur. Mehriban xanım Əliyeva daim bu inamı ifadə edir ki, tezliklə Dağlıq Qarabağ problemi öz ədalətli həllini tapacaq, soydaşlarımız öz doğma yurd-yuvalarına qayıdacaqlar.

Mehriban xanım Əliyevanın Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini, YUNESKO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri kimi fəaliyyəti hər zaman ölkə ictimaiyyəti tərəfindən yüksək dəyərləndirilir. Görülən bütün işlərin təməlində Azərbaycan dövlətinə, dövlətçiliyinə xidmət dayanır.

Yeni Azərbaycan Partiyası - 25: xalqa, dövlətə xidmət nümunəsi

Əvvəli Səh. 20

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev, Azərbaycanın I vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Azərbaycan dünyaya günəş kimi doğacaq" fikrini əsas tutaraq, ölkəmizin daim zirvələri fəth etməsinə səy göstərir. Birinci Avropa Oyunlarının, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının yüksək səviyyədə təşkili Azərbaycanın son illər qazandığı böyük uğurlar sırasındadır. Məhz bu reallıqlara söykənərək Cənab Prezidentimiz İlham Əliyev bildirir ki, bugünkü Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin görmək istədiyi Azərbaycandır.

Əldə edilmiş bütün uğurlarımızda Yeni Azərbaycan Partiyasının, onun üzvlərinin böyük əməyi, zəhməti, rolu var

"Bu gün partiyamız ölkəmizin aparıcı siyasi qüvvəsi kimi bu böyük məsuliyyəti hiss edir, onu öz üzərinə götürür. Partiyamızın üzvləri müxtəlif sahələrdə ölkəmizin ümumi inkişafına çox böyük töhfələr verirlər. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası dünya miqyasında çox böyük və güclü partiyadır. Bizim beynəlxalq əlaqələrimiz də genişlənir. Beləliklə, məndə partiyamızın gələcək inkişafı ilə bağlı çox nikbin fikirlər var." Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bu fikirləri ilə Azərbaycanın 26 illik müstəqillik tarixində Yeni Azərbaycan Partiyasının yeri və rolunu, eyni zamanda perspektivləri açıqlayır. 25 illik yol gələcəyə daha inamla baxmağa əsas verir. Tarixə uğurlar, qələbələr partiyası kimi daxil olan Yeni Azərbaycan Partiyasına milyonların sevgisi şəhsizdir. Partiya hər bir seçkidən uğurla çıxmaqla xalqın dəstəyinin nə qədər böyük olduğunu şahidinə çevrilir. 2018-ci ildə növbəti prezident seçkiləri keçiriləcək. Xalqımız tam əmindir ki, bu seçkilərdə də ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev xalqın böyük dəstəyini qazanacaq, öz qələbəsini yüksək səviyyədə təmin edəcək. Təbii ki, bu inama əsas verən möhtərəm Prezidentimizin ötən dövrdə gördüyü işlər, yeni-yeni hədəflərə çatmaq üçün göstərdiyi səylərdir. Bütün bunların təməlinə xalq-iqtidar birliyinin əbədliliyi, sarsılmazlığı dayanır.

Cənab Prezident, Sizə təşəkkür edirik!

Həç kəsə sirr deyil ki, ötən 25 il ərzində Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı prosesinə bələdçilik etmiş Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin mürəkkəb sınaqlarla üz-üzə qaldığı bir

zamanda yaradılmışdır. Ötən 25 ildə əldə olunan uğurlarda Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlərinin əvəzsiz fəaliyyəti, böyük payı vardır. Partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyev noyabr ayının 14-də keçirilmiş Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 25 illiyinə həsr edilmiş təntənəli yubiley mərasimində çıxışı zamanı bir daha YAP-ın üzvlərinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi: "Bizim əldə edilmiş bütün uğurlarımızda Yeni Azərbaycan Partiyasının, onun üzvlərinin böyük əməyi, zəhməti, rolu var. Bu gün partiyamız ölkəmizin aparıcı siyasi qüvvəsi kimi bu böyük məsuliyyəti hiss edir, onu öz üzərinə götürür. Partiyamızın üzvləri müxtəlif sahələrdə ölkəmizin ümumi inkişafına çox böyük töhfələr verirlər".

Elə bu səbəbdəndir ki, Prezident İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının bir qrup üzvünün təltif edilməsi haqqında sərəncamlar imzaladı. Sərəncamlara əsasən Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafındakı xidmətlərinə görə "Əməkdar müəllim" fəxri adı, Azərbaycan Respublikasında kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafındakı xidmətlərinə görə "Əməkdar jurnalist" fəxri adı, Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü, dövlət qulluğunda uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə "Əməkdar dövlət qulluqçusu" fəxri adı, həmçinin, partiyanın veteranlarından - "91-lər"dən tutmuş sırası üzvlərinə qədər fəal insanların "Şöhrət" ordeni, 1-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni, 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni, "Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalı, "Tərəqqi" medalı ilə təltif edildi. Əslində, bu sərəncamlar yalnız təltif olunanların deyil, bütün partiya üzvlərinin, 700 mindən artıq YAP üzvünün əməyinin dövlət səviyyəsində yüksək qiymətləndirilməsi, dəyərləndirilməsidir. Bu, Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətinə Prezident İlham Əliyev tərəfindən olan diqqət və qayğının bariz nümunəsidir. Bütün bunlara görə 91-lərin nümayəndəsi, YAP Siyasi Şurasının üzvü kimi bir daha partiyamızın Sədri, Prezidentimiz İlham Əliyevə dərin təşəkkürlərimizi bildirir, Ona Azərbaycanımız naminə gördüyü bütün işlərdə uğurlar, can sağlığı arzu edirik və əmin edirik ki, hər bir partiya üzvü bundan sonra da dövlətçiliyə sadıq qalacaq, Sizin siyasətinizi daim dəstəkləyəcək.

Yeni Azərbaycan Partiyasının hər bir üzvünü yubiley münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hər bir partiya üzvünə can sağlığı, Azərbaycan xalqı və dövləti naminə gördüyü işlərində yeni-yeni nailiyyətlər arzusu ilə birliyimiz, həmrəyliyimiz əbədi olsun deyirəm!

YAP İsmayılı rayon təşkilatının IX konfransı keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası İsmayılı rayon təşkilatının IX konfransı keçirilib. Konfransdan əvvəl qonaqlar və konfrans nümayəndələri İsmayılı rayonunun mərkəzindəki Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzərək, əziz xatirəsini böyük ehtiramla yad ediblər.

Konfrans iştirakçıları partiyanın yaradıcısı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın ərəzi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin ruhunu bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Yeni Azərbaycan Partiyası İsmayılı rayon təşkilatının sədr əvəzi Sevil Əhmədova ötən dövr ərzində partiyanın gördüyü işlərə dair hesabat məruzəsi ilə çıxış edib.

Sonra nəzarət-təftiş qurupunun hesabatı dinlənilib. Konfransda məruzə ətrafında İsmayılı rayon icra hakimiyyətinin başçısı Mirdaməd Sadıqov, rayon təşkilatının qadınlar şurasının sədri Xuraman Qurbanova, İsmayılı Peşə-tədris Mərkəzinin direktoru Zaur Muradov, YAP gənclər birliyinin sədr əvəzi Qönçə Ağazadə və İvanovka ərəzi təşkilatının sədri Olqa Jabina çıxış ediblər.

Konfransda Milli Məclisin Aqrar

Siyaset Komitəsinin sədri, YAP idarə Heyətinin üzvü Eldar İbrahimov, millət vəkilləri Novruzəli Aslanov və Şəmsəddin Hacıyev çıxış edərək, YAP-ın yaranma tarixindən, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatındakı rolundan və keçdiyi şərəfli inkişaf yolundan söz açıblar: "YAP Azərbaycan dövlətçiliyinin ən ağır sınaqlar qarşısında qaldığı bir zamanda xalqın istək və arzularının nəticəsi olaraq tarixi zərurətdən yaranıb. Partiya yarandığı ilk gündən ölkəmizin siyasi səhnəsində uğurla fəaliyyət göstərərək,

milli müstəqilliyimizin qorunmasına, dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsinə və iqtisadiyyatımızın inkişaf etdirilməsinə layiqli töhfələrini verib. Bu gün ölkəmizdə qazanılan bütün nailiyyətlər dövlətimizin başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin uğurlu siyasətinin nəticəsidir. Əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan bu siyasət Azərbaycanı Cənubi Qafqazın lideri etməklə yanaşı, beynəlxalq müstəvidə də nüfuzunu əhəmiyyətli dərəcədə artırıb".

Çıxışlardan sonra təşkilati məsələlərə baxılıb. Sevil Əhmədova YAP İsmayılı rayon təşkilatının sədri, Məhərrəm Əhmədov, Zaur Muradov və Taleh Salehov sədrin müavinləri seçiliblər. Təşkilatın 39 nəfərdən ibarət şurası, 21 nəfərdən ibarət idarə heyəti və 7 nəfərdən ibarət nəzarət-təftiş qrupu seçilib.

Sonda Yeni Azərbaycan Partiyasına qəbul olunmuş bir qrup gəncə üzvlük vəsiqələri, partiyanın yaradılmasında və sonrakı fəaliyyətində xidmətləri olan bir qrup YAP üzvünə fəxri fərmanlar və hədiyyələr təqdim olub.

ZÜMRÜD

MÖHKƏM TƏMƏLLƏRƏ SÖYKƏNƏN XALQIN PARTİYASI

Yeni Azərbaycan Partiyası 25 il uğurlu inkişaf yolunda

Bu tarixi faktdır ki, ölkəmizdə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması mühüm ictimai-siyasi hadisə kimi tarixə düşdü. YAP-ın yaranma zərurəti həm də ağır vəziyyətdə yaşayan xalqın sosial sifariş kimi şəərəfli tariximizə yazıldı.

Azərbaycanın müqəddəratında önəmli rol oynayan siyasi təşkilat

YAP-ın yarandığı dövr ölkəmizin nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlara (BMT və s.) üzv qəbul edilməsi, Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi tanınması prosesi ilə üst-üstə düşürdü. 1992-ci ilin noyabr ayının 21-də Azərbaycanın ayrılmaz quruluşu olan Naxçıvanda partiyanın tarixi təsis konfransı keçirildi. Amma digər fakt ondan ibarətdir ki, hələ təsis konfransına altı ay qalmış - gələcəkdə Azərbaycanın müqəddəratında önəmli rol oynayacaq siyasi təşkilatın yaranması istiqamətində ciddi hazırlıq işləri aparılırdı. Azərbaycan xalqının tanınmış ziyalıları, siyasi-ictimai xadimləri o zamanlar Naxçıvanın Ali Sovetinin Sədri, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevə Azərbaycanda gedən ictimai-siyasi proseslərdən kənarda qalmamaq üçün davamlı müraciətlər edirdi. Həmçinin, Azərbaycanın çətin vəziyyətində xalqa köməyinə lazım və Onun siyasətə qarışmasının mütləq zəruri olduğunu əsaslandıraraq, Naxçıvana üz tutanların sayı gündü-gündən artırdı. Bu baxımdan, onu da

RƏŞAD ABBASƏLİYEV, YAP Sabunçu rayon təşkilatının gənclər birliyinin sədri

vurğulamaq mümkündür ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması hələ, 1992-ci ilin ilk aylarından başlamışdı. Yeni YAP təsis edilən gündə bu istiqamətdə ardıcıl, müvafiq və təməlli işlər görüldü. Bütün bu önəmli hadisələr Azərbaycan dövlətinin tarix salnaməsinə qızıl hərflərlə yazılmış müqəddəs amalın-dövlətçiliyin tərəqqisi istiqamətində atılan nəhəng addımların ilk qədəmləri idi...

Azərbaycan xalqının inandığı və etibar etdiyi partiya

Bu gün YAP Azərbaycan cəmiyyətinin, Azərbaycan xalqının güclü və davamlı dəstəyinə malik olan möhtəşəm siyasi təşkilatdır. Azərbaycan xalqının böyük əksəriyyətinin YAP-a böyük dəstək verməsi bu siyasi təşkilatın davamlı qələbəsini təmin edir. Yeni YAP-ın möhtəşəm, ardıcıl, uğurlu qələbələr davamiyyətinin əsasında ümummilli dəstək və ümumxalq etimad əks olunur.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1992-ci ildə "Səs" qəzeti vasitəsilə ziyalıların müraciətinə verdiyi cavabında müstəqil Azərbaycan dövlətinin siyasətinin 5 əsas prinsipini açıqlamışdı. Azərbaycan dövlətini qurmaq, daxili və xarici siyasəti formalaşdırmaq və xalqın etimadını qazanmaq üçün həyata keçirilməsi vacib olan prinsiplərdən biri də Azərbaycan gəncliyini sağlam, vətənpərvər, intellektual və kreativ yetişməsinə təmin etmək, onların potensialını reallaşdıraraq, dövlətimizin inkişafına yönəldirməkdən ibarət idi. Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, uğurlu gənclər siyasəti hələ Ulu Öndər Heydər Əliyevin partiya quruculuğu dövründə daim diqqət mərkəzində olub. O, hər zaman vurğulayırdı: "Bir dövlətin gənci öz ölkəsinin, millətinin gələcəyinə inanmırsa, onun gələcəyi uğrunda mübarizəyə qoşulmursa, proseslərə biganə yanaşırsa, proseslərin ağırlığını öz çiyinlərinə götürmürsə, o zaman, o millətin, dövlətin gələcəyi olmaz".

Bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, ölkə Prezidenti İlham Əliyev həm dövlət quruculuğunda, həm də partiya quruculuğunda möhtəşəm uğurlara imza atmaqdadır. Bütün məqamlarda Azərbaycan xalqı əmindir ki, ölkənin inkişaf tendensiyası, onun davamlı uğurları bundan sonra da yüksək tribunallardan və beynəlxalq nüfuzlu siyasi dairələrdən alqışlanacaq. Çünki Yeni Azərbaycan Partiyasının təməli möhkəm və sarsılmazdır.

Noyabrın 24-də Ermənistan Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlığın genişləndirilməsinə dair müqavilə imzalamaq niyyətindədir. Amma Avropa İttifaqı Ermənistan-dan Metsamor Atom-Elektrik Stansiyasını bağlamaq tələbi ilə çıxış edir. Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi saytında Aİ ilə Ermənistan arasında imzalanacaq razılaşmanın şərtləri açıqlanıb və sənəddə deyilir ki, Ermənistan “Metsamor” AES-in fəaliyyətini dayandırmalı, ölkənin enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün alternativ yollar tapmalıdır. Ermənistan enerji böhranı ilə üz-üzədir və bu baxımdan, Aİ-nin tələbi erməni iqtisadçılar və siyasətçilər tərəfindən birmənalı qarşılanmayıb. Erməni iqtisadçısı Vilen Xaçatryan hesab edir ki, Ermənistanın alternativ enerji mənbələri yoxdur və Metsamor AES-in bağlanması Ermənistanın regiondakı mövqelərini daha da zəiflədəcək.

Mütəxəssislərin fikrincə isə, “Metsamorda” baş verə biləcək bir-cə təbii fəlakət, bu regionların qısa müddət ərzində yüksək radioaktivliyə məruz qalmasına gətirib çıxara bilər. Eyni zamanda, bu, nüvə stansiyasının seysmik cəhətdən və ölkənin maliyyə problemləri səbəbindən təhlükəsizliyi narahatlıq doğuran yeganə məsələ deyil. Reaktiv və nüvə materiallarının qaçaqmalçılığı, nüvə tullantılarının qeyri-qanuni daşınması, Ermənistan ərazisindən yüksək zənginləşdirilmiş uranın və sezium-137 maddəsinin qaçaqmalçılığı Metsamor ətrafında cərəyan edən hadisələr köklü problem mənbəyidir. Belə ki, Gürcüstanda Yaxın Şərqi regionuna 200 milyon ABŞ dolları məbləğində uran-238 maddəsinin satışını planlaşdıran və bu stansiyanın işçiləri olan şəxslərin həbsinə dair məlumatlar var. Nəzarətin yoxluğu və qeyri-qanuni fəaliyyəti həyata keçirən qruplar təhlükə mənbəyidir və bu baxımdan, radioaktiv maddələr, həmçinin, zərərli məqsədlər üçün istifadə oluna bilər. Nəzarətsiz radioaktiv mənbələr, eyni zamanda, ətraf mühitə və insan sağlamlığına zərər vurmaq potensialına malikdir və onların qeyri-qanuni dövriyyəsi və diqqətdən kənarda saxlanması ağır ekoloji nəticələrə səbəb ola bilər ki, bu isə, artıq yalnız Qafqazın problemi deyil.

Şərqi Avropada və keçmiş SSRİ məkanında qurulmuş bütün reaktorlar arasında “ən qədim və ən az etibarlı” stansiya kimi xarakterizə edərək, 2010-2011-ci illər ərzində Avropa İttifaqı Metsamor AES-in 2016-cı ilə qədər bağlanması ilə bağlı çağırışlar edib və bütün region üçün təhlükə adlandırılan Metsamorun bağlanması maliyyələşdirilməsi üçün 200 milyon avro ayrılması təklifi irəli sürülüb. Bu narahatlıq Avropa Şurasının müxtəlif sənədlərində də öz əksini tapıb, lakin Ermənistan AES-in ölkə enerjisinin 40%-ni verdiyini nəzərə alaraq, təklifi rədd edib. Görünür, Ermənistanın inadkarlığı, artıq Avropanı da narahat etməyə başlayıb. Çünki bu stansiyada fəlakət baş versə, Avropa ölkələri də bunun acı nəticələrini yaşayaçaqlar.

Aİ ilə Ermənistan arasında gələn ay imzalanması nəzərdə tutulan saziş “düyün”ə düşüb. Brüssel Yerevan qarşısında irəli sürdüyü şərt-

Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlıq sazişi imzalamağa hazırlaşan Yerevan çətin vəziyyətlə üzləşib

ləri sərtləşdirib. Qeyd edək ki, Ermənistan 2013-cü ildə “Şərqi Tərəfdaşlığı” Proqramı çərçivəsində Aİ ilə assosiativ saziş imzalamaq və onunla azad ticarət zonaları yaratmağa başlayandan bəri Rusiya seyrçi mövqedə bu prosesi diqqətlə izləyirdi. Ermənistanda başa düşürdülər ki, Rusiyanın belə bir mövqe tutması ermənilər üçün yaxşı heç nə vəd etmir. Ona görə də, Yerevan tezliklə orientasiyasını dəyişərək, Avrasiya İttifaqına daxil olmağa, bununla da, Rusiyadan özü üçün əlavə faydalar götürməyə çalışdı.

Avropa ekoloqlarının sözlərinə görə, Rusiyanın aktiv seysmik bölgədə yerləşən bu nüvə obyektində qəza baş versə, yaranacaq şüalanma bir neçə saat ərzində Avropanın sərhədlərinə qədər yayılacaq. Ona görə də, Brüssellə Yerevan arasında danışıqların həlledici məqamı, məhz Metsamor AES-in bağlanmasıdır. Ancaq məlum olduğu kimi, Ermənistan hökuməti artıq Rusiyaya məxsus olan həmin obyekt üzərində heç bir nəzarətə malik deyil. Ermənistanın Rusiyaya olan borclarının qaytarılması çərçivəsində bir sıra mühüm obyektlər kimi, Metsamor AES də Rusiyanın (“Rosenergoatom”) mülkiyyətinə keçib. Artıq Metsamor AES-in istismarını davam etdirmək, yaxud da onu bağlamaq səlahiyyəti tək Ermənistan hökumətinə deyil, həm də Ermənistan-Rusiya birgə komissiyasına məxsusdur. Hətta əgər Rusiya obyektin bağlanması razılıq versə, o halda, Ermənistanın 50 faiz elektriksiz qalacaq. Bu baxımdan, Ermənistan yenə də çıxılmaz vəziyyətdədir. Belə ki, Ermənistan ya Rusiya ilə qarşıdurma gedərək, ölkədə xaos səbəb olmaq, ya da Avropadan üz döndərərək, Rusiyanın əbədi müstəmləkəsinə çevrilmək kimi yol ayrıcındadır.

İndiki halda, nə Ermənistanın cənabəyət hakimiyyətinin, nə də qərbyönlü zəif müxalifətin ölkənin Qarabağ müharibəsi ilə salındığı tələdən qaçmaq şansı yoxdur. Ermənilər artıq başa düşürlər ki, Qarabağ bir pendir tikəsi olaraq, geosiyasi “tələ”yə qoyulub və onlar atəşkəs dövründən bu günə kimi, Ermənistanı hissə-hissə itirməkdədirlər. Qarabağı işğal etdiklərini düşünən ermənilər hələ indi oyanıblar ki, ölkənin müstəqilliyini, bütün iqtisadiyyatı, dövlət sərhədlərini, SSRİ vaxtından dotasiya olaraq havayı əldə etdikləri bütün təbii sərvətlər üzər-

də nəzarəti itiriblər. Tezliklə, Qarabağ müharibəsinə görə ölkədə baş alıb gedən işsizlik, səfaət və aclıqdan xilas olmaq üçün əhalinin tərk etdiyi Ermənistanın özü də, bir dövlət olaraq, yoxa çıxacaq.

Ermənistan ərazisindəki “barıt çəlləyi” ilə öz taleyini də sual altında qoyur. Məqsəd böyük pullar əldə etməkdir, amma bölgənin təhlükəsizliyi üçün on illərdir ciddi bəlaya çevrilmiş işğalçı Ermənistan, üstəlik, “Metsamor” Atom-Elektrik Stansiyası adlı “zəhərli ilan”ı ağışına almaqla, daha böyük təhlükələr vəd edir. Yerevan istismar müddəti çoxdan başa çatmış, bu “barıt çəlləyi”ni beynəlxalq səviyyədə auksiona çıxarmaqla ac-yalavac vəziyyətdə olduğu bir dövrdə əlavə vəsaitlər əldə etmək niyyətindədir. 2014-cü ildə Ermənistan hökuməti “Rosatom” dövlət korporasiyasına daxil olan “Rusatom Service” səhmdar cəmiyyətinin himayəsi altında “Metsamor”un ikinci enerji blokunun istismar müddətini 10 il (2026-cı ilədək) artırmaq layihəsini qəbul etdi. Layihənin həyata keçirilməsi üçün Rusiya hökuməti Ermənistana 270 milyon dollar məbləğində kredit və 30 milyon dollar qrant ayırdı.

Avropa İttifaqının Ermənistan atom-elektrik stansiyasının bağlanması tələbini şərh edərkən, Enerji İnfrastruktur və Təbii Ehtiyatlar Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Vasak Tarpoşyan stansiyanın müvafiq enerji istehsalı mənbələri yaradıldıqdan sonra bağlana biləcəyini, nazir müavini Hayk Harutyunyan isə AES-in istismar müddətinin uzadılması üzrə ümumi dəyəri 140 milyon təşkil edən 40 saziş bağlandığını, işlərin birinci mərhələsinin də başa çatdığını bəyan edir.

Azərbaycan, İran və Türkiyənin rəsmi dövlət qurumları AES-in fəaliyyətinin qonşu dövlətlərin ekoloji vəziyyətinə ziyan vurduğu haqqında səlahiyyətli beynəlxalq təşkilatlar qarşısında onun istismarının birdəfəlik dayandırılmasına dair dəfələrlə məsələ qaldırıblar.

Erməni “Haraparak” qəzetində “Azərbaycanın atom bombası” adlı bir vaxt dərc olunmuş məqalədə qeyd olunurdu ki, AES, əslində, Ermənistana deyil, Rusiyaya lazımdır, həm də bu stansiyanı partlatmaqla Azərbaycan bir anın içində Ermənistanı məhv etmək imkanına malikdir. Bir erməni müəllifinin dediyi kimi, Azərbaycan buranı ermənilər üçün təhdid ünsürünə də çevirə bi-

lər. Görünür, işğalçı dövlət təlaş içindədir ki, AES partladılarsa, Ermənistanın bütün ərazisi radiasiyalı bölgəyə çevriləcək, nəticədə, bütün ermənilərlər buradan məcburən köçürüləcəklər.

Qriqor Emin Teryan adlı bir müəllif Naxçıvanda yerləşdirilmiş “Smerç” qurğusu ilə “Metsamor” AES-i istənilən hər an partlatmağın mümkün olduğunu və Ermənistanın bu təhlükənin qarşısını almaq imkanında olmadığını yazır. Maraqlıdır, işğalçı dövlət bizi bəzən Mingəçevir su anbarını vurmaqla təhdid edirsə də, Azərbaycanın “Metsamor”u vuracağından kifayət qədər qorxur və ehtiyat edir.

Yerevandan olsa, stansiyanı dərhal bağlayar, çünki onun həm Ermənistan, həm də bölgə dövlətləri üçün təhlükə mənbəyi olduğunu bilir və bunun fərqindədir. Amma Rusiya “Metsamor”un bağlanmasını istəmir və Ermənistan Rusiyadan AES üçün aldığı kreditləri də verə bilmədiyindən, belə bir şərt də qoya bilmir.

AES-də tətbiq edilən nüvə materiallarının terrorçuların əlinə düşmə riski çox yüksəkdir, bu materiallar “çirkli bombaların” hazırlanmasında istifadə edilə bilər. Həmçinin, AES-in nüvə tullantılarının işğal edilmiş Azərbaycan ərazilərində basdırıldığını da inkar etmək sadələşlülük olar. “Metsamor” AES-in istismarını dayandırmaq əvəzinə, Ermənistan onun istismar müddətini 2026-cı ilə qədər uzatmağı planlaşdırırsa, bu, o deməkdir ki, bütün region yaxın 10 il müddətində böyük təhlükə altında qalacaq.

2011-ci ildə Yerevan Aİ-nin “Metsamor” AES-in bağlanması dair çağırışına məhəl qoymayıb. Türkiyənin Enerji və Təbii Sərvətlər naziri Berat Albayrak Beynəlxalq Atom Aqentliyinin Türkiyədə baş tutan 60-cı toplantısında Metsamor AES-in bağlanması çağırış edib. Bütün bu çağırışlara baxmayaraq, Ermənistan sözügedən AES-i istismar etməkdə davam edir və stansiyanın istismar müddətinin 2010-cu ildə bitməsinə baxmayaraq, ötən il “Metsamor”un 2026-cı ilə qədər işləyəcəyini bəyan edib. Avropanın tanınmış “The Parliament magazine” jurnalının internet sahifəsində “Avropa İttifaqı nüvə ilə bağlı təhlükəni görməzliyə vurur” adlı məqaləsində, Avropa İttifaqının bir çox üzvlərinin nüvə enerjisindən imtina etmək niyyətində olduğu halda, Er-

mənistanda hələ də köhnəlmiş atom stansiyasının fəaliyyət göstərdiyi bildirilir. Məqalədə qeyd olunur ki, Aİ gözlənilən təhlükəni görməzliyə vurmamalı, Slovakiya və Bolqarıstandakı AES-lərin bağlanmasına nail olduğu kimi, eynilə Belarusdakı və Ermənistandakı stansiyalara qarşı da zəruri əməli addımlar atmalıdır.

Amma bu tələb yalnız kağız üzərində qalmamalı, Ermənistana qarşı digər tələblər də irəli sürülməli və onların icrasına nail olunmalıdır. Ermənistanın Avropa İttifaqı ailəsinə daxil olması üçün Metsamor AES-in bağlanması yeganə şərt ola bilməz və eyni zamanda, işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarından geri çəkilməsi, işğala, terrora son qoyması ən vacib şərt olaraq Ermənistanın qarşısına qoyulmalıdır. Avropa İttifaqı, əslində, təkcə Metsamor AES-in bağlanması tələbini irəli sürməklə, əsas məsələdən yayınır və dövlətlərin ərazi bütövlüyü məsələsinə, Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə mövqesizlik nümayiş etdirir. Amma nəinki bölgə, hətta bütün dünya üçün ən böyük təhlükə olan Ermənistanın beynəlxalq hüquq normalarına sığmayan hərəkətlərinə, işğalçılıq siyasətinə, tək özü deyil, digər dövlətlərə də təhlükə yaradan sayqısız, qeyri-etik davranışlarına son qoyulmazsa, bu işğalçı rejim bütün dünya üçün qəza vəziyyətində olan istənilən radioaktiv stansiyadan daha təhlükəli ola bilər. Əgər Avropa İttifaqı, eləcə də, digər beynəlxalq təşkilatlar hələ də ikili standartlar siyasəti yürütmək planlaşdırırsa, hələ də, Ermənistana güzəştə getməyi nəzərdə tutursa, bunun onların özləri üçün də daha acı nəticələr verəcəyini, azğınlaşmış işğalçıların daha global fəsadlar törədərək, daha geniş miqyasda problemlər yaradacağına fərqində olmalıdır.

İnam HACIYEV

ELAN

Azərbaycan Respublikası vətəndaşı, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu Vidadi küçəsi 9 ünvanında daimi qeydiyyatda olan, 04.04.1981-ci il təvəllüdlü Quliyev Kamran Fəxriddin oğlunun adına Daxili İşlər Nazirliyi BDYPİ QİŞ tərəfindən verilmiş sürücülük vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

21 noyabr

QÜDRƏTLİ LİDER QÜDRƏTLİ DÖVLƏT!

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli

Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 5500